1988

Editor
Prem C. Nair

Design
S. Prem Kumar
Preetham Bhasker

Printing
Valsa Printers
Trivandrum 695 014

Blocks
San Jose Process,
Trivandrum

FROM THE EDITORS DESK

The silvery halo of the past year has gradually receded into oblivion, and as we go to the press with this, the 26th issue of the school magazine, we find ourselves in the throes of the all important annual examinations. Consequently our sylvan campus and the unfinished tower are all a hive of buzzing bees, humming out on the printed matter, even well past the proverbial moth hour of eve.

Belatedly or so it may seem to some, we are paying homage to our founding father, the late Sri. V. K. Krishna Menon in this issue. That this is done now and not in the silver year is not accidental or incidental, but deliberate as we were biding time for the silver tainted dust to settle down. Now that it has, we see him in sharper focus, unhampered by our preoccuptations.

We have erected a bust of his at the school portico and in the following pages a young boy takes a peep into this great mans illustrious career. Not much need be added to that; suffice to say here that India needs the likes of such intellectual giants at this hour, as she is a fen of stagnant waters.

PCN.

MEMBERS OF THE LOCAL BOARD OF ADMINISTRATION, SAINIK SCHOOL, KAZHAKOOTAM

CHAIRMAN

Vice Admiral L. Ramdas, PVSM, AVSM, Vr C, VSM - F O C - in - C, Southern Naval Command.

MEMBERS

1. Sri. Thalekunnil Basheer, M. P.
2. Dr. G. Balamohan Thampi, Vice Chancellor, University of Kerala
3. Sri. KLN Rao, IAS, Commissioner & Secretary, General Education, Govt. of Kerala.
4. Sri. K. J. Mathew, IAS, DPI, Trivandrum
5. Smt. Sudha Pillai, IAS, District Collector, Trivandrum
6. Sri. AN Sreedharan, Joint Commissioner Examinations, Govt. of Kerala, Trivandrum.
7. Sri. P. Somachudan Nair, District & Sessions Judge, TVM (Parent Member)
8. Lt Col KA Rao, Principal, Sainik School, Kazhakootam (Member Secretary)

Our New Chairman - A Leader Par Excellence

Vice Admiral L Ramdas PVSM AVSM Vr C VSM was born in Bombay on 5th September 1933. He has been the Deputy Chief of the Naval Staff since 20th February 1986, till he took over his present command. A 1950-Graduate of the 1st Course of the National Defence Academy, a specialist in Communication's Electronics and Tele-Communications Engineering' with the Masters Degree in Defence Studies, Vice Admiral L Ramdas held various appointments as a specialist at sea and also at the Communications School as an Instructor, before becoming the Executive Officer of INS BEAS (general purpose frigate) in 1966. Subsequently, he did the Royal Naval Staff Course at Greenwich, in the United Kingdom in 1968.

On completion of his course, he was entrusted with the onerous task of starting the Naval Academy at Cochin. He was awarded the VSM in 1971 for this task. During the Indo-Pak war in 1971, he commanded the INS BEAS, a frigate that was deployed in the Eastern sector. Here too, he was decorated with the Vir. Chakra for gallantry. From 1972 to 1973 he commanded the air-craft carrier INS VIKRANT.

In 1973 he was promoted as Captain and sent as Naval Attache to Bonn, West Germany, where he stayed for the next three years. On his return, he commanded the 32nd Patrol Vessel Squadron in 1976-77. During 1977 to 80, he served as Director Naval Signals and Director of Personnel in the Naval Headquarters. He graduated from the National Defence College in 1980. In 1981, he was promoted Rear Admiral and served as Assistant Chief to Naval Staff (Operations) till mid 1983. He was awarded the Ati Vishista Sewa Medal for distinguished service of a high order in Jan 1982. Later from June 83 to Apr 85, he commanded the Eastern Fleet based at Visakhapatnam. On completion of that assignment he took over as Controller of Warship Production & Acquisition at Naval Headquarters in the rank of Vice Admiral. He has also been the Deputy Chief of the Naval Staff in which capacity he was in charge of all the operations, including Naval Aviation and Submarines.

The Admiral is a keen yachtsman and plays Golf and Tennis. He is married and has three daughters. We wish him and his family a happy stay at Cochin and godspeed in his onerous responsibilities.

1988

OUR NEW CHAIRMAN

Vice Admiral L. Ramdas PVSM AVSM Vr C VSM
Flag Officer Commanding in Chief
Southern Naval Command

THE EDITORIAL BOARD - (1987-88)

STANDING L to R — Student editors K. J. Salim (Malayalam) Paulose Rajan V. (English) Niranjan Kumar (Hindi) Rajesh Bhanu T. (Sanskrit) Roy Francis (English)

SITTING L to R — T. G. S. Panicker (Malayalam) M. B. Vitekar (Hindi) Maj. J. S. Ghumman (Headmaster) Lt. Col K. A. Rao (Principal) Flt. Lt. V K. Kaushal (Registrar) Prem C. Nair (Chief Editor & Secretary) and G. D. Tekale (Sanskrit).

PRINCIPAL
Lt. Col. K. A. RAO M.Sc. M.Ed.

MAJ. J. S. GHUMMAN M.Sc. B.Ed.
Headmaster

Fl. Lt. V. K. KAUSHAL M.A. M.Phil
Registrar

The School Staff

Principal — Lt. Col KA RAO M. Sc., M. Ed

Headmaster — Major J. S. Ghumman, M. Sc., B. Ed.

Registrar — Flt Lt V. K. Kaushal, M. A., M. Phil

Academic Staff

ENGLISH

J. Sankaranarayana Iyer, M. A. B. Ed, Dip. T (Eng.)
P. Mohammed Kunhi, M. A., B. Ed.
P. Prem Chandran Nair, M. A, M. Ed.
G. Soman Pillai, M. A., M. Ed, P. D in T. Eng.
V. R. Krishnan, M. A., M. Ed, P. D in T. Eng.
S. B. Sasikumar M. A. B. Ed.

HINDI

M. B. Vitekar, M. A., B. Ed.
K. K. Viswanathan M. A., B. Ed. Sahitya Retna, Parangeth
S. Krishnan Kutty Nair, M. A., B. Ed.

MALAYALAM

T. G. Sudhakara Panicker, M. A., B. Ed.
S. G. Bahuleyan, M. A. B. Ed.

SANSKRIT

G. D. Tekale, M. A (Skt.), M. A. (Pol). M. A. (Hin.), B. Ed.

MATHEMATICS

C. V. Sankaranarayanan, B. Sc., B. T.
S. Hariharakrishna Sharma M. Sc., B. Ed.
Cherian K. Kovoor, M. Sc., B. Ed.
S. Vaidyanatha Sharma, M. Sc., B. Ed.
P. Kandaswamy, M. Sc., M. Ed.
S. Sreekumaran Chettiar, M. Sc., B. Ed.

PHYSICS

K. Madhavan Nair, M. Sc., B. Ed., Dip. Sc. Tg. (UK)
K. Vasudevan, B. Sc., B. Ed.
K. Sudhir, M. Sc. Ed.

CHEMISTRY

N. Balakrishnan Nair, M. Sc.
M. Premnadh, M. Sc, B. Ed.
Rajan K. Varghese B. Sc. B. Ed.

BIOLOGY

Mary George M. Sc., B. Ed.
S. Vijayakumaran Nair, M. Sc. B. Ed.
A. Saraswathy Amma, M. A. (Hist), M. A. (Psy), B. Ed.

SOCIAL SCIENCE

N. G. Thomas M. A., B. Ed.
T. P. Ramachandran, M. A. B. Ed.
M. K. Poonacha, M. A., B. Ed.
P. B. Suresh, M. A., B. Ed.

ART

K. Bhaskara Rao. Dip. in Fine Arts

PHYSICAL TRAINING

R. Gopinatha Pillai Ex-APTC
M. K. Unni Nair, Ex-APTC
Hav. G. Kannan, APTC

LIBRARIAN

Simon Peter, B. A., B.Lib. Sc.

CRAFT

D. Madhavan Asari (Cert-ITI)

ADMINISTRATIVE STAFF

Resident Medical Officer	— Dr. Thomas Mathew, M. B. B. S.
Office Superintendent	— Sri. T. Bhaskara Warrior
Accountant	— Sri. R. Srinivasa Murthy, B. Com
Quartermaster	— Sri A. V. Ramachandran
Mess Manager	— Sri C. K. Vasu
Matron	— Smt. Sarojini Sreedhar
NCC	Sub Bhika Chaskar (Para Regt) Hav. Ramakrishnan (Madras Regt) Hav. Gagan Bahudur Gurung (Para Regt)
Main Office	Sri. V. Chandra Babu, UDC „ K. Madhavan Nambiar PA to Principal Smt. R. Nalinakumari Amma, LDC Smt. M. R. Sarojini Amma, LDC
Accounts Section	Sri. K. Gopakumar, UDC Sri. M. P. Reghunandanan Thampi, LDC Smt. Susamma Issac, LDC
Quartermaster's Section	Sri. Gopalakrishnan Nair, UDC Sri. P. K. Ravindranatha Panicker LDC Smt. P. Seethalekshmy Amma, LDC
Nursing Assistant	— Sri. M. Rajasekharan Nair
Catering Assistant	— Sri. Sajimon Josepb

HOUSE MASTERS & CADET APPOINTMENTS

House	House Master	Captain	Prefects
Ashoka	(Sr) S. V. Sharma	K. M. Santhosh	C. Ragesh V. Girishkumar
	(Jr) TGS Panicker	Roy Francis	Johnson Thomas Jacob Sebastian
Nehru	(Sr) N. G. Thomas	C. K. Santhosh	Saijan Chacko G. Pradeep
	(Jr) S. B. Sasikumar	T. M. Mohandas	R. P. Bismil Peter P. Vazhayil
Prasad	(Sr) P. Premachandran Nair	Kochumon C. Thomas	K. J. Salim P. A. Abhilash
	(Jr) K. K. Viswanathan	N. Sanil	Binoy Joseph C. T. Pradeep
Shivaji	(Sr) T. P. Ramachandran	M. M. Jose	George Varghese Santhosh Chandran
	(Jr) V. R. Krishnan	K. G. Sanish Kumar	T. D. Sabu Manish Kumar
Vallathol	(Sbjr) S. H. Sharma	Jacob Samuel	Loui Thomas B. Harish Kumar
Veluthampi	.. G. S. Pillai	C. P. Vinod	R. Premdas R. Subash Kumar
Extension	.. M. Premnadh		Reji Thomas M. N. Suresh

SCHOOL CAPTAIN
Kurian Antony

VICE CAPTAINS
Kochumon C. Thomas
K. M Santhosh

THE STAFF

THE OUTGOING SAINIKS (STD XII)

THE FRESHERS (STD VI)

THE PRASAD JUNIORS (JUNIOR COCK HOUSE)

THE NEHRU SENIORS – SENIOR COCK HOUSE

TOPPERS IN ACADEMICS (1986–87)

Standing L to R K. O. Avinesh (VII) Agustine Thomas (XI) Linson Dominic (X) K. S. Prageeth (VIII) Vishnu Varadaraj (IX) and C. Kishore (VI)

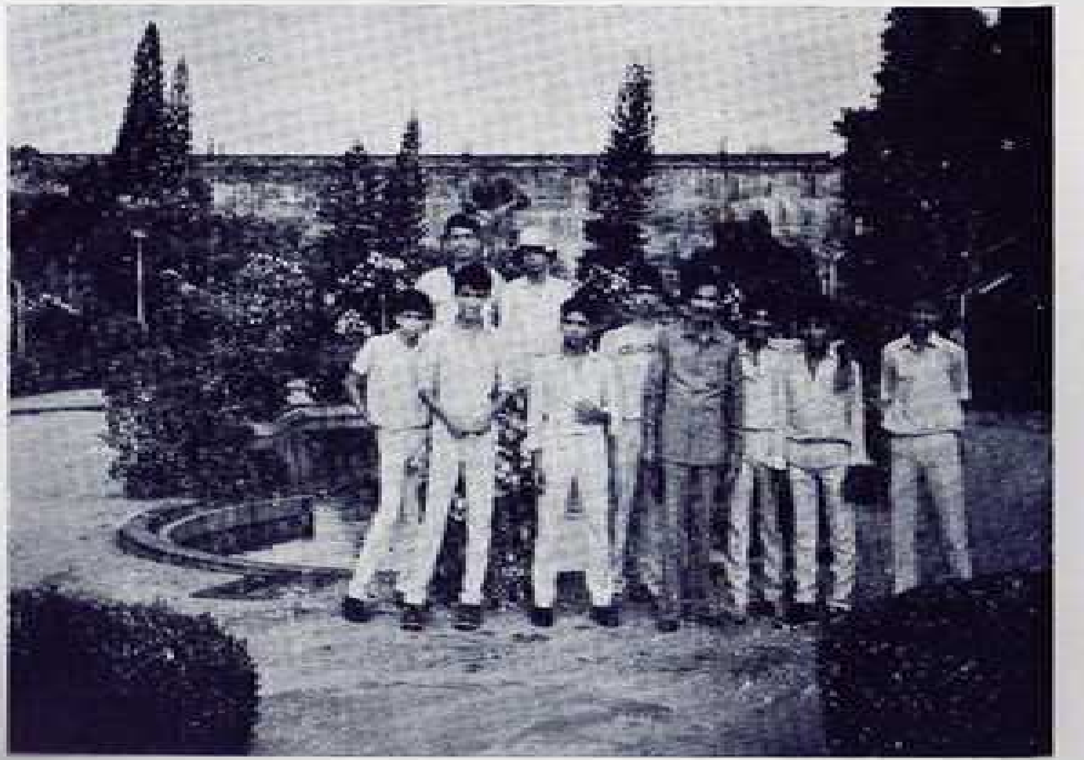

Boys of Class X at the Malampuzha Dam with their Geography Master

THE SCHOOL NCC OFFICERS

THE SCHOOL CADET APPOINTMENT HOLDERS
(THE TORCH BEARERS !)

BRIG. CHITRANJAN SAWANT, INSPECTOR, SAINIK SCHOOLS
ADDRESSING THE STUDENTS AND STAFF

Mr. K. M. NAIR, THE SENIOR MOST MASTER BEING HONOURED
FOR MERITORIOUS SERVICE BY BRIG. SAWANT

K. C. THOMAS RECEIVES THE "BEST IN ACADEMICS" TROPHY FOR THE PRASAD HOUSE FROM THE CHIEF MINISTER

K. M. SANTHOSH, RECEIVES THE 'DEBATING TROPHY' FOR THE ASHOKA HOUSE FROM THE CHIEF MINISTER

Mrs. Uma Sen, wife of Air Marshall G. Sen AVSM VM A.OC-in-C, Southern Air Command giving away the trophies

Mr. N. G. Thomas receives the Cock House trophy for the Nehru Seniors

Mr. K. K. Viswanathan receives the Cock House trophy for the Prasad Juniors

THE SCHOOL CRICKET XI — THEY WERE ALL BUT BOWLED !

THE SCHOOL FOOTBALL TEAM — ONCE AGAIN KICKED THEIR WAY TO GLORY!

The School Hockey team — killed many a rat and scored a few goals with their sticks

The Basket ball team — the runners up who "basketed" much
at Amaravathi Nagar, Tamil Nadu

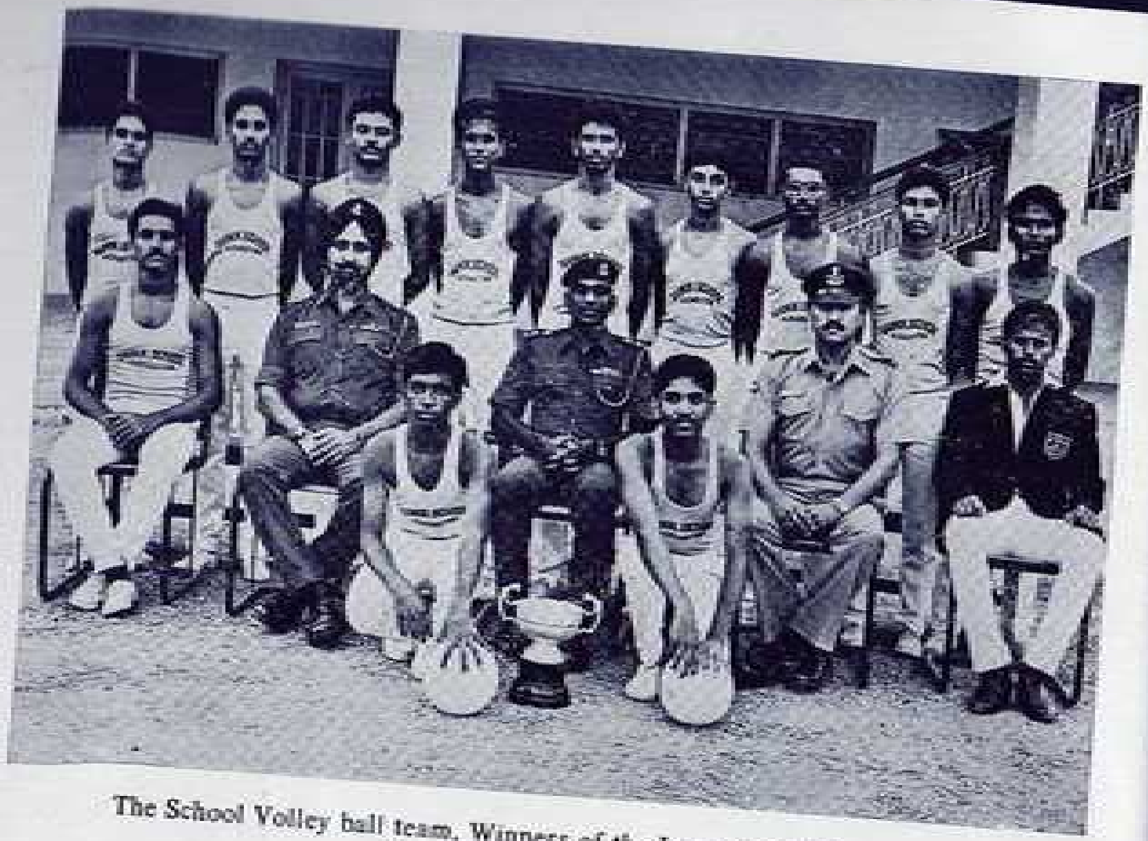

The School Volley ball team, Winners of the Inter Sainik Schools (S.Z.) Volleyball Championship

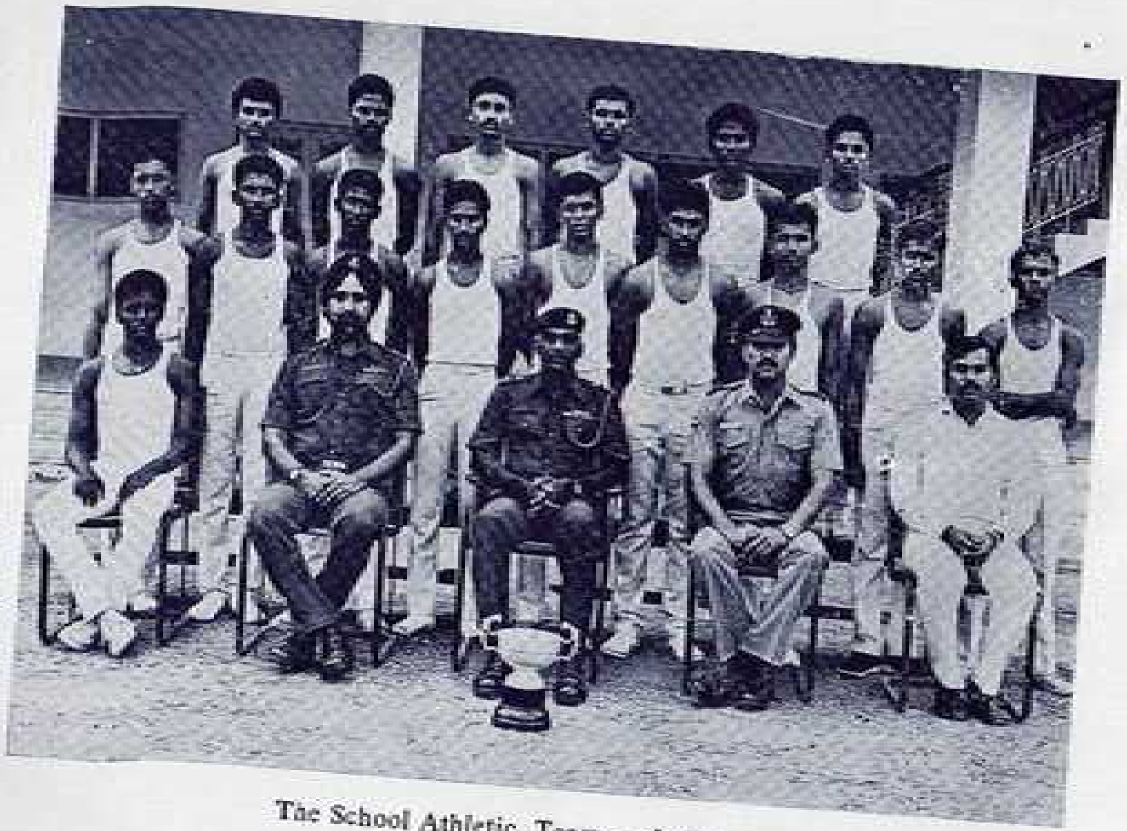

The School Athletic Team — they also ran!

BOQUETS AND..............GARLANDS!

Mr. R. Gopinatha Pillai P. T. I, almost from the inception of the School in 1962, goes into a well earned retirement. We wish him godspeed in his retired life.

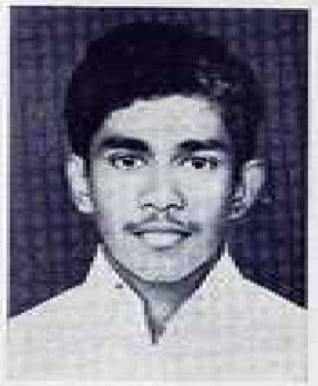

Vijy Paul Thomas
First From
School - AISSC (Std XII)
Examination 1987

Preetham Bhasker
Selected to the N. I. D.
Ahmedabad

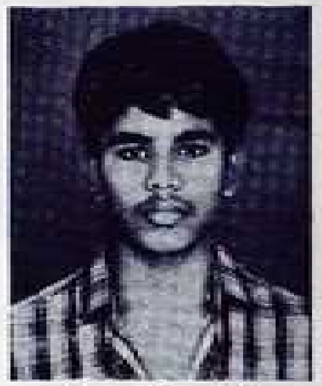

Linson Dominic
First From
School — AISS (Std X)
Examination 1987

Jacob Samuel
Best all round
Cadet — 1967

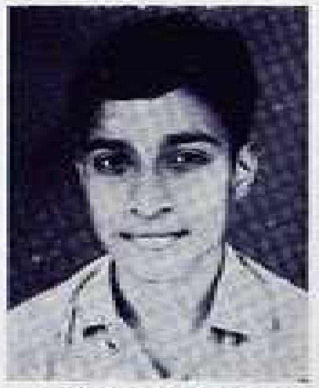

Jeffrin J. Von Reich
Winner, N. T. S
Scholarship 1987

P. Pradeep Kumar
the best all round
Sportsman — 1967

Roses in Spring ! (1)

ENTRANTS TO THE 78th COURSE OF THE N. D. A.

S. N. Prasad

T. J. Ajith Kumar

Anup Algarajan

Renjy George

Joby Joseph

B. Abdul Mansoor

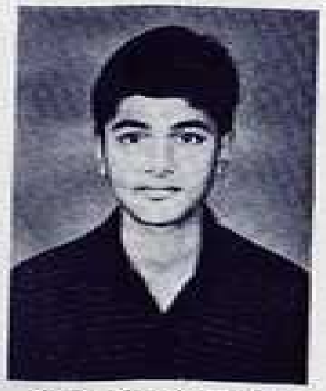
G. Prashanth Panicker

Jose Varghese

P. G. Suresh Kumar

Roses in Spring ! (2)

ENTRANTS TO THE 79th COURSE OF THE N. D. A.

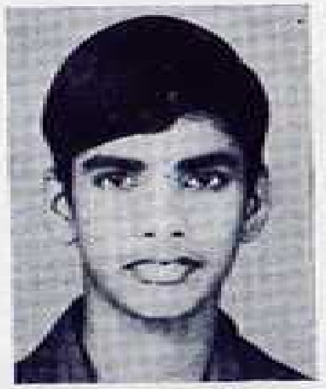
Nevil Benedict

J. Flowerson

P. Binuraj

Jerish Paul Jacob

Prince J. Pilo (OB)

THE SILENT INVOCATION

"What in me is dark
Illumine, what is low, raise and support :
That to the height of this great argument
I may assert eternal providence,
And justify the ways of God to Man"

ANNUAL REPORT 1987-88

BY THE PRINCIPAL, LT COL KA RAO

Honourable Chief Minister of Kerala, Sri. E. K. Nayanar, worthy parents, ladies and gentlemen and dear students.

1. I am extremely happy to welcome you all this morning on the special occasion of the 26th School Annual Academic Day Celebrations. I am indeed immensely grateful to our Honourable Chief Minister who has very graciously agreed with his elating presence to be our Chief Guest today despite his busy schedule. It clearly speaks volumes for his concern for the young talent and of his firm belief that the youth of today represents the country's future.

2. Sri. E. K. NAYANAR joined the communist movement at the age of 20 and became a popular political worker and leader. He participated in the historic KAYYUR struggle of the peasantry and was associated with the morazha episode, a big revolt against British rule in Malabar. He had to work underground for 9 long years because of these struggles.

3. Sri. NAYANAR was elected as a member of the Lok Sabha in 1967 from Palghat. He was later elected to the Kerala Legislative Assembly in 1974 from Trikkur and in 1980 from Malampuzha. Sri. Nayanar was Chief Minister from 25 Jan 1980 to 20 Oct 1981. He was elected to the Kerala Legislative Assembly in 1982. He was the Secretary of the State Committee of the CPM during 1972-1980. He is a renowned journalist and todate has published 12 books on various subjects. Till recently he was the editor of the Deshabhimani daily.

4. The entire sainik school community on this happy occasion extends a very warm and respectful welcome to you sir.

5. Ladies and gentlemen, this school is one of the 18 sainik schools in the country and was established in 1962 with a view to removing the regional imbalances and enabling boys from socially and economically weaker sections of the society to join the armed forces. This school has been all along, helping the poor men to realise their dream of providing good and qualitative public school education to their children. Therefore, let me with utmost humility, identify this school as a poor man's public school totally residential in nature. It is a matter of pride to state here that the Government of Kerala gives full scholarships to 468 Kerala students out of the total school strength of 575, whose parental income is below Rs. 1500/-per month. We are indeed thankful to you sir, and to the Government of Kerala for the unstinted

cooperation we have been receiving with regards to the school's financial requirements.

6. Our first batch of students joined the NDA in 1965 and todate more than 500 boys got their commissions in the armed forces. Most of them have got decorations and gallantary awards for the meritorius services rendered to the Nation. Normally in most of the schools, education is imparted in the class rooms, which to say the least, is one-sided development. For us, education emanates out of various places; class rooms, play grounds, dormitories and out of a corporate life led by the students in the school community and thereby providing an all round development to the child's personality. Kerala State, like the rest of the country, has been passing through trying times lately. The water and electricity position has been giving us problems in the campus. Our students however, have learned to take these pitfalls in their stride, with courage and conviction. We, for our part, are quite conscious of the value oriented education and the attempt of the new educational policy to drift away from the stream of an out-dated colonial educational pattern. As it is outlined in the new educational policy, we will leave no stone unturned for achieving excellence of each individual; individual and collective self reliance and above all the national awareness and cohesion are our immediate goals.

Entrance examination and student strength

7. In February 1987, 1070 candidates took the Entrance examination for admission to this school. Out of them 97 students passed the written tests, interview and the medical tests. Finally 86 boys were given admission to this school in Class VI. With this intake, the school strength rose to 575.415 of these students are scholarship holders from their respective states and from the Ministry of Defence. 53 of these students belong to SC and 11 to ST.

Academics & associated academic achievements

8. While 100% literacy among its population is a national objective, we at this school go much beyond this commonplace yardstick. For us, the launching of a youngster into the national firmament is just a primary goal, while the important one is the orbital path by which he fits into a career suggested by our particular training. For us, always our boys are of prime concern as we never subscribe to the notion, out of sight, out of mind. In short, what we expect them to be, once they leave their school is always a matter for our anxiety. In this way, we institutionalise the concept of education for national investment, national unity and to meet the 21st century's aspirations. The performance in public examination of this school clearly shows an excellent record; while 34 students out of 34 appeared in the All India Senior School Certificate Examination, April 1987 (XII class) have passed, 21 got first division, 12 second division and one in a compartmental. Overall, we have 10 distinctions in English, 5 in Mathematics, 7 in Physics, 10 in Chemistry and 3 in Biology. Vijy Paul Thomas stood first, Biju K Gopinath and Pradeepkumar second and Joseph Joseph third position, with 437 marks, 403 and 386 marks respectively. Next, I put before you, the results of the Secondary School Examination, April 1987 (X class) 77 out

of 77 appeared have passed with 59 first classes and 18 second classes. There are maximum distinctions in Mathematics and General Science with 30 and above in each. While Linson M Dominic got the first position in the school with 425 marks out of 500, TD Sabu got the Merit Certificate awarded by the CBSE for being in the Top 1% students of the Board's successful candidates. We do believe in healthy association and competition with local and outside schools. Two of our boys namely Biju Baby and Preetham Bhasker bagged first and second prizes in the Haridas Memorial Inter School spot Painting Competitions held at Kendriya Vidyalaya, Pattom on 24 Nov 87. S. Prakash of X Class won second prize in Painting (Senior division) in the Kerala Regional level of the All India Camel Colour Contest 1987 held in Sept 1987. Roy Francis and Rajesh Kumar of our school participated in the Delta Society Debating Competition at Cochin on 3 Nov 87. Both of them acquitted themselves very well and won an overall third position. It gives immense happiness to announce that Jefferin J Von Reich has won the prestigious National Talent Scholarship.

9. It is true, that teachers do not remain successful teachers if they do not continue to be students all throughout their lives. Day by Day, education and science and technology are undergoing rapid changes and a teacher has to update his own knowledge before he takes up the onerous responsibility of imparting it to the young students. The year 1987-88 is a significant year wherein the Sainik School Society, New Delhi had arranged the in-service training for our teachers;

(i) Two masters Sri.G. Soman Pillai and Sri. P. Premachandran Nair attended the EnglishCourse at Sainik School Ghorakhal from 10 th to 30th May 87.

(ii) Sri. S. Krishnankutty Nair, Master attended a workshop for Teaching Hindi in English Medium Public Schools at Sainik School, Jamnagar from 4 to 11th May 87.

(iii) Sri. M. B. Vitekar, Master attended the Samuha Gaan camp at Sainik School Bhubaneswar, from 8 to 17 June 87.

(iv) Sri. S. Vaidyanatha Sharma, Master in Mathematics attended the Workshop in Maths at Sainik School Kunjupura from19 to 28 Nov 87.

NDA Results

10. (a) **78th NDA Course commenced in July 1987**

(i) Number appeared	: 104
(ii) Number qualified for SSB	: 37
(iii) Number qualified for NDA	: 13
(iv) Number admitted to NDA	: 10
(v) Number medically unfit	: 3

(b) **79th Course**

(i) Number appeared	: 84
(ii) Number qualified for SSB	: 22
(iii) Number qualified for NDA	: 6
(iv) Number admitted to NDA	: 4
(v) Number medically unfit	: 2

National Cadet Corps Activities

11. 63 cadets from this school accompanied by S/O Cherian K Kovoor S/O S.B.Sasikumar & PI Staff Sub Bhika Chasker and Hav Ramakrishnan attended the combined Annual Training Camp which was held at Chidambaram from 2 May to 30 May 1987.

12. One cadet, Revindran.S attended the Junior Division Advance Rock Climbing Camp held at Neyyar Dam in May 1987.It is a regular feature for our school contingent to take part in the Independence Day and Republic Day parades held at Trivandrum and always get the distinction of being the best squad.

Hobbies & Club Activities

13. We pay utmost attention to channelise the leisure time energies of the vast student force here. Our students compulsorily take part in the afternoons in hobbies & club activities such as Gardening, Photography, Wall Magazine, Wood craft, Painting and Scientific Pursuits. Our boys are given ample opportunities to swim in the Trivandrum Swimming Club under the guidance of qualified coaches. Through SUPW programmes and House cleaning competitions the entire campus is kept worthy of living comfortably.

Co-curricular Activities

14. The following co-curricular activities were held, the results of which would be accounted towards winning the Cock House Champion Trophy in the Inter-House Competitions of the school;

(i) Debate in English, Hindi & Malayalam

(ii) Declamation Contest in English

(iii) Extempore speech in Malayalam & English

(iv) Essay writing competitions in English, Hindi and Malayalam

(v) Recitation Competitions.

(vi) Calligraphy competitions in English, Hindi & Malayalam.

Games & Sports

15. We subscribe to the idea that hard routine work and sound bodily development are essential for the growth of the mental faculties and for the overall personality of the child. Through sports, and games we believe the child developes team spirit, cooperation, adventure and certain skills of body and mind. Participating in Sports and Games is compulsory for all of our boys and the school has adequate facilities for this purpose. Special provisions are made for playing individualised games like Lawn Tennis.

16. Our school competed in the South Zone Inter-Sainik School Competitions held at different venues in S. India and the results of some of these encounters are worthy of note here.

(i) The school won the first place in the Foot Ball and Volley Ball tournaments held at this School.

(ii) At the Inter Sainik School Basket ball tournament held at Amaravathinagar, the school finished runnersup for the trophy.

(iii) In the All India Sainik School Football tournament held at Kapurthala(Punjab)the school acquitted themselves well to win an over all third position.

(iv) The school finished third in the South Zone SainikSchools Hockey Championship held at Bijapur (Karnataka).

(v) The athletic team won many a medal in the Inter Sainik School Meet held at Korukonda (Andhra Pradesh) though the overall team championship eluded the school.

Conclusion

17. The curtain therefore comes down on yet another eventful year for us. I would be failing in my duty at this juncture if I do not express my gratitude to the Chairman and all members of the Local Board of Administration and the State Government Officials for their constant support and cooperation.

18. I extend my warm congratulations to all the prize winning students. I am thankful to the Head Master and his versatile academic team for their valuable contribution towards enhancing the existing educational standards of this school. I also express my thanks to the Registrar and his entire Administrative Staff for consistently putting their best at all times.

19. I would like to specially convey my whole-hearted appreciation to all of our general employees for joining their hands to make my task simpler in managing the affairs of this school.

May I now, request you, sir, to give away the prizes to our students.

DORMITORY NOTES

This year saw the return of the Shivaji Seniors back to where they originally belonged—as the four—four—two tier system of housing as of yore, was, reintroduced. Old Shivajians would be happy to note the rehabilitation of their old House.

Inspite of the return of the Shivajians, it was the saffron colours of the Nehru seniors that carried the day this year. Though they had lost their House Captain Prashanth Panicker to the NDA, they notched up as many as 4 trophies—a tally that brought them the overall championships and the Cock House trophy. The patient planning of their Housemaster Mr. N. G Thomas had atlast paid rich dividends, inspite of the loss of their four useful boys to the NDA.

The Shivajians celebrated their return to the senior fold in the games with a victory in the championships, and an overall sharing of the games trophy for the year. Jose and George Varghese promised much, but they did not quite click collectively, though individually they were the toast of the volley ball team that won the Inter Sainik School, (South Zone) Championships. The Prasad Seniors bagged two important trophies, viz, the Athletic Championship and the Best House in Academics'—but this level of performance was not maintained in the other areas. Kochumon and Dinesh Kumar did well in the intramural cricket matches. But these were flashes in the pan and all told an uphill task awaits them if they are to make their green banner fly high again. The Ashokians, on the other hand, had a totally disappointing year. in spite of their orators, Roy Francis and KM Santhosh holding sway in the debating platforms, They shared the NDA Trophy with the Nehru House, it being, the only feather on their caps this year.

The Prasad Juniors ruled the roost in the Junior Cock House Championships. The green-vested youngsters rightly identified themselves with the hopes and aspirations of their ever toiling House master, Mr. Viswanathan. As many as four coveted Trophies found their niches in the House. P. Manoj Kumar, Unnikrishnan and Sunil kumar, to name a few, were the architects in the games field and K. O Avinesh made his mark once again in the academically associated intramural activities.

The Ashoka Juniors finished a comfortable second in the overall-championships. The cross country championship trophy found its way into the House largely due to the efforts of Ashok Kumar and P.U. Saji; while Rony P Nair did his best in the co-curricular activities.

The other two junior Houses did not have everything going their way and rounded up the year with promises for the future; These promises, it appears would blossom with Prageeth, T.S Reshmi and Radheesh of the Shivaji Juniors, who were outstanding in the various co-curricular activities.

Of the two sub junior Houses, it is the Vallathol that promises much for the future, though Mr. G.S Pillai, who has taken over the Housemastership of the Veluthampi House might be biding time to show us his "housemasterly worth", after a lapse of 8 years.

TROPHIES (1987-88)

1769	Vijy Paul Thomas	: Defence Minister's Trophy for the Best Rank in AISSCE, March 1987.
1709	K.P Pradeep Kumar	: Special Rolling Trophy for Proficiency in Physics donated by Sri K.M Nair
1850	P. Binu Raj	: Flt Cdt. Gopakumar Memorial Trophy for the first rank in Class XI, (shared by the two).
1857	Augustine Thomas	
1957	Linson M Dominic	: Assam Regiment Trophy instituted by Major N.P.K Kumar for the Best Rank in A.I.S.S.E, March 1987
1985	Vishnu Varadaraj	: Prince Augustine Memorial Trophy for the first rank in Class IX
1864	Jacob Samuel	: The Best All-Round Cadet Trophy for 1986-87
1752	P. Pradeep Kumar	: The Best All Round Sportsman of the year.

TROPHIES WON BY HOUSES (1987-88)

Wg Cdr Jaganath Trophy for the Best Senior House in Academics	Prasad House
Trophy for the Best Junior House in Academics	Patel House
Trophy for the Best Sub Junior House in Academics	Tagore House
Inter House Debate Trophy for Seniors	Ashoka House
Inter House Debate Trophy for Juniors	Ashoka and Shivaji (Jrs)
Trophy for the Best Senior House Co-curricular activities	Nehru House
Trophy for the Best Junior House in in Co-curricular activities	Ashoka House
Inter House Cleanliness Trophy for Seniors	Nehru House
Inter House Cleanliness Trophy for Juniors	Prasad House
Inter House Cleanliness Trophy for Sub Juniors	Vallathol House
Trophy for sending the maximum number of cadets to the NDA	Shared by Ashoka and Nehru Senior Houses
Cross Country Championships	
Seniors	Nehru
Juniors	Ashoka
Annual Athletic Championships	
Seniors	Prasad House
Juniors	Prasad House
Sub Juniors	Vallathol House
Inter House P.T. Competition	
Seniors	Shivaji
Juniors	Prasad
Cock House	
Seniors	Nehru House
Juniors	Prasad House
Sub Juniors	Vallathol House

SCHOOL COLOURS FOR OUTSTANDING SPORTSMEN

1876	SANISH KUMAR	ATHLETICS AND HOCKEY
1752	P. PRADEEP KUMAR	FOOT BALL
1812	C. K. SANTHOSH	FOOT BALL
1810	G. PRADEEP	BASKETBALL
1887	M.M. JOSE	VOLLEYBALL
1819	GEORGE VARGHESE	VOLLEYBALL
1947	MANOJ S.	ATHLETICS
1893	KOCHUMON C THOMAS	CRICKET
1834	DINESH KUMAR	CRICKET

COMICALLY YOURS

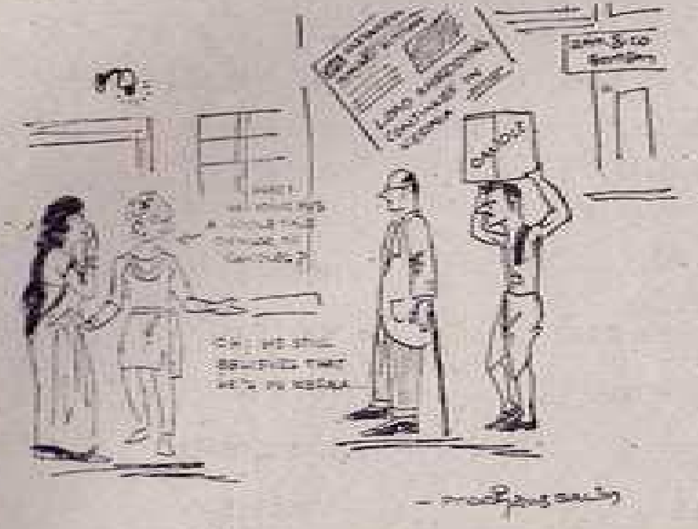

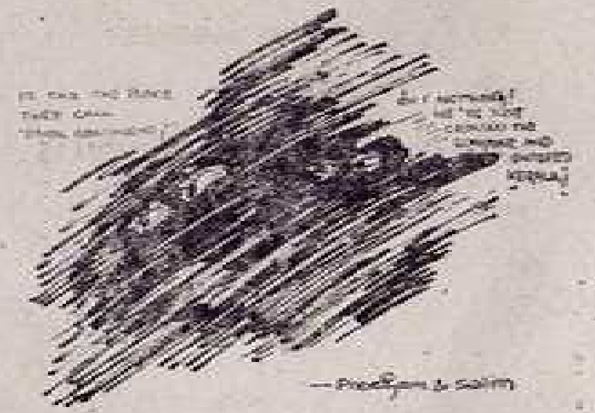

ET SEQUENTIA

V. K. Krishna Menon	MH Rajesh
A Sweet Bitter Victory	Jeffrin Von Reich
Three Baffling and Unsolved Mysteries	Rony P Nair
Kahlil Gibran	P. Mohamed Kunhi
A Day At The ATC, Kodaikanal	Paulose R Valayil
The Stray Dogs	Prem C Nair
A Nursery Rhyme	Prem C Nair
Fare well, Alma Mater	Kurien Antony
The Stars	Arjun N Mathai
My Wish	T. K. Praveen
Navodaya Schools do not pose a threat to Sainik Schools	Roy Francis
Environmental Pollution	K M Nair
Miscellaneous Gabs	Editors.

V. K. KRISHNA MENON

Rajesh M. H.
Age 16 years

The latest development in the field of Indian defence productions is the successful testing of the surface to surface missile 'Prithvi' on 25th January 1988. Now, if you were to trace the history of the indigenous production of armaments in this country you would come to none other than the versatile genius of Vengalil Krishna Krishna Menon. Apart from his contributions to the defence services, he was also instrumental in the drafting of India's Foreign Policy to such an extent, that the Indian Tricolour today flutters high not only among the non aligned countries of the world but also in the United Nations citadel itself.

This man is acknowledged as a phenomenon who inspired many, infuriated a few and dwarfed all in a headlong intellectual class. It was the likes of him who have gone to make the Indian a proud man today.

Menon was born on 3rd May 1896 in an aristocratic Nair family of Malabar. His father was Komath Krishna Kurup and mother, Vengalil Lakshmikutty. His mother was as independent in her outlook as was his father dynamic. Most of his personal characteristics that distinguishes him are obvious gifts from his parents. Menon's education began at Tellicherry but due to his mother's ill health, they had to move to Calicut where he completed his schooling and his intermediate course.

Following his father's footsteps, in 1915 he joined the Madras Presidency College. This was a turning point in his life. He took his B.A in History and Economics and then plunged himself into a society that consisted of eminent persons like Annie Besant, Prof. M.A Candeth, Dr. Arun dale and Dr. Radhakrishnan. In fact, it was in Madras that Menon was initiated into the world of diplomacy, oratory, and selfless hard work. Of the two persons who most influenced him were Mrs. Annie Besant and Harold Laski. Mrs Annie Besant and Prof. Candeth soon realised his potentialities and got him involved in the social activities of the times. This in a way hampered his studies at the Madras Law College.

In 1924, Menon left for London to do a diploma in teaching. Once in London, he found that teaching couldn't contain him. India's freedom took the first priority He saw a prolonged struggle before him and soon became the livewire of the India League - a society formed in England by Mrs. Annie Besant. He saw the League as an advanced post of the Indian freedom struggle and soon became the secretary and its official spokesman.

From here he started a propaganda campaign to persuade the British to leave India. He joined the British Labour party and became a councillor of the St. Pancras Borough. He got the Indian plea raised in the British Parliament. Simultaneously with all these activities, he prepared him self by thoroughly studying Economics, Political Science, History, Law, Philosophy and Psychology. From the School of Economics and the University College of London, he aquired several degrees. He became a 'chronic' student that by the age of 38, he became VKK Menon, BA, BSC, MA, MSC, Bar at Law, and a Dcp. in Tg.

The London School of Economics was then enjoying a unique reputation under the great economist Harold Laski. Menon was attracted by the magnetic personality of this professor. Laski became Menon's friend, guide and philosopher. The professor's socialistic ideas found a fertile soil in Menon's mind.

In 1935 Menon came into contact with the greatest single factor that would affect his career—Pandit Nehru. After the death of Kamala, Nehru found great consolation in the friendship with Menon. Nehru was then the brightest star in the Indian political scenario. Nehru soon saw the broadness of Menon's vision and his obsession with work for India's freedom. They kept close contact through letters and soon Krishna Menon was a shadow of Nehru in most of the conferences and meetings.

On 15th August '47, the India League celebrated the independence in a simple and solemn manner, thus putting an end to two gruelling decades of struggle and hard work. Logically enough, Menon was appointed as India's first High Commissioner to Britain.

To many in the inner circles of the Congress party in India, this appointment was a shade out of the way. They could not stomach the fact that someone who was outside the country for over two decades should be given such a pivotal foreign assignment. Little did they know the role that Menon played for India in England. In short, this appointment laid the foundation for an anti-Menon Lobby, to be formed in India.

As a High Commissioner, he made India's freedom felt round the world. The Indo-British relations entered a new phase, after the sourness it had experienced during the freedom struggle. It was Menon who formulated the commonwealth theory of Nations.

The hullabaloo raised by the anti Menon Lobby clouded Menon under controversy. The 'Jeep scandal' added fuel to the fire (later he was proved innocent). Amidst all these controversies he had to resign in 1952. Thus the curtain fell sadly on his 23 long years in London. He began as a theosophist and ended as a politician. He began with good health but ended with a walking stick. He was mentally and physically bruised. Many thought,that was the end of him. But he rose like a phoenix, not to sit idle, but to represent India in the United Nations.

At first he was second to Vijay Lakshmi Pandit,but when Mrs Pandit left as the President of the General Assembly, the leadership fell on Menon's shoulders. It is a habit of the mediocrity to complicate a simple issue. It is a way of genius to simplify a complex one. Menon's solution to the Korean, and the Suez dead-locks is

but one example. Here also he proved his mettle. Menon's advocacy for India on the Kashmir issue stressed many points which the others did not even notice. Thanks to his experiences in London, he displayed the political toughness that had no parallel among the non western delegates.

In 1957 he proved his mentor, Nehru right by winning the elections from the North Bombay constituency with a clear majority. This came despite his inability to talk in any Indian language. Nehru inducted him into the cabinet as the Defence Minister. Under him the Indian Armed Forces progressed on different fronts at the same time. He developed an excellent research and development wing for the defence. He revolutionised defence production. The armed forces of India became self sufficient. They had factories which produced gadgets ranging from safety pins to trucks and fighter planes and tanks.

Seeing the regional and social imbalances in the armed forces, Menon founded the Sainik Schools which were intended to make the officer cadre accessible to people from all parts of the country irrespective of religion, creed caste or colour.

Menon was a man of spartan habits. He was a strict nonsmoker and a teetotaller, but a heavy drinker of tea. He was always immaculately dressed and loved toys and window shopping. He was a voracious reader and could finish a book of 250 pages within an hour and a half.

With his vast experience he rightly judged the Chinese. He tried for real friendship between Peking and Delhi. Day by day Menon's importance was increasing. Along with that the anti Menonites also grew. The veteran freedom fighters who shared the fruits of freedom on account of the jail terms they suffered disliked Menon. They waited for a chance. In the '62 elections despite the anti Menon lobby he survived with a clear majority from North Bombay. This made the opposition lie low for some time. By then Menon had become a mass hero.

The dark days were however to come again. The Chinese started their nefarious activities in the Himalayas in September 1962. The opposition took this as an opportunity to nail Menon to his cross. The crushed anti Menon lobby had their heydays again. Menon was wrongly pictured as the cause of our reverses. The true democrat in Menon urged him to resign from the Cabinet.

It must be remembered that in this episode Menon was just a victim of circumstances. He had foreseen much of what happened and had planned accordingly. But at the execution stage all plans remained inert. This fact coupled with a young airforce and navy and inadequate finances, was the actual cause for our reverses.

The exit of Menon from the cabine marked the end of an era. During his last days he represented the Trivandrum constituency as an independent member in the Lok Sabha. It may be recalled here that he was the only Indian to have won elections from three different corners of India, Bombay, Midnapur in West Bengal and Trivandrum in South India. He passed away on 6th October 1974.

It is too early to evaluate the historical significance of Krishna Menon. We will certainly see him in a greater persp-bctive in the years to come. Till then we can be sure that he has not won in a cause that some day would lose but lost a cause that would some day win. □

A SWEET-BITTER VICTORY

Jeffrin Von Reich
Age 15 years

The game of chess was introduced to me by my father when I was a little boy. Ever since, he has remained my toughest competitor in the game.

As days went by I came to gain more expertise in chess. My conquest included all the members of my family except of course, my father. He always saw through the veiled plans as easily as he saw through a glass piece. He virtually tore me to shreds whenever I played against him.

One evening during a christmas vacation, we started a game-me and my brother. Soon father joined my brother. There started the battle royal which I will for ever cherish in my life.

Around ten O'clock everybody was asleep except me and father. In the quiet of the night we were pitched in a lone battle against each other, a battle for supremacy.

The charged atmosphere could be sensed as each tried to make the master-move that would result in his victory and the defeat of the opponent.

Since both me and my brother had started on the Sicilian defence, both had the same kind of organisation. The clock chimed two in the night, but nobody noticed the flow of time and further still, nobody was on the winning track.

Then suddenly my father made the move which turned the course of the battle. He gave up his minister as a sacrifice to my pawn hoping to checkmate my king in the next move with his horse. Fortunately he did not see a horse of mine sitting quietly and waiting for this chance. I got his minister. That moment was my final triumph. From then onwards it was easy work. I could not believe that I had won. Neither could I believe that he was defeated.

He just kept staring at me for sometime with a non-descript expression on his face. At last he smiled in a sad way Without a word both of us went to bed Silence is a very heavy thing. What kept me awake all through the night was not the sweetness of my victory but the bitterness of his defeat-it would have been better if I had lost!

THREE BAFFLING AND UNSOLVED MYSTERIES

Rony P. Nair
Age 14 years

Man has made great strides in all fields during these last two centuries. The art of detection is one of the most significant. But in spite of revolutionary discoveries like fingerprinting and other electronic devices to aid it, many a crime still remains unsolved. Here are three most intriguing mysteries which to this day continue to baffle modern investigators.

1. JACK THE RIPPER, THE KILLER WHO BECAME A LEGEND.

Five times an unobtrusive little man stepped out into the midst of London's Whitechapel. Five times he gossiped to women on the streets. Each time a woman was found dead, slashed in that unique style which was the trade mark of the man called Jack the Ripper. The East of London was a black spot on the face of England. Hundreds of mean houses and bleak taverns were huddled together in narrow streets that stank of refuse. Here men, women and children scratched a miserable, criminal and often dishonourable living on the streets. Bottles of gin were the only available means of escape into oblivion. Drunkards roamed the overpopulated streets and streetfights were not uncommon. It was into this cauldron that the Ripper stepped into in the autumn of 1888. Fear and Panic came with him.

Mary Ann Nicholls was at 42, down on her luck. She was getting too old to attract men. So when the little man approached her on the tiny street of Buck's Row she was not alarmed. Even when she was drawn into the shadows, alarm bells were'nt ringing. By the time she realized anything was wrong it was too late. The Ripper stepped behind her and put his hand over her mouth. He then slashed her throat. Her mutilated body was found on the morning of August 31. "Ripperomania" had begun. He waited 7 days to strike again. The victim was, as all of them were to be, a prostitute. 47 year old Annie Champan was dying of a laughing disease when the Ripper cut her down on 29 Hanbur Street. Her rings and a few coins were neatly arranged at her feet. So were her kidneys and lungs.

London was now aflame with rumours. Big riots broke out as hysterical mobs chased suspects. But the Ripper had left no clues about his whereabouts.

September 30th and the Ripper slashed again; this time twice. He slashed Liz Longstride on 40, Berring Street and a few yards away at Metre Square he butchered Kate Eddows. The tract of blood led a few yards away where at a doorstep someone had scribbled, "THE JEWS ARE NOT MEN TO BE BLAMED FOR NOTHING." Did this indicate the Ripper was a Jew? Nobody knows, for this clue was not properly followed up.

Jack the Ripper last killed a young 25 year old called Mary Kelly in her tiny room off Millers Court. He then never went back to his bloody business and to this day baffles detectives all over the world. There are a few facts on the Ripper.

1. The Ripper left very few tracks. After each murder he simply vanished into the crows of Whitechapel.

2. Theories put forward suggest the Ripper to be both rich and poor. If such, why was he not spotted among the East End's abject poverty. If poor, how did he gain the medical knowledge to carry out his fiendish surgery?

3. How could the Ripper have managed to work unnoticed when surgeons estimate that his terrible operations would have taken upto an hour to perform?

The questions are to this day unanswered.

2. The MURDERING AUTHOR

The famous writer draws a scarf or a stocking tightly around the throat of a famous and beautiful girl, tighter and tighter—it is all in his imagination of course, or has it happened? Is it possible that an author, his name known to millions did commit a brutal and sadistic crime and not only got away with it but had the audacity to write about it afterwards.

This is the eerie and dramatic conclusion of modern investigators after a detailed research into the murder of a pretty brunette whose body was found floating in the Hudson river off New Jersey in the middle of the year 1841

She was Mary Ceicilla Rogers who had been assaulted and strangled. As a teenager she had worked at a tobacconist shop and was regularly courted by celebrities of all kinds.

She had previously disappeared for 2 weeks and appeared saying that she had been to visit some relatives. Now, her murder was the sensation of a long hot summer. John Anderson, her employer and three other suspects were rounded up but were later acquitted as nothing of substance was found. So the police eventually closed the file.

Then, 18 months after Mary's death the case took a strange turn. It was literally immortalized in a famous short story. 'The Mystery of Marie Roget'.

The facts of the case seems to have been closely followed by the writer, Edgar Allan Poe except that he changed the location from New York to Paris

But he was also careful to give his work a totally guarded, frustrating and inconclusive ending. In the story Poe's sardonic creation Pupin refers to a lonely assassin and seems on the point of naming him when the story ends rather feebly. Was it because he knew the killer too well?.

Looking back, it was astonishing that Poe was not among the suspects. He was known to visit the shop regularly. Poe was also seen at the cigar shop a few hours before Mary had disappeared for the first time talking to her. Later, investigators conclusively proved that Poe regularly courted Miss Regers.

But perhaps the greatest clue for modern investigators was the fact that Mary had been spotted walking near a wood with a man completely dressed in black (Poe habitually dressed in black as a reminder of his West Point military academy days from where he was court-martialled and dismissed for drunken behaviour) three days before her body was fished out of the Hudson.

Poe a drink and drug addict died in 1849 at the age of 40 whispering 'Lord help my poor soul' without once being questioned about a brutal murder about which he had written with tremendous passion and a thorough knowledge of facts (three-fourth of the story deals with the factual description of the murder and its circumstances) Another part of the story which stands out is that Poe mentions that the story and the murder are merely coincidences at least 4 times Wasn't he overdoing it?

3. WHO BURNT THE REICHSTAG?

Marius Van Der Lubbe, a 24 year old Dutchman was executed on January 10 1934. His crime: the starting of a fire that gutted the Reichstag, the imposing building that housed the German Parliament.

But was Van Lubbe, a Nazi hater and a communist really guilty or was he a scapegoat for the Fuhrer and his Nazi henchmen. The blaze was a turning point in German History for it was a landmark in Hitlers dramatic rise to power.

Although Van Lubbe said he performed the act as a protest, the political effect of the fire was tremendous. It elevated Hitler, who had been chancellor for only 27 days, to Fuhrer of the Third Reich.

When told by Hermann Goering of Van Lubbe, Hitler is reported to have said; it is a sign from heaven. This is the beginning of the communistr ising. Every communist official must be hanged. All their deputies must be hanged this very night. There must be no mercy shown."

It was very imporant for the Nazis at that time to turn the electorate against the communists, for, the Leftists were blocking their way to total power. In the General Elections of 1933 the Nazis could not gain the two thirds majority for overall rule. They had only forty-four percent of the votes. Overnight, 5000 Communists were rounded up. Four of their leaders were charged with complicity in the act of arson and thus in the absence of the communist deputies who were barred from attending, Hittler got the parliament to pass an act enabling him to have overall rule.

Another twist in the case came when four of Van Lubbe's supposed accomplices were acquitted in spite of the Berlin Brigade Report that sugge sted that the fire could'nt have been the work of a single culprit. Were they working for the Nazis, Yes! it seems, so, for General Halder, Chief of the German Staff recalled at Nuremberg trials that Goering had boasted in 1942. "the only person who knows about the Reichstag is me, because I set it on fire"

The general opinion though is that Van Lubbe had started the fire on his own and Goering's men at worst exploited it by hampering the fire services.

KAHLIL GIBRAN

P. Mohammed Kunhi
(MASTER)

The name of Kahlil Gibran, the Arabic poet- Philosopher, is often compared to Tagore of India and Emerson of the USA, in so far as the impact they have made on their respective countries. His exquisite poetry and incisive commentaries on men and matters of his time attracted the attention of the people all over the world. Like Shelley, he wanted to shatter the sorry scheme of things entire and remould them nearer to the hearts desire. As an iconoclast he revolted against law, religion and customs which posed a threat to human progress. When freedom was threatened he raised his voice against insolent might; when people fought one another in the name of religion and narrow nationalism, he preached the message of universal love. He once said, "I came here to be for all and with all, and what I do today in my solitude will be echoed tomorrow by the multitude."

Kahlil Gibran was born in Bechari, Lebanon in 1883. At the age of twelve his family migrated to the U.S.A and settled down in Boston where he attended a public school. He could not pursue his education there as his mother insisted that he should complete his early education in Lebanon. After graduating in Lebanon, he devoted himself to painting in Paris and returned to New-York where he lived till his death in 1931. He wrote mainly in Arabic but almost a dozen of his works are published in English too, some of them translated by the poet himself. The chief among his works are the Mad Man, The Prophet, Jesus the Prophet, Nymphs of Valley and A Tear and a Smile. The Prophet is the magnumopus of this great author, in which this visionary preaches the gospel of universal love and freedom. His wide travel in Europe and America enriched his experience among the people of various cultures and civilizations. That is why in his poetry we find the desert-and-vineyard images of Arabic and Persian stock accompanied by the Northern imagery of sea and mist. The majesty of feeling and the spiritual warmth of his monumental works, hardly go unnoticed. One of the outstanding critics, George Russel writes, "I do not think the East has spoken with so beautiful a voice since Rabindranath Tagore. I have not seen for years a more beautiful book (than The Prophet") in its thought and when reading it, I understood it better than ever before what Socrates meant by beauty of thought which exercises a deeper enchantment than beauty of form".

To Kahlil Gibran poetry is the honey of all flowers and the very phrase of angels. Like Wordsworth he believed in using short and simple words but when he focuses his attention on social evils his pen becomes as sharp and supple as a rapier. He had drawn into himself the

invisible influences of his time and transmutes them into something inimitable and unique. Even a cursory review of Gibran's works reveals that he delved deep in to the teachings of Hebrew Prophets and Muslim Sufis of Arabia. Besides his poetry reflects the influences of the Aryan temper of Hindu and Greek thoughts ,eg. the cyclic view of the universe and creation, the re-birth, the immortality of the soul and the like.

Poets are the unacknowledged legislators of the world. Khalil Gibran belongs to the same category as Shelley when he takes the role of a revolutionary in his Poetry. His aim was not to dwell in an ivory tower or flirt with the Muse and die unnoticed and unsung. The emancipation of the suppressed and the oppressed was a recurring theme in most of his poems. He sang on one occasion:-

"I abstain from the people who consider insolence, bravery and tendarness cowardice And I abstain from those who considcr chatter wisdom and silence ignorance. They tell me: if you see a slave sleeping don't wake him lest he be dreaming of freedom. I tell them if you see a slave sleeping wake him and explain to him freedom.

Keep me away from the wisdom which does not cry, the philosophy which does not laugh and the greatness which does not bow before children."

To Khalil Gibran life was challenging or nothing.His heart wept at the sad plight of the people of Lebanon By his inspiring and patriotic songs he awakened the people from their deep slumber. He identified himself with the upsurge of national feeling though he abhorred physical violence in all shapes and forms. Fully conscious of poverty and backwardness of the people, he always pleaded for a spiritual rather than temporal solution to many of the problems confronted by the people. Though addressed to his own people, some of his poems have universal appeal and are relevant in our own context. He declared:-

"Life is determination in youth, strife in manhood and wisdom in maturity. But you, my countrymen, were born old and feeble, your hands shrunk your skin withered, and you have become as children playing in the mire and throwing stones at another."

'Effectiveness of assertion is the alpha and omega of style', says G. B. Shaw. Khalil Gibran never minces words; his words are pregnant with meaning. In his poetry we find a love for aphorism and fables in which he expresses the diamond-cut-experiences of his own life, with classical simplicity and clarity. The sermon like quality of his poems may be derived from his deep devotion to Alkoran and the Holy Bible. The following message, which exemplifies this salient feature, is universal in its appeal :—

> "Pity the nation that is full of beliefs and empty of religion.
>
> Pity the nation that wears a cloth it does not weave, eats a bread it does not harvest and drinks a wine it does not flow from its own wine presser.
>
> Pity the nation that acclaims the bully as a hero, and deems the glittering conqueror bountiful.
>
> Pity the nation that raises not its voice save when it walks in funeral, boasts not except among its ruins, and will rebel not, save when its neck is laid between the sword and the block.
>
> Pity the nation whose sages are dumb and whose strongmen are in the cradle.
>
> Pity the nation divided in fragments, each fragment deeming itself a nation" □

A DAY AT THE A.T.C. KODAIKANAL

Paulose Rajan Valayil
Age 16 years

"Wake up; get out of bed; you have just five minutes to go for your P T" This is how the routine begins at the N C C Annual Training Camp. The sixty odd cadets from the Sainik School Kazhakuttom wake up lazily only to find that there are twenty five minutes left instead of five. However, nobody is pemitted to go back to bed.

This camp is held at Kodaikanal, one of the most enchanting hill stations in South India. The tourist season is almost there but the climate is not so cheerful. The morning cold is so piercing that it becomes very difficult to wake up early in the morning even if it has become a matter of habit. To be present for the prescribed physical training is all the more difficult. The camp commandant decides to give us a surprise. P T is called off for the day.

We are overjoyed; there is a lot of time to talk sense and nonsense. Things cannot go on so smoothly as if it were a part of a fairy tale. Something is supposed to go wrong somewhere. The student under officer notices that the beds are not made properly. Articles are carelessly strewn around. At that moment someone announces that the camp commandant is to come for an inspection.

Two minutes later the barracks are very neat. We stand patiently waiting for the camp commandant. Five minutes pass, ten minutes, fifteen minutes, twenty minutes. There is no sign of the camp commandant. We sit down, angrily cursing the rumourmonger The usual noise level is resumed. Everyone feels relieved that the camp commandant did not come as there is a lot that has been overlooked for this inspection.

All chatter stops at 7.30 A. M. It is time for breakfast. The cadets from all schools hurry outside with their plates and mugs. Each school is provided with its own counter for food. Food is served quickly. People busily scurring in and out of the cook house carry food towards the counters and the cadets waiting lazily in long queues, the sharp contrast is striking.

Breakfast is finished quickly since the morning schedule is very tight. Plates and mugs are washed, water-bottles are filled, bed and surroundings are made double perfect, uniforms are given some last minute dry wash treatment and the cadets move out of the barracks. Sudenly someone remembers that two cadets were to stay back as sentries. Several hands shoot

up for this jab. Two cadets who did not raise their hands are assigned this job.

The cadets from all schools assemble outside in three line formation. We are given a briefing regarding the day's schedule. The main programme is a series of lecture classes which are to be held in the grounds a short distance away from the main camp site. Armed with note books and pens, we leave for the grounds.

In ten minutes we reach the grounds. Our group is split into three and we move to different parts of the ground. The lectures begin. The topics are those regarding the defence services, the N C C, field operations and weapon training. The lectures continue till noon. Some of the lectures are in English, most of them in Hindi and some in a mixture of Hindi, English, Tamil and Malayalam. Lunch time comes as a big blessing.

The blazing afternoon sun makes us tired quickly. By the time we reach the camp site, we are half alive Lunch proceeds in a quiet and relaxed manner. After lunch, the boys get an hour to rest. Someone takes out a pack of cards from somewhere and a small group collects around him. Soon several such groups start forming. This time precautions ara taken. A reliable lookout is placed at the door to warn us in case someone comes by.

The schedule for the post luch session shows "boat pulling". The smaller boys are taken in a truck and the rest proceed on foot. By the time the taller boys reach the boat house the group which travelled by truck are almost half way with their boat trip through the lake. We are advised on the numerous precautions to be taken and the steps to be taken in case of an emergency. The first group reaches the shore and the second group steps into the the boat.

With a gentle push from the shore we start off on our trip. Each one of us is assigned some job, most of us have the job of rowing while one of us gets the rudder. The instructor sits on the boat watching the rhythmic movement of the oars. The boat glides across the water with considerable speed. The cool breeze keeps us going at a steady pace. After what seemed to be a very short time, we are asked to turn back.

Walking back, we take a different route which passes through the town. We are permitted to move around a short distance. For about half an hour we go around enjoying curselves. We see dark clouds overhead accumulating at an unwelcome pace. We decide upon taking a shortcut to the camp in a race against the rain. But, on the way it begins to rain. We take shelter under wayside sheds waiting for the rain to stop. The downpour coutinues. So we decide to carry on regardless of the rain.

We reach the camp site soaked to the skin but just in time for the evening routine. To our chagrin, the rain stops and it is time for the roll call. The roll call takes ages. It is getting coldand mist forms as we exhale. There is a mad rush for the taps since the water supply is limited. However, finding that the water is freezing cold, many boys give up their attempts to bathe. Clothes are washed and hung out to dry. Some even attempt to take bath. In an hour and a half it is time for dinner.

There is a lot of excitment in the air. The chef seems to have some surprise in

store for us. The guess is proved right as we are to have 'Pongal' in addition to the normal rations. The boys from our school are unable to eat it, let alone enjoy it. We ask the officer-in-charge to let us have just plain rice with curry and to let the other cadets enjoy this delicacy.

After dinner the boys sit down to talk. Rumours of sentry duty at night travel through the air with velocities greater than that of sound. I go to bed early and fall asleep soon. Some unfortunate boys get sentry duty at the gates and at other important places in the camp site. My sleep is uninterrupted till the next morning.

The cycle is to be repeated again. But today when I look back on the methodical madness that I had gone through, I realise how much of a fuller man I have become.

★
★★

"If all the good people were clever,
And all the clever people good
The world would be more than ever,
We thought it possibly could"

Lord Beaverbrook

Education is the training of the mind to think and to judge, to discriminate between what is of true value and the excitement of a passing fad; to tolerate sincere differences, opinions and customs.

Indira Gandhi

THE STRAY DOGS

(Apologies to the author of 'The Balloon Man')

They always come at nightly hours
And keeps together— a canine crowd
And around the school, they forage about,
And never seems to think of us.

They are brown and black, and big and small
And when it is a moonless night
The boys and warders get between
They frolic around the dormitories.

Some are mongrels, some but pups,
And they bark together, like a clap
And when there is the siren call
They howl and howl like anything.

Some day perhaps, they 'll all go
When the subedar's out with his gun
And we 'll stand and watch from the mess-
That dogged-ness, of the breed.

(PCN)

A NURSERY RHYME

Remember always to forget
Dreams that made you sad,
But never forget to remember
Dreams that made you glad.

Remember always to forget
Mates that proved untrue,
But never forget to remember
Friends that stick by you

Remember always to forget
Troubles that've passed away,
But never forget to remember
Blessings that come your way.

(PCN)

FAREWELL, ALMA MATER:

Seven long years have floated bye
Since first you taught me to sigh.
And now has come the time to sing
That glorious song, Auld Lang Syne

Climbing this unfinished tower
Was far beyond my power-
But you led me on, tumbling though,
Urging me onto a beginning.

And now that am perched atop
With little doubts of a drop
I watch the windy horizon
To begin the benighted quest.

KURIEN ANTONY
Age 17 yrs.

THE STARS

Behold the stars
In the milky way
Innocent they seem
Like babes in their sleep.

They do shine brightest
When the skies are darkest
And when the moon's on fast
They act as her ghost.

So bring out your light
Character — wise,
And when it is dark
You can turn out bright.

ARJUN NINAN MATHAI
Age 11 yrs.

MY WISH

Oh! I wish I was a bird
With feathers all bright
And a beak very straight
To peck at with ease.

Oh! I wish I was a bird
Who could soar upto the clouds
And knock at the skies
For the sound of His very word.

T. K. PRAVEEN
Age 13 yrs.

Navodaya Schools do not pose a threat to Sainik Schools

(The following is the text of the speech delivered by ROY FRANCIS Age 17 yrs. on the occasion of the Inter House Debate on the aboue topic)

Todays resolution suggests that Navodaya Schools pose a threat to Sainik Schools. My friends on the other side are trying their best to sell this absurd idea to this august assembly. I consider it my sacred duty to thwart their dubious designs. According to them, Navodaya Schools which are just an year old and whose base is not yet rooted and still shaking, pose a threat to Sainik Schools which have already completed twenty five years of yeomen service to the nation.

It's my firm conviction that Navodaya Schools can never be a competitor to Sainik Schools. I shall advance some arguments which have prompted me to reach this conclusion. The Sainik Schools have been founded with a clear cut goal. The methods of training have been well laid out and has stood the test of time. A quarter century of fruitful existence has added strength and robustness to its structure. But the aim of Navodaya Schools are, as usual general and not very clear. At best Navodaya Schools could imitate Sainik Schools, and remember imitation is the best form of flattery. Yet my friends on the other side do not seem to be impressed. They are busy raising false alarms which make me wonder whether they are prophets of doom.

According to the plan, there will be one Navodaya School for each district. So they will always have a district orientation. Already our country is suffering from the ills of regionalism and communalism. Parochialism is at its peak. Indians are a minority every where in this country. There are more malayalis and marathis and sikhs. The need of the hour is national integration which is conspicuous by its absence. What do my friends say about this? They conveniently close their eyes to solid facts and grim realities.

The Navodaya Vidyalayas have already started catering to populist tastes. These schools haves the mother tongue as the medium of instruction in the first three years, and then change over to English or Hindi after Class Eight. This itself shows how undecided they are about the vital subject of the medium of instruction. I am afraid my friends are talking about the XYZ of education without going into the ABC of it.

The very constitution of Navodaya Schools, make it vulnerable to political and populist interference. This will sound the death knell of the scheme. Remember the future of these schools are not yet secure. The staff are appointed only

on deputation. Suppose there is a change in the Government tomorrow, their future will be in danger. When they themselves are yet not fully entrenched, how can they be a threat to Sainik Schools which have already celebrated their silver jubilee Yet my friends on the other side are not in the least discouraged, and shout out from house tops that Navodaya Vidyalayas are a threat to our school. I am afraid they are living in fools paradise.

One healthy point we note in our country is a clamour for quality education. This desire is so intense that demand for good schools will never reach saturation point in the near future. The mere rise in population is capable of mounting this pressure. No doubt, Novodaya Schools will absorb some of the bright students because enlightened nature craves for upward mobility. In other words, there is a yearning for good from indifferent; for the better from good, and for the best from the better. The existence of eighteen Sainik Schools have not posed any threat to the RIMC. The proliferation of engineering or medical colleges have not offered any threat to institutions which existed earlier. This itself is sufficient to prove that Navodaya Schools will not pose a similar threat. On the other hand Sainik School will continue to inspire Navodaya Schools. At any rate they are twenty five years behind us in time. What we have earned in twenty five years cannot be mere wishful thinking. In short Navodaya schools cannot supplant Sainik Schools, it can only supplement them.

Remember, ladies and gentle men what India badly needs and sadly lacks is good leadership. Sainik Schools produce true leaders in every walk of life.

I appeal to every one of you not to be misled by the glamour and novelty of the freshness of Navodaya schools. Time alone can consolidate them, granting that they'll be allowed to grow without political interference. I appeal to every right thinking member of this assembly to defeat todays resolution.

Jai Sainik School:

Thank you

DEMOCRACY

(1) Democracy always makes for materialism, because the only kind of equality that you can guarrantee to a whole people is, broadly speaking, physical.

K. F. GEROULD.

(2) The democratic conscience recoils before anything that savours of privilege; and lest it should concede an immediate privilege to any pursuit or person, it reduces all things as for as possible to the common denominator of quantity

G. SANTAYANA

ENVIRONMENTAL POLLUTION

K. M. NAIR
Master

Pollution is the introduction by man of waste matter or surplus energy to the environment, directly or indirectly causing damage to the world around him. This is one of the definitions given for pollution. Used in its broadest sense, pollution refers to any change in the natural quality of the environment brought about by chemical, physical and biological factors. Pollution originates from the generation of waste matter or surplus energy by human activity. These wastes may be in the form of gases, particles, acqueous effluents, solid waste or surplus energy in the form of radiation, heat, vibration or noise. They may also be transformed chemically by interaction with materials present in the environment or with other wastes. They may get dilute or their effects multiplied or concentrated. Some of these can damage animate and inanimate objects and as far as man is concerned they can affect him, even in respect of his existence. Pollution is the end result of a process originating in the generation of waste through technology.

Life process use materials from the environment, chemically converting them into materials which are finally returned to the environment, either in the same form or in an entirely different form. These processes make life possible and what are returned, are wastes. The waste products of one life may be used by another life such as carbon dioxide and oxygen. But there are very many waste products which serve only to pollute the environment.

Man in the technological world is a consumer of the materials of his environment and contributes the maximum in polluting the environment. Some of the materials such as oxygen, coal, oil, etc. which man use lavishly now, are the waste products of the geological past. He makes use of other resources like copper, aluminium, iron, etc. He destroys animal and plant life and at the same time makes an effort through the so-called modern technology to replenish them for his own existence. Here again wastes are produced. He exploits the natural resouces indiscriminately and in doing so converts large quantities of natural products into corresponding quantities of waste products. We are now imposing over half a—million different chemicals on the environment and the number is increasing by several hundreds each year. The pollution process can be represented by the following chart:

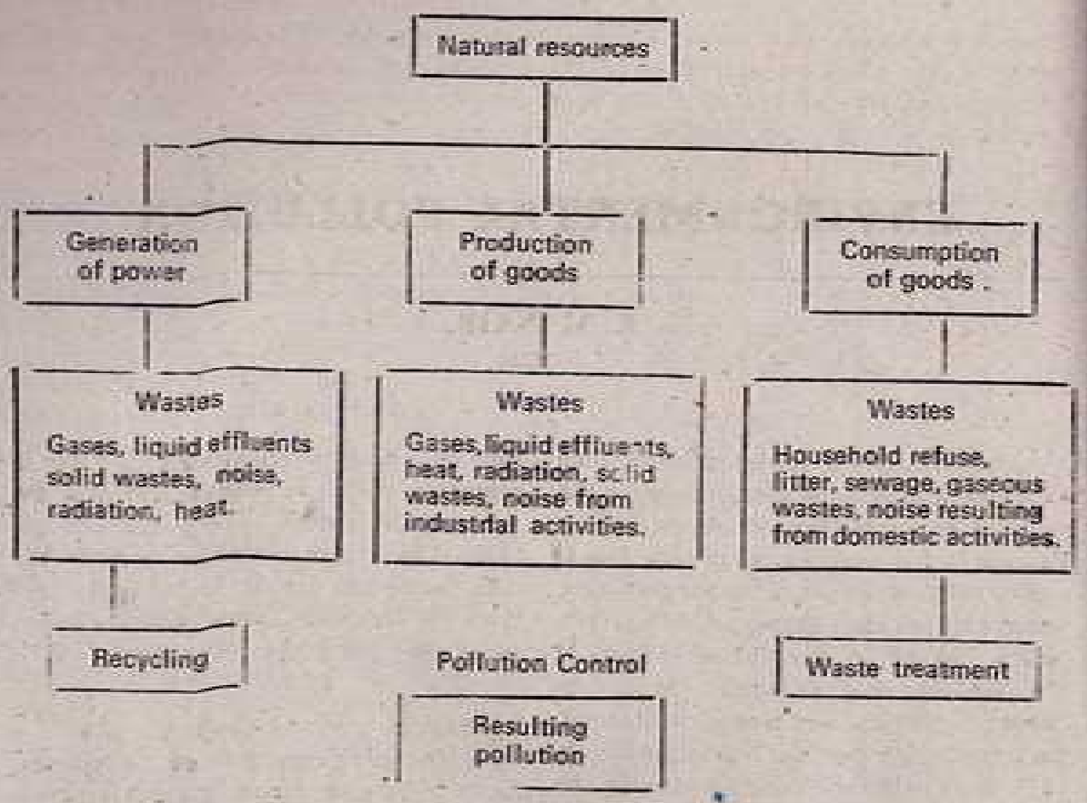

It is convenient to classify pollutants according to the medium through which the waste products are dispersed—namely, air, water and land. Air serves as a link between land and water and therefore air pollution presents the greater problem. In addition there are other types of pollution such as noise pollution, radioactive pollution, etc., which are also equally important.

AIR POLLUTION

Wastes are emitted into the atmosphere as either gases or particles and part of this is eventually removed by natural self-clensing processes. The wastes mostly originate from the burning of fuels and the processing of materials. The important common gaseous pollutants include oxides of sulphur, nitrogen and carbon, hydrogen sulphide, hydrogen fluoride, hydrogen chloride, hydrocarbons and ozone. It may be remembered that the ozone layer in the upper atmosphere is responsible for stopping the harmful-ultra violet radiation from the sun. This layer is likely to be affected by the uncontrolled use of aerosols. The main solid components dispersed are smoke, fumes, dust and grit. It is estimated that in the USA 200 million tons of pollutants are being produced and mixed with the air each year from motor vehicles, industries, power plants, heating of buildnigs and burning of solid wastes. A survey conducted at Manchester reveals that about 40,000 tons of smoke and an equal amount of sulphur dioxide are mixed with the air each year from domestic services and industries. Physical, chemical and

Biological damages from air pollution have grown beyond all proportion and the damage could work out to be of the order of millions of pounds. Damage to agriculture, to structures and materials, the effect pollution has on sunlight, shortening of the life span of man through diseases like cancer and bronchitis etc. are of very great significance.

There is great evidence to show that the amount of carbon dioxide present in the world is increasing as we are rapidly reversing the process in reducing the availability of oxygen. Nations like Canada and the Soviet Union will eventually have to import oxygen during the winter months, and it may be that some other nations also will have to follow suit on account of the changes brought about to the climate resulting from the thermal properties of carbon dioxide. Indiscriminate use of D D T a few years back has produced serious damage to several organisms. Man in the United Kingdom, the United States and India contains as much as three micrograms of D D T per gram body fat. Several species of animals and birds have become extinct. A similar chemical, called poly-chlorinated phenyls (PCB) is now found world wide in marine fish and birds and even in human mothers' milk. Another serious damage caused by D D T and similar compounds is the negative effect of photosynthesis by marine organisms. Carbon monoxide is highly poisonous and the level is rising—particularly in highly industrialised towns—and is almost up to the danger mark. Weather conditions are affected by air pollution: smog—a mixture of smoke and fog—which persisted in London in 1952 claimed as many as 4,000 lives. A lot of damage is caused to vegetation by the smelting of ores and fluorides emitted in certain industrial processes. Ozone can lead to pulmonary congestion and the dissociation of oxyhaemoglobin. The lead which is used in petrol has serious consequences. Symptoms of shell thinning of certain rare species of birds are reported, and soon these birds are likely to become extinct.

WATER POLLUTION

A wide variety of organic and inorganic substances originating as human sewage, industrial and agricultural wastes and a few other chemicals deposited from the air find their way into the river systems and finally into the sea. Sea water becomes contaminated by chemicals and also by oil, due to accidental spillages. Some wastes, and even poisons are dumped into the sea and may later leak out and cause damage. Some industries require large quantities of water such as the steel and paper industries and may let out undesirable products. Electroplating wastes contain copper, cadmium, nickel chromate and cyanide. Sodium hydroxide plants generally allow mercury to be discharged into the rivers. Power stations use large quantities of water, and water released will be at a higher temperature. Toxic substances can kill organisms and living beings, but a rise in temperature can speed up the rate of development of many organisms. Some of the fertilisers and pesticides used finally reach the rivers. Problems of pollution are caused by animal waste, D D T and other chemicals used for sheep dipping, etc.

A survey conducted on the River Thames in 1957 showed that there was practically no fish, excepting eel, below Richmond; the river was polluted to such an extent that there was no dissolved oxygen in the water Subsequently steps were taken to treat the sewage and other

industrial wastes let into the river, and now fish have returned to the river and as many as fifty species have been spotted Sea birds are contaminated more by oil and other pollutants: petrels and shear-watois—two types of bird which spend their entire lives at sea—are found to contain high dosage of DDT or PCB compounds. The hydrocarbons found in oil are poorly soluble in water and are believed to enter the biological systems of many living creatures in the sea.

Water pollution restricts the supply of good drinking water to man. Lead, nitrate, copper, chloride, phenol, ammonia are all harmful. In some places this has affected the ecological balance: some sources may contain high concetrations of plant nutrients which help the rapid growth of algae and this reduces the availbility of oxygen and fish die. Similarly, a type of blue green algae on decomposition produces toxins which kill animals and fish. An interesting observation amongst pollutants is that sometimes single pollutant may be harmless, but when another similar pollutant is also present, both together can produce very serious consequences.

LAND POLLUTION

Land pollution is caused by the scattering of industrial, domestic, mineral and agricultural wastes. Some of these wastes are air-borne, and once they find their way to the land they are less mobile. Refuse consists mainly of cinder, dust, vegeteble and other organic matter, paper, metal rag, glass-ware plastic-ware, etc. Millions of tons of refuse are being deposited, and the quantity goes on increasing with the increase in population and with the rise in the standard of living. In addition, industrial wastes usually contain toxic substances, certain petrochemicals, radioctive wastes, detergents, etc., and get buried in the soil. Also, substances like slag, lime fines, bricks, concrete, are deposited. The sewage sludge which forms about 1% of the initial volume of the sewage mixes with the soil. Mineral working wastes such as coal dust sand-stone and ore dust my lead to diseases like silicosis.

NOISE POLLUTION

This is due to the release of surplus energy in the form of noise from industrial traffic and domestic sources. It is feared that the new types of aircraft, such as the Concorde, will bring noise pollution to such a level that it will become unbearable and could be an increasing source of annoyance. It is established that noise pollution adversely affects mental health. A study made recently has revealed that noise due to the Concorde can affect the hearing of children in the neighbourhood of air fields.

RADIOACTIVE POLLUTION

Most atomic power stations are located very near the sea, or near big rivers, as large quantities of water are needed for cooling. Low level radioactive wastes are discharged and are of serious consequence. Submarines and ships run by atomic power plants, also give rise to radioactive pollution. A number of atomic explosions have been carried out under the sea or in deserts, and these have contributed to radioactive pollution. Radioactive waste arises from a number of processes in the nuclear industry. It is estimated that the total energy consumption will increase atleast five-fold in the next twenty-five years and this can be met only by installing more atomic power plants. It is also estimated that in the year 2090, one new 1,000 Mw

nuclear plant will be commissioned every day. This expansion will result in the accumulation of enormous quantities of radioactive waste. In the next twenty years there is a possibility of the accumulation of 16,000 tons of fission products and about 455,000 cubic metres of space will be needed to store this. This is capable of generating 1,300 million kilojoules of heat/energy per hour.

1 Joule = .24 cal. of heat

CONCLUSION

Survival of all living depends on the various biological processes. Man, in an attempt to improve his standard of living, turns this biological system out of balance and threatens the stability of the ecosystem. If we are to find the road to survival we must discover how to use technology for the necessities of nature.

The Solution may be :

1) to adapt procedures to ensure that harmful waste products are converted to harmless forms before they are returned to the environment:

2) to ensure that other pollutants are suitably disposed off before they pollute land, air or water:

3) to take greater care in marketing new products, food additives, insecticides household chemicals, etc:

4) to establish a broad educational programme to educate the average citizen about the seriousness of environmental pollution and how this can be eliminated.

★

(FORM IV PUBLICATION DETAILS)

1. Place	—	Sainik School, Kazhakootam, Kerala.
2. Periodicity	—	Annual
3. Printer	—	Prem C. Nair Indian, Master, Sainik School, Kazhakootam.
4. Publisher	—	—do—
4. Editor	—	—do—
5. Owner	—	Principal, Sainik School Kazhakootam.

I, Prem C. Nair, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

(Sd/—)
Signature of Publisher.

CROSSWORD No. 10

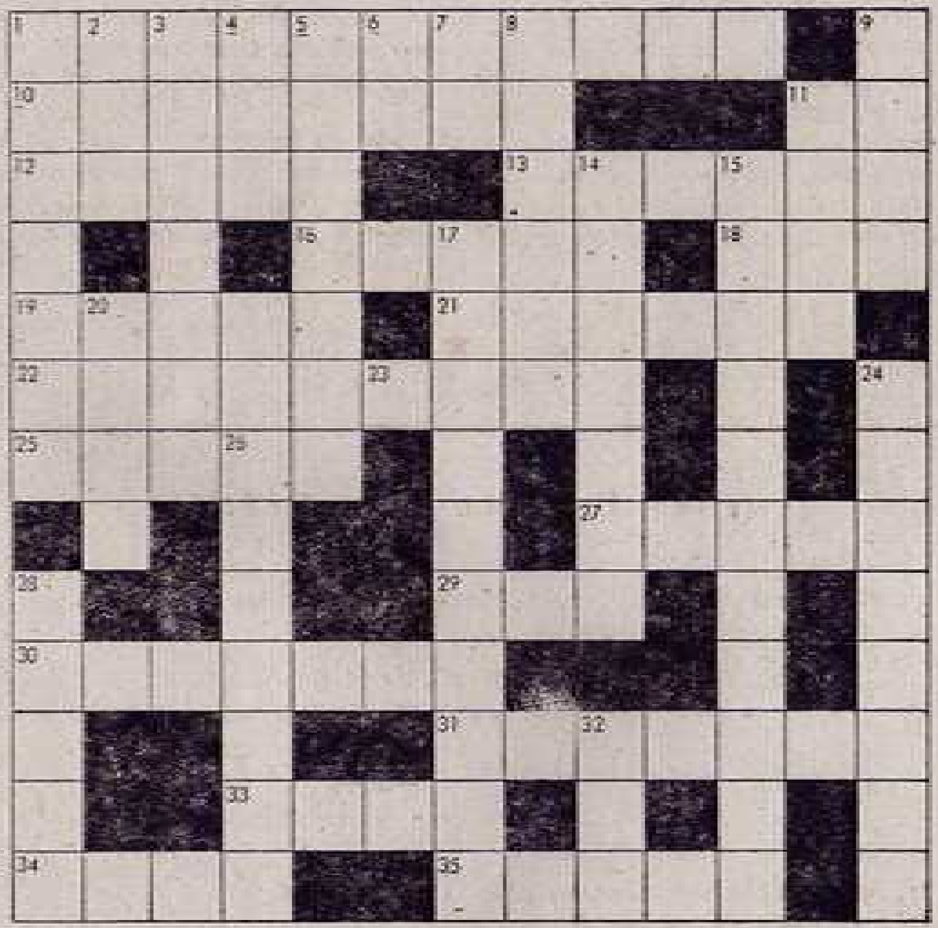

Clues Across

1 and 9 down; The charge of the light brigade (11-4)
10 He gave runs for the asking (8)
11 The constant in the dessert. (2)
12 Half surgery for a musical drama (5).
13 The highly felt Parisian land mark (6)
16 To dramatise as a response? (5)
18 Oh, well, she is likened for her wisdom! (3)
19 A personal involvement is there in notions (5)
21 The bloody minded respect this monkey (6)
22 Distress from the seas? (3)
23 Descriptive of your bearing (4)
25 The summing up? (5)
27 Genuineness that forms a part of Kingdom (5)
29 Permission granted monthwise (3)
30 The goddess who meanders? (7)
31 Three is too many for Gadaffi here (7)
33 The prefixed opponent (4)
34 Move round for your chance (4)
35 Await the various summons (5)

Clues Down

1 The self blowing his trumpet (7)
2 Take it up, cat like ! (3)
3 The lady takes a breather on top (7)
4 Be mobile in this (3)
5 The Caesars of Russia? (5)
6 Initially speaking, the Raj Kapoor studios! (2)
7 That is, abbreviated? (2)
9 See I across (4)
11 Breathing space between the rows (4)
14 Enlisting the journey programme (7)
15 Discovered the under lying basics (11)
17 The thiud of the R's— (10)
20 Commit, else enter the threshold (4)
24 Part of starving, indicating aquaintance. (8)
26 A son of this so called dark area? (7)
28 Increase to make it to your liking? (5)
32 The International Labour Laws have this sickness in them (3)

Answers to 'Do you know'

a) Magnesium Sulphate - (Mg SO_4)
b) Manometer
c) Molluses
d) Mechanics
e) Roll Nos. 55 and 45
f) Daughters, age is 13
g) Square 8 and 5

MISCELLANEOUS GABS

1. Heart to Heart Chat About the Heart

The adult human heart is red brown in colour, 15 cms long and 10 cms wide at it's widest point. It weighs 340 gms.

Every 24 hours it pumps blood through 96,000 kms of blood vessels. This is enough pumping to fill an 18,000 litre tank.

Barring a womans uterine muscles, the heart muscles are the strongest in the body.

The heart rests between beats and when you sleep. It takes 4/10 of a second for the ventricle to contract and push blood out into the body. Then the heart has a rest of half a second. Also when you sleep, the heart beat slows from a normal 72 a minute down to 55 a minute. Facts that affect the working of the heart are over weight, blood pressure, smoking and tension. Of others, blood pressure needs explanation. For a normal adult it is 140/90. 140 measures the pressure the heart works while contracting and the 90 is the pressure while the heart is resting between beats. Of the two, the lower is the more important. The higher that figure rises, the less rest the heart gets, and without adequate rest a heart simply works itself to death.

Exercise and diet are other factors closely connected with the longevity of the heart. The heart expects one to be moderate and conservative as far as these habits are concerned.

2. About Language and Literature

- The most overworked word in English is the word "set", which has 58 noun uses, 126 verbal uses and 10 as a participial adjective.
- The English Language contains about 490,000 words plus another 300,000 technical terms, the most in any language.
- The most translated poem is believed to be ",If" by Joseph Rudyard Kipling (1865—1936), first published in 1910 It was put into 27 languages.
- The first English Dictionary appeared in 1552. It was called the Abcedarium and contained 26,000 words. It was compiled by a man called Richard Huloet.

3. And About Economics Two Satirical Laws

- **Parkinson's Law:** That work expands to fill the time available to do it. Or, that the amount of work done varies inversely to the number of people employed.
- **Peter Principle:** That in any organisation every employee rises to his level of incompetence. All valuable work is therefore done by people who have not reached that level.

4. Do you know ?

a) Chemically Glauber's salt is sodium sulphate. What is Epsom's salt?

b) What is the instrument for measuring the pressure of gases?

c) In the animal kingdom what are chitons?

d) What do we call the branch of physical science dealing with the behaviour of matter under the action of forces?

e) **Roll Numbers**

My son returned from the school after admission, with one of his classmates. I told them to add their roll numbers. My son gave the answer as 10 and after sometime his friend said "2475". I was surprised and asked them what they did. The former said he had subtracted, while the latter said he multiplied. What were their roll numbers?

f) **Daughter's Age**

I asked Mrs. Nirmala "What is your daughter's age?" She replied, "The digits in her age are the reverse of the digits in my age, but after five years she will be half of my age." Can you find out her daughter's age (in whole numbers)?

g) **Square**

Find out two different digits (other than zero) such that the difference between the sum of their squares and their product is a square.

Two deft definitions

- Statistics is the art of lying by means of figures. (W. Stekhel)
- Statistics are the triumph of the quantitative and the quantitative method is the victory of sterility and death

Hillaire Belloc

5 Think it over!

School is an institution built on the axiom that learning is the result of teaching. Institutional wisdom continues to accept this axiom though pupils do most of their learnings without, and despite their teachers. Everyone learns how to live, outside the Schools. We learn to speak, to think, to love, to feel, to curse and work without interference from a teacher. Pupils have never credited teachers for most of their learning. Bright and dull alike have always relied on rote, reading and wit to pass their exams, motivated by the stick or the carrot of a desired career. Schools create jobs for the school teachers, no matter what pupils learn from them"

Curtesy "Deschooling Society" by I. Illich

★ हिन्दी विभाग ★

सम्पादकः म. बा. विटेकर / विद्यार्थी प्रतिनिधिः निरंजन कुमार, कक्षा ग्यारह

—: अनुक्रमणिका :—

1	सैनिकस्कूल में मेरा प्रवेश		कु० कंवल प्रीत घुम्मन
2	जातिप्रथा और अछूतोद्धार		विनयरंजन
3	हँसी के फूल		सं० जितेन्द्रनाथ
4	त्रिकोण की यात्रा		संजयकुमार
5	सोनपुर का मेला	(भोजपुरी)	नवलकिशोर
6	पचास साल बाद	(कविता)	जितेन्द्रनाथ
7	मिथिला का भोजन	(मैथिली)	राजेश तिवारी
8	अंग्रेजी और मैं	(कविता)	नवल किशोर
9	इम्तहान	(कविता)	निरंजन कुमार
10	कांग्रेस के सौ साल		अमर कुमार
11	देहहीन अवस्था	(कविता)	अजयकुमार झा
12	केरल और हिन्दी		श्री. गो. प्र. टेकाले

सैनिक स्कूल में मेरा प्रवेश

– कँवल प्रीत घुम्मन कक्षा नौ

२२ फरवरी की शाम चण्डीगढ़ की सीमा से लगती हुई एक विशाल एवं सुन्दर छावनी चण्डी मन्दिर के अल्फा क्वार्टर्स में बैठे हुए हमारे पडोसी कर्नल तिवारी ने जब हमें सूचना दी कि हमारा स्थानांतरण त्रिवेंद्रम हो गया है तो अनायास ही भारत की काश्मीर से कन्याकुमारी की विशालता का तथा उस लम्बी यात्रा का सुखद चित्र मेरे मन को उल्लास से भर गया।

भारत की विशालता की वास्तविकता का वास्तविक अनुभव तभी हुआ जब हम ६ मई को चण्डी मन्दिर से अपनी यात्रा आरंभ करके इस विशाल भारत यात्रा पर, विभिन्न क्षेत्रों की सुन्दरता का आनन्द उठाते हुए अपने गन्तव्य स्थान त्रिवेंद्रम पहुँचे।

केरल की सुन्दरता का वर्णन कई बार पुस्तकों में पढ़ा था और अपनी कक्षा में साथियों से सुना भी था परन्तु इसकी सुन्दरता, यहाँ के मनोरम और प्राकृतिक दृश्य, चारों ओर फैली हुई हरियाली, एवं समुद्र के किनारे बसे हुए इस राज्य की नयन रम्य भूमि के दर्शन करने का अवसर मिला।

यहाँ आने पर एक स्वाभाविक जिज्ञासा जागी। हम बहने जो अब तक केंद्रीय विद्यालय में शिक्षा पा रही थीं, क्या अपने आप को सैनिक स्कूल के वातावरण में ढाल पायेंगी? यहाँ का स्तर निश्चय ही केन्द्रीय विद्यालय के स्तर से कहीं ऊँचा था। छुट्टियों के दिन थे, स्कूल अभी नहीं खुला था। वातावरण अनजाना था, इसलिए जिज्ञासा भी स्वाभाविक थी। स्कूल में लड़कों की बहुलता, गिनि-चुनी लड़कियों का कक्षा में होना, हमें इस बात को सोचने पर मजबूर कर रहा था कि हम ठीक से पढ़ पायेंगी या नहीं।

इन्तजार का वह दिन जल्द ही आया और १० जून को स्कूल खुला। नया वातावरण नये लोग, नये अध्यापक सभी कुछ नया था। जिज्ञासा का अन्त हुआ और वास्तविकता से परिचय। स्कूल का अनुशासित वातावरण, शिक्षकों का नियमित रूप से अपनी कक्षा में आना, हमारे लिए पिछले कुछ बिताए हुए वर्षों से बिलकुल भिन्न था।

सभी विद्यार्थियों का नियमित रूप से अपनी अपनी पढ़ाई में व्यस्त रहना, शिक्षकों का जी तोड़ परिश्रम और विद्यार्थियों का आपस में अपनी श्रेष्ठता दिखाने का प्रयास हमारे लिये भी

(शेष पृष्ठ 3 पर)

(निबन्ध)

जाति प्रथा और अछूतोद्धार

विनय रंजन कक्षा १०

जाति-प्रथा हमारी भारत-माता के तन पर एक अमिट धब्बा है, जिसे हटाने और निर्मल बनाने के लिए हम भारतवासियों को एकता और समानता के प्रण लेने होंगे। इस काले धब्बे को हटाने के लिए सरकार को भी कड़े से कड़े कदम उठाने पड़ेंगे। तब ही हम सब भारतवासी एकता के सूत्र में बँधकर देश की प्रगति और उन्नति में हाथ बँटा सकते हैं।

इसी जाति-प्रथा का दीपक कभी श्रम-विभाजन के आधार पर जलाया गया था; किन्तु यह दीपक आज भयंकर रूप से कालिख उगलने लगा है। प्राचीन जाति व्यवस्था में जाति-परिवर्तन सम्भव था। मल्लाह कन्या से राजा शान्तनु का विवाह सम्पन्न हुआ था। शूद्र खेती-बारी करते थे। श्रम की मर्यादा थी। किन्तु आज सभी मूल्य ध्वस्त हैं। जातीयता जकड़बद्धता का अपरनाम बन गई है। जातीयता के नाम पर आज घिनौने कुकर्म हो रहे हैं। जातीयता के माध्यम से राजनीति के खोटे-सिक्के भी भुनाये जा रहे हैं। कहीं जातिगत अघट घटना घटित हो जाती है तो राजनीतिवाले उसमें अपनी नाक भिड़ाते हैं, तिल का ताड़ बनाते हैं और आग में घी का काम करते हैं।

जातीयता की जकड़ता-बद्धता को शिथिल करने के लिए आवश्यक है कि आन्तर्जातीय विवाह को बढ़ावा दिया जाय। इस दिशा में सरकार को ठीक कदम उठाना ही चाहिए। सवर्ण-जाति के नवयुवकों को भी पहल करनी चाहिए।

स्पृश्यास्पृश्य भेद-भाव धर्म-विरुद्ध है। इसी के आधार पर तुलसीदास ने ठीक ही लिखा था 'सियाराम मय जन सब जानी'। हमारा हिन्दू धर्म भी 'सर्वे भव तु सुखिनः' की उद्घोषणा करता है। 'वसुधैव कुटुम्बकम्' हमारा प्रसिद्ध नारा है। हमारी मान्यता है कि इन्सान एक ही परमात्मा की सन्तान है। अतः छुआछूत के लिए कहीं विधान नहीं है। आज हरिजनों के प्रति हमारा दुर्व्यवहार हमारी संस्कृति का एक कलंकित अध्याय है। हमने हरिजनों को अभिशप्त जीवन जीने के लिए विवश किया है। इसके लिए सवर्ण हिन्दुओं को प्रायश्चित्त करना होगा। हरिजनों को गले लगाना होगा।

हरिजनों एवं नीची जातियों का उद्धार जब तक नहीं होगा तबतक मानवता सिसकती रहेगी। आज भी उन हरिजनों एवं नीची जातियों की बस्तियाँ मुख्यबस्तियों से अलग-अलग अवस्थित हैं। आज उनका पनघट अलग है। हमारी इस बिगड़ती हुई समाज-व्यवस्था को उच्च स्थान की प्राप्ति के लिए हमारे पास सिर्फ एक ही उत्तर है एकता करना। जो कि कलियुग के मनुष्य के लिए आकाश छूना है। मुझे दोबारा याद दिलाना पड़ रहा है कि हाँ, हम आकाश छू सकते हैं, बस 'एकता और समानता' को नजर में रखना होगा।

राष्ट्र-पिता गाँधीजी ने अच्छूतों को समाज की अगली पंक्ति में समासीन किया। उन्होंने उन्हें समाज में समानता का पद दिया। किन्तु प्रत्येक मनुष्य गाँधीजी के समान स्वच्छ हृदय वाला हो, तब तो। अतः यह सच ही कहा गया है कि, "महात्मा गाँधी जैसे मनुष्य हजार वर्षों में एक बार ही जन्म लेते हैं।"

आजकल पढ़े-लिखे-हरिजन, समाज की अगली पंक्ति में समासीन हो चुके हैं। यदि हम स्वयं उठायें, तो उसके लिए काफी उन्नयन की गुंजाइश है। वाल्मीकि ने अपना उन्नयन किया। वे पूज्य हो गये। आज तो इसके लिए पूरी सम्भावना है। अतः अछूतों एवं दलितों को इस चुनौती को स्वीकार करना चाहिए। सवर्णों को भी चाहिए कि उनके विकास में अवरोध-विरोध नहीं डालें। यह मानवीयता का तकाजा है। संकीर्णतावादी दीवारों को भूलुंठित करना जरूरी है। इस आवश्यकता को पूर्ण करने के बाद ही हमारा देश प्रगति की ओर अग्रसर होगा। इसे पूर्ण करने के लिए हम और हमारी सरकार दृढ़-प्रतिज्ञ हैं।

(पृष्ठ 1 से)

एक प्रेरणा का रूप लेकर सामने आया। हमने भी कड़ी मेहनत करने का फैसला किया और शीघ्र ही अपने आप को इस नए वातावरण में ढाल लिया।

अब जब हम अपने बीते हुए वर्षों का ध्यान करते हैं तो यह सोचने पर मजबूर हो जाते हैं कि काश हम दो या तीन साल पहले इस स्कूल में आये होते जिससे इस स्कूल की उच्चस्तरीय शिक्षा का पूरा लाभ पा सकते॥

हँसी के फूल

संग्राहक: जितेन्द्रनाथ एस. कक्षा दस

(1) जज ने अपराधी से पूछा—तुम्हारी कोई भी अन्तिम इच्छा हो तो बताओ।
अपराधी—हुजूर मेरी अंतिम इच्छा है कि मुझे अभी जो फांसी की सजा मिली है, उसे माफ कर दिया जाए।

(2) शिक्षक (रेखागणित पढ़ाते हुए)—टिंकू, बताओ रेखा और बिन्दू में क्या अन्तर है?
टिंकू—जी सर! रेखा फिल्म की हिरोईन है तथा बिन्दू खलनायिका।

(3) एक आदमी ने दूसरे आदमी से पूछा—भाई तुम्हारी तनख्वाह कितनी है।
दूसरा बोला—मामूली है। दूसरा—तो तुम्हारा बाप गाजर होगा।
(मूली—गाजर)

(4) बंटी—क्यों सुरेश, तुम तो भगवान के बडे भक्त हो। फिर मन्दिर में भगवान का दर्शन करने क्यों नहीं जाते।
सुरेश—जूते गंवाने के डर से।

(5) एक देहाती बंबई पहुंचा और स्टेशन से उतरकर उसने टैक्सी ली। टैक्सी बहुत तेज चल रही थी, जिससे देहाती को चक्कर आने लगा। उसने टैक्सीवाले से कहा—भाई जरा धीरे-धीरे टैक्सी चलाओ, मैं पहली बार टैक्सी में बैठा हूँ।
टैक्सीवाले ने मुस्कुरा कर जवाब दिया—फिक्र मत करो बाबू, मैं भी पहली बार टैक्सी चला रहा हूँ।

(6) डाक्टर (मरीज से) आपको शायद मालूम नहीं होगा कि मैं सिर्फ दस से बारह तक ही मरीज देखता हूँ।
मरीज—जी, मुझे तो मालूम था, लेकिन जिस कुत्ते ने मुझे काटा है, उसे नहीं मालूम था।

(7) पिताजी (अमित से)—बेटा, ज्यादा शरारत अच्छी नहीं होती। देखो, जब तुम शरारत करते हो तो मेरे सर का एक बाल टूट जाता है। अब तुम खुद अंदाजा लगा सकते हो।
अमित (गर्दन हिलाते हुए)—पिताजी, मैंने अंदाजा लगा लिया है।
पिता—"शाबाश, क्या अंदाजा लगाया?
अमित—(मुस्कुराते हुए) यही कि दादाजी के सर के बाल क्यों गायब है।

त्रिकोण की यात्रा

संजय कुमार वर्ग ग्यारह 'ब'

पूर्व छुट्टियों के प्रतिकूल इस बार क्रिसमस की छुट्टियाँ बहुत ही रोमांचक रही। कूपमंडूक बने रहने के बजाए मैं अपने साथियों के साथ केरल और तमिलनाडु की संस्कृति का दर्शन करने निकला। यात्रा हमेशा खट्ठे-मीठे अनुभवों से भरी होती है।

मेरा शुभारंभ २०-१२-८७ को त्रिवेन्द्रम में नेशनल गेम्स के उद्घाटन-समारोह से हुआ। भारत के राष्ट्रपति श्री आर० वेंकटरमण की उपस्थिति में मुझे केरल की कला-संस्कृति की झलक देखने को मिली।

दो दिन पश्चात् मैं अरब सागर की रानी और केरल की औद्योगिक राजधानी कोचीन में घूम रहा था। यह बहुत से टापूओं से घिरा हुआ है जिस पर आबादी का घनत्व (वाइपीन द्वीप में) संसार में सबसे अधिक है। यहाँ भारत का सबसे अच्छा प्राकृतिक बंदरगाह है। सबसे पुराने यहूदी गिरिजा घर को मैंने यहाँ देखा। इस नगर की सबसे बड़ी विशेषता यह है कि यहाँ आपको भारत के कोने-कोने के लोग मिलेंगे जो बहुत ही घुल-मिल कर रहते हैं। मैं वहाँ अपने दोस्तों से भी मिला। मुझे एक खासियत महसूस हुई कि यहाँ के घर छोटे-छोटे लेकिन भारत में सबसे सुंदर एवं साफ-सुथरे होते हैं। लोग भी बहुत मिलन सार थे। पाँच-छह दिनों की मौज-मस्ती के बाद मैं त्रिचुर पहुँचा जिसे केरल की सांस्कृतिक राजधानी माना जाता है। शहर समुद्र के किनारे से दूर है, फिर भी मौसम सुहावना है। हमेशा सम-शीतोष्ण वातावरण बना रहता है। यहाँ से कुछ दूरी पर गुरुवायुर में केरल का सर्व प्रसिद्ध श्री कृष्ण मंदिर है। यहाँ साल-भर भक्तों का ताँता लगा रहता है। यहाँ से विदा होकर मैं उत्तर केरल की ओर चला जो कृषिप्रधान है। नारियल तो पूरे केरल पर छाया हुआ है, लेकिन उसके अतिरिक्त यहाँ पर केले के बड़े-बड़े बगीचे हैं। लाल-सिंदूर रंग का केला केरल में ही पाया जाता है, जो वास्तव में आकर्षक फल है। इसी भाग में Silent Valley "साइलेन्ट घाटी" पार्क है जो विश्व में अनोखा है। मैं अन्य साथियों के साथ एक दिन सुबह के अंधेरे में "प्रशांत-घाटी" के लिए प्रस्थान कर दिया। पूर्वसूचनानुसार कि वहाँ हाथी, भालू आदि रहते हैं, हमलोग काफी डरे हुए थे। फिर भी भारी डग से सब आगे बढ़ रहे थे। सब के

हाथ कलेजे पर थमे रहते थे। हल्के खड़खड़ाहट से सबों के रोंगटे खड़े हो जाते थे। एक जगह हमलोग दो-ढाई मी० ऊँची घास में घिर गए थे। आगे कुछ भी नहीं दिखाई देता था। लेकिन साहस और निर्भयता ने हमलोगों को सहारा दिलाया। पथरीले रास्ते पर सब लक्ष्य को पाने पर आतुर थे। चारों तरफ तरह-तरह के गगनचुम्बी पेड़-पौधे झूम रहे थे। कहीं-कहीं पहाड़ों की ऊँचाई पर से घाटी में देखने पर ऐसा लगता था मानों हर जगह हरा मखमल बिछा हुआ है। यहाँ-वहाँ सुगन्धित पौधे मनमोहक खुशबू बिखेर रहे थे। जगह-जगह पर छोटे-छोटे झरने कल-कल ध्वनि करते हुए निरंतर बहते चले जा रहे थे। पानी इतना स्वच्छ और ठंडा था कि एक घूंट मिजाज बुलन्द करने के लिए काफी था। हँसते-हँसाते हम सब "प्रशांत-घाटी" पहुँचे जो करीब तीन सौ मी० नीचे है। दोपहर की चिलचिलाती धूप में भी ठंडी-ठंडी हवा मन को तरों-ताजा बना रही थी। घाटी-योजना की मुख्य नदी में सब ने स्नान किया। पानी बर्फ के समान ठंडा था। वहीं पहाड़ पर हमने भोजन किया। कुछ देर आराम करने के बाद सब प्रकृति के अनुपम दृश्यों की अमिट छाप साथ लेते हुए लौट चले।

अगला दिन हमारा अपना दिन था। थकान से चूर सब सहपाठी वासुदेवन के घर पर आराम कर रहे थे। वहाँ हमलोगों का भव्य स्वागत हुआ। फिर हम सब राष्ट्रीय राज पथ की टेढ़ी-मेढ़े पहाड़ी रास्तों द्वारा कोयम्बटूर पहुँचे। यह शहर सुनने और देखने में बहुत बड़ा परंतु लोगों का हृदय छोटा हो गया था उनके दिव्य नेता श्री एम० जी० रामचन्द्रनजी के असामयिक निधन से। वहाँ से छोटी लाइन की रेलगाड़ी द्वारा सब रामेश्वरम पहुँचे। केरल में हम घनी आबादी से गुजरे थे तो यहाँ पेड़-पौधे एवं जनसंख्या दोनों कम थे। रामेश्वरम का मंदिर देश-प्रसिद्ध है। पुराने जमाने में स्थापित यह मंदिर बड़े शिला-खंडों से बना है। यहाँ के बाईस-कुएँ की विशेषता है कि इन में स्नान करने से चर्म-रोग नहीं होते हैं। खैर, हम सब के लिए उससे कहीं अधिक आकर्षक विषय था, वहाँ के छिछले समुद्र में स्नान करना। मीलों तक समुद्र की गहराई कम है जिसके कारण हमने घंटों स्नान कर मन की लालसा को बहुत हद तक पूरा किया। हमलोग धनुषकोटि भी गए जो वहाँ का अंतिम स्थान है। यह दस-बारह कि० मी० लम्बा एवं लगभग तीन सौ मी० चौड़ा रेतीला स्थान है। वहाँ केवल कुछ मछुए रहते हैं। उन्हें जरूरत की हर चीज रामेश्वरम से ले जानी पड़ती है। वहाँ हमें कठोर जीवन देखने का अवसर मिला। रामेश्वरम की एक अद्‌भुत विशेषता है सम्मिलित जन-जीवन। प्रत्येक भाषा-भाषी लोग यहाँ मिलते हैं जिसके कारण पराबी जगह का थोड़ा-सा भी आभास नहीं होता है।

हँसी-खुशी तथा बिना किसी दिक्कत के हम स्कूल लौटे। कहीं भी किसी तरह की कठिनाई नहीं हुई। लोग सहायता करने में बहुत खुश होते थे। इस तरह हमारी यात्रा बहुत सफल रही।

सोनपुर का मेला

(भोजपुरी भाषा की एक झलक)

नवल किशोर कक्षा दस

सोनपुर मेला हमरा मुलुक के सबसे प्रसिद्ध है। इ मेला देखे खातिर बड़ा दूर-दूर से लोग आवेला। इहाँ भोलाबाबा के मंदिर बा, जहवाँ लोग पूजा करेला आउरी जल चढ़ावेला। इहे मेला देखे हम अपना साथी जोरे गएल रही। मेला बड़का विशाल रहे। अइसन सुन्दर ढंग सजावल रहे आउर समान से भरपूर रहे कि हम देखहि में हरान रहीं। देखे में एतना मगन हो गयिनी कि हम अपना साथी लोग से बिछुड़ गयिनी। अभी हम बच्चे रहनी, अपना साथी लोग के ना पाके घबड़ा गयिनी। उनका लोग के खोजे लगनी लेकिन ना मिलल लोग। लोग से पुछीं तो बतइबे ना करे। अब का करि, कहला से कुछ कहात ना रहे लेकिन बिना कहे अड़ात न रहे। रोई चिल्लाई, लेकिन कोई पुछेवाला ना रहे। अवसन समस्या में एगो सिपाही जी भेंटइलन। उ अभी हमारा नाम आउर गाँव के पता पुछते रहल कि हमार साथी लोग हमारा के खोजत-खोजत आ गइल। ओकरा बाद मिलके मेला घुमके अपना घर लौट गयिनीसन।

★

पचास साल बाद

(भोजपुरी से अनूदित)

जितेन्द्र नाथ एस, क्रमांक १९७५ कक्षा दस

अगर रोका नहीं गया
भावों का चढ़ाव
तो पचास साल बाद
अखबार छापेंगे भाव
गेहूँ दस पैसे जोड़ी,
चावल पचास पैसे कोड़ी

चने एक में पचास
पाँच रुपये किलो घास !
दूध एक रुपया बूंद,
घी एक रुपया दस पैसे सूंघ,
चालीस पैसे तोले आम कच्चे
और दस पैसे में तीन बच्चे !

मिथिला का भोजन

(मैथिली भाषा की एक झलक)

राजेश तिवारी
कक्षा दस, क्रमांक २०८९

कवनों-कवनों भाषा-और रीति-रिवाज के
अन्तर से जे
कष्ट होई है-ओकरा हम अपन इ लेखनी में
उतार रहल छी।

हम ठाढ़ी नामक स्थान में छः साल रहल छी जे कि दरभंगा जिला में अछि और दरभंगा के एक प्रमुख जगह अइछा। पहिल बेर जब हमारा मिथिला के एक घर से भोज खाए खातिर निमंत्रण एले तब हम त बहुत खुश भेले। झूठ किए बाजवें हम हूँत जात के ब्राह्मण छी जेकर रोजी-रोटी भोज एवं दक्षिणा छै। भोज रात में रहइ। हम स परिवार रात में तैयार भै कम भोज खाए लए चइल गेलों। ओइ ठाम जब हम सब पहूँच लों तब के त सुवागत-सत्कार देखब जना रहे। थोड़ेक देर का बाद हम सब पाँव-हाथ धोइ का पाँत पर बैइठ गेलों। भोज शुरु भई गैल। पहिले त भात, दाल, तरकारी, पापड़, घी अचार से शुरूआत करल गेल। हम सब त भरपेट खाए लेलों। लेकिन जब दोसरा सबके देखलों कि वे सब किछो। नई खाए रहल छीन तब हम सब आश्चर्य चकित भइ गेलों। तब त बादे में पता चलल कि कारण की रहै। थोड़ेकदेर क बाद एक स एक सुन्दर से सुन्दर खाए का चीज परोसे जाए लागला। जना कि रसगुल्ला, खीर, जिलेबी, दही आदि। हम सब के त पेट भइर गेल रहे सेटि त हम सब त नई खा सकलों सिवा खाली देखवा का कोई चारा न रहि गेल लेकिन मिथिला भोज में कीना खाई जाय अइछ से सीख मिल गेल।

> 'कभी कभी आधा सच पूरे झूठ से अधिक भयावह होता है।'
>
> — बच्चन रचनावली

अंग्रेजी और मैं

नवल किशोर कक्षा दस

हे विश्व मान्य इंगलिश भाषा!
सुनती हो फरियाद नहीं।

तोते की तरह रटता पर,
होती फिर भी याद नहीं।

वाक्य अगर पूछा जाता तो,
दिल धड़क उठे मुँह में आता।

हर दिन तुझे पढ़ता हूँ,
पर समझ नहीं कुछ भी पाता।

प्रसन्न हो जाओ हे रानी,
जाओ ब्रिटेन की राजधानी।

जिस दिन तुम्हारे जाने का,
शुभ सन्देश मैं पाऊँगा।

सच कहता हूँ इंगलिश रानी,
घी के दिये जलाऊँगा।

> 'त्रुटियाँ और विच्युतियाँ जीवन को शुद्ध और निर्मल बनाने में सहायक होती हैं, शर्त यह है कि हम इन्हें ही जीवन का अन्तिम लक्ष्य न बना लें।'
>
> —हजारी प्रसाद द्विवेदी

इम्तहान

निरंजन कुमार 'निराला'
वर्ग ग्यारह

हे प्रभु! इस दास की इतनी विनय सुन लीजिए,
मार ठोकर नाव मेरी पार कर दीजिए ।
मैं नहीं डरता प्रलय से, मौत या तूफान से,
रूह काँपती है लेकिन इम्तहान से ।

नाश हो सन के समुन्दर ! जो छोड़ हमको रह गए
मर गए वो लोग, रोने के लिए हम रह गए
कौन बाबर, डलहौजी और सिकन्दर कौन थे ?
कौन थे बेटे, न जाने कौन किसके बाप थे ?

भूगोल में था प्रश्न आया, गोल है कैसी धारा ?
और मैंने एक पल में लिख दिया उत्तर खरा ।
गोल पापड़, गोल जलेबी और लड्डू गोल है,
गोल है गोली हमारी और रसगुल्ला गोल है ।

इसलिए हे गुरुजी यह धरा भी गोल है,
झूम उठे सब सुन इस अनोखे ज्ञान से ।
फिर उन्होंने लिख दिया और बड़े ही शान से,
वाह बेटे ! भेजा तुम्हारा गोल है, नम्बर भी तुम्हारे गोल है।

काँग्रेस के सौ साल

अमर कुमार वर्ग ग्यारह

भारतीय कांग्रेस पार्टी की स्थापना श्री ए० ओ० ह्यूम ने सन् १८८५ में बाम्बे में की थी । उन्होंने इसकी स्थापना श्री डब्लू० सी० बनर्जी के नेतृत्व में की थी।

भारतीय इतिहास में कांग्रेस पार्टी का जन्म एक अभूतपूर्व घटना है । यह शिक्षित नवयुवकों का राजनीति में प्रवेश करने का सूचक था । यहाँ के मध्यम वर्गीय लोग मुख्यत: तीन तरह के के थे:- : कृषक, व्यावसायिक और सरकारी कर्मचारी । सभी वर्गों के काम अलग थे लेकिन सभी ने मिलकर राष्ट्र के हित के लिए इसकी स्थापना की । बाद में कांग्रेस दो दलों में बट गई:-

"नरम दल और गरम दल ।

सन् १८८५ के बाद हर साल कांग्रेस की एक सभा होती रही । मध्यम वर्गीय लोगों में उनका प्रभाव दिनों दिन बढ़ता ही गया । शुरू में उनकी मुख्य माँगें थीं:- १) प्रतिनिधि सरकार और राज्यों में विधान परिषदों की वृद्धि । २) भारतीय गरीबी को दूर करना । इस कांग्रेस के नेतृत्व में लोग राष्ट्र के प्रति अधिक जागृत होने लगे ।

सन् १८९८ में लार्ड कर्जन भारत का वाईसराय बनकर आया । वह बहुत चालाक विद्वान, लेखक और ऊँचे विचारों का आदमी था । सन् १९०३ में उसने बंगाल का बँटवारा कर दिया ।

इसके खिलाफ कांग्रेस ने कई प्रदर्शन किए लेकिन उसपर कोई असर नहीं पड़ा ।

सन् १९०५ भारतीय कांग्रेस केलिए महत्वपूर्ण साल था । इस साल से भारतीय कांग्रेस एक स्थाई सभा बन गई जिसका नेता मतदान के द्वारा चुना जाता था । सन् १९०६ की सभा में कांग्रेस की मुठभेड़ पुलिस से हुई जिसमें कई नेता घायल हो गये । आम जनता गुस्से में आकर गरम दल का साथ हिंसा में देने लगी । गरम दल के नेता थे:- लाला लाजपत राय, बाल गंगाधर तिलक और बिपिन चन्द्र पाल । इन तीनों को "लाल, बाल और पाल" के नाम से जाना जाता था । लोगों को जागृत करने के लिए तिलक जी मराठी में 'केसरी' नामक एक अखबार छापते थे । एक बार उन्होंने कहा था:-"आजादी हमारा जन्मसिद्ध अधिकार है जो हम लेकर रहेंगे ।" लाला लाजपत राय ने

कहा था-"माँगने से हमें आज़ादी नहीं मिलेगी। हमें इसके लिए लड़ना होगा"। सुभाष बोस ने कहा था:-"तुम मुझे खून दो, मैं तुम्हें आज़ादी दूँगा।

सन् १९०६ में कांग्रेस ने स्वदेशी आन्दोलन चलाया। सन् १९०७ को सूरत की सभा में दोनों दल अलग हो गए और तब से अलग-अलग मिलने लगे। लेकिन सन् १९१६ में वे फिर मिल गए। सन् १९१९ में कांग्रेस में गांधीजी का प्रवेश हुआ। तब से लेकर १९४७ तक वे एक मात्र नेता रहे। उन्हीं के नेतृत्व में कांग्रेस ने असहयोग आंदोलन, भारत छोड़ो आंदोलन जैसे कई आंदोलन छेड़े जिसके फलस्वरूप हमें आज़ादी १५ अगस्त १९४७ को मिली।

आज़ादी से लेकर अभी तक पन्द्रह अध्यक्ष हो चुके हैं।

1948	श्री. पट्टभी सीतारामैया
1950	,, पुरुषोत्तमदास टन्डन
1951, 1953, 1954.	,, जवाहर लाल नेहरु
1955, 1956, 1957, 1958, 1959.	,, यू. एन. ढेबर
1960, 1978, 1983.	श्रीमती इंदिरा गाँधी
1861, 1962.	श्री. एन. सजीव रेड्डी
1964, 1965, 1966.	,, के. कामराज
1968	,, एम. निजलिंगप्पा
1969	,, सी सुब्रमणियम
1970	,, जगजीवन राम
1971	,, डी. संजीवय्या
1972	,, शंकर दयाल शर्मा
1975	,, डी. के. बरुआ
1976	,, ब्रह्मानन्द रेड्डी
1982, 1985, 1986, 1987.	,, राजीव गाँधी

सन् १९६९ में यह कांग्रेस बट गई। लेकिन १९७१ के मतदान ने यह साबित कर दिया कि श्री. जगजीवन राम के नेतृत्ववाली कांग्रेस पार्टी ही सच्ची पार्टी थी।

सन् १९८५ के दिसंबर १८ को कांग्रेस ने अपने सौ साल पूरे कर लिए और देश ने आज़ादी के चालीस वर्ष पूरे किए। आज वह भारत की मुख्य पार्टी है। आज की सरकार कांग्रेस की सरकार है। इसके नेता श्री राजीव गाँधी हैं जो प्रधान मन्त्री तथा कांग्रेस पार्टी के अध्यक्ष भी है।

देह हीन अवस्था

अजयकुमार झा, कक्षा ग्यारह 'अ'

आज जब घर पहुँचा शाम को
तो बड़ी अजीब घटना हुई
मेरी ओर किसी ने भी कोई ध्यान ही न दिया
चाय को न पूछा आके पत्नी ने
बच्चे भी दूसरे कमरे में बैठे रहे
नौकर भी अपने में मस्त झाड़ू लगाता रहा
मानो मैं हूँ ही नहीं
तो क्या मैं हूँ ही नहीं?
और तब विस्मय के साथ यह बोध मन में जगा:
अरे मेरी देह आज कहाँ?
रेडियो चलाने को हुआ—हाथ गायब है।
बोलने को हुआ—मुँह लुप्त है
दृष्टि है परन्तु हाय! आँखों का पता नहीं
सोचता हूँ—पर सिर शायद नदारद है!
तो फिर - तो फिर मैं भला घर कैसे आया हूँ?
और तब धीरे-धीरे ज्ञान हुआ:
भूले से मैं सिर छोड़ आया हूँ दफ्तर में
हाथ बस में ही टंगे रह गए
आँखें ज़रूर फाइलों में ही उलझ गईं
मुँह टेलिफोन से ही चिपटा - सटा होगा
और पैर हो - न - हो क्यू में रह गए हैं
तभी तो मैं घर आया हूँ विदेह ही!

(शेष पृष्ठ 14 पर)

केरल और हिन्दी

श्री. गो. ग. टेकाले (संस्कृत अध्यापक)

मुझे जब एक भूतपूर्व छात्र का हिन्दी में लिखा हुआ पत्र मिला तो मुझे बडी खुशी हुई। यह केरलवासियों के हिन्दी-प्रेम का उत्तम उदाहरण है । स्वाति तिरुनाल से लेकर डॉ. मालिक मोहंमद तक यहाँ के लोगों ने राष्ट्रभाषा में लिखना पसंद किया है। स्कूल, कालेज और विश्वविद्यालयों में तो हिन्दी पढ़ी ही जाती है, अपितु द-भा- हिन्दी प्रचार सभा और केरल हिन्दी प्रचार सभा की परीक्षाओं में भी हजारों छात्र-छात्राएं संम्मिलित होते हैं।

केरल में त्रिभाषा-सूत्र का शिक्षा के क्षेत्र में पूर्णरूप से पालन किया गया है। हिन्दी पढ़ने से केरलवासियों को भारत के अन्य प्रदेशों में और विदेशों में भी काम मिल सकता है। यहाँ हिन्दी की पढ़ाई स्वेच्छा से की जाती है। हर एक गाँव और कस्बे में हिन्दी के प्रशिक्षण-वर्ग चलाए जाते हैं जहाँ सैंकडों छात्र-छात्राएं बड़े चाव से राष्ट्रभाषा सीखते हैं।

इसी प्रकार हिन्दी के प्रमुख ग्रन्थों का अनुवाद मलयालम में हो चुका है। कोचिन विश्वविद्यालय में हिन्दी टंकलेखन और कार्यालयीन हिन्दी का प्रशिक्षण हिन्दी विभाग द्वारा दिया जाता है। हाल ही में दक्खिनी हिन्दी पर परिसंवाद कोचिन में संपन्न हुआ जिसमें डॉ. विश्वनाथ अय्यर जी ने दक्खिनी हिन्दी के लिए देवनागरी लिपि का प्रयोग करने का मत प्रकट किया।

केरल के आकाशवाणी तथा दूरदर्शन केन्द्रों से समय-समय पर हिन्दी कार्यक्रमों का प्रसारण किया जाता है। इस तरह इस सुदूर दक्षिण के प्रदेशों में राष्ट्रभाषा का प्रचार-प्रसार देखकर भारत के भविष्य के बारे में आशा का प्रकाश किरण प्रविष्ट होता है।

जय हिन्दी, जय हिन्दुस्तान।

(पृष्ठ 13 से)

देह-हीन अवस्था की कल्पना तो
भारतीय संस्कृति का सार है
पर क्यों उसमें यह थकान भी शामिल है
जो मुझ अंगहीन को दबोचे ही जाती है?

മലയാള വിഭാഗം

ഓമനത്തിങ്കൾ കിടാവോ	ഇരയിമ്മൻ തമ്പി
ഒരു പാപിയുടെ വിലാപങ്ങൾ	കെ. ജെ. സലിം
സന്യാസി	എസ്. അരുൺകുമാർ
ഹെൻറി ഡേവിഡ് തോറോ	പി. മുഹമ്മദ് കുഞ്ഞി
മറക്കാത്ത ഓർമ്മകൾ	ടി. എസ്. ഷാ
ഒരു മകന്റെ ദുഃഖം	എസ്. അജിത്കുമാർ
മോഹമെന്ന ചിപ്പിക്കുള്ളിൽ	ആർ. സുഭാഷ്കുമാർ
ഒരു പിപ്പീലികയുടെ കഥ	വി. ബി. ശ്രീലാൽ
ഒരു പൈങ്കിളിക്കഥ	ടി. ഡി. സാബു
മിഥ്യയെന്ന സത്യം	കുര്യൻ ആന്റണി

ഓമനത്തിങ്കൾ കിടാവോ

ഇരയിമ്മൻ തമ്പി

[ഒരു കാലത്ത് കേരളത്തിൽ പ്രചുരപ്രചാരം ലഭിച്ചിരുന്നതും ഇന്ന് വിസ്മൃതകോടിയിൽ അകപ്പെട്ടതുമായ ഒരു താരാട്ടുപാട്ട് ഇളം തലമുറയ്ക്കുവേണ്ടി ഞങ്ങൾ ഇവിടെ ചേർക്കുന്നു—എഡിറ്റർ]

ഓമനത്തിങ്കൾ കിടാവോ—നല്ല
കോമളത്താമരപ്പൂവോ ?

പൂവിൽ നിറഞ്ഞ മധുവോ-പരി
പൂർണ്ണേന്ദു തന്റെ നിലാവോ ?

പുത്തൻ പവിഴക്കൊടിയോ-ചെറു
തത്തകൾ കൊഞ്ചും മൊഴിയോ !

ചാഞ്ചാടിയാടും മയിലോ-മൃദു
പഞ്ചമം പാടും കുയിലോ ?

തുള്ളുമിളമാൻ കിടാവോ-ശോഭ
കൊള്ളുന്നൊരന്നക്കൊടിയോ ?

ഈശ്വരൻ തന്ന നിധിയോ-പര-
മേശ്വരിയേന്തും കിളിയോ ?

പാരിജാതത്തിൻ തളിരോ-എന്റെ
ഭാഗ്യദ്രുമത്തിൻ ഫലമോ ?

വാൽസല്യരത്നത്തെ വയ്പാൻ-അമ്മ
വച്ചോരു കാഞ്ചനച്ചെപ്പോ ?

ദൃഷ്ടിക്കു വച്ചോരമൃതോ-കൂരി-
രുട്ടത്തു വച്ച വിളക്കോ ?

കീർത്തി ലതയ്ക്കുള്ള വിത്തോ-എന്നും
കേടുവരാതുള്ള മുത്തോ ?

ആർത്തി തിമിരം കളവാൻ – ഉള്ള
മാർത്താണ്ഡദേവ പ്രഭയോ ?
സൂക്തിയിൽ കണ്ട പൊരുളോ–അതി
സൂക്ഷ്മമാം വീണാരവമോ ?
വമ്പിച്ച സന്തോഷവല്ലീ–തന്റെ
കൊമ്പതിൽ, പൂത്ത പൂവല്ലീ ?
പിച്ചകത്തിൽ മലർച്ചെണ്ടോ–നാവി
നിച്ഛ നൽകുന്ന കൽക്കണ്ടോ ?
കസ്തൂരി തന്റെ മണമോ–നല്ല
സത്തുക്കൾക്കുള്ള ഗുണമോ ?
പൂമണമേറ്റൊരു കാറ്റോ–ഏറ്റം
പൊന്നിൽ കലർന്നൊരു മാറ്റോ ?
കാച്ചിക്കുറുക്കിയ പാലോ–നല്ല
ഗന്ധമെഴും പനിനീരോ ?
നന്മ വിളയും നിലമോ–ഇതു
ധർമ്മങ്ങൾ വാഴും ഗൃഹമോ ?
ദാഹം കളയും ജലമോ–മാർഗ്ഗ
ഖേദം കളയും തണലോ ?
വാടാത്ത മല്ലികപ്പൂവോ–ഞാനും
തേടിവച്ചുള്ള ധനമോ ?
കണ്ണിനു നല്ല കണിയോ–മമ
കൈവന്ന ചിന്താമണിയോ?
ലാവണ്യ പുണ്യ നദിയോ–ഉണ്ണി-
ക്കാർവർണ്ണൻ തന്റെ കണിയോ ?
ലക്ഷ്മീഭഗവതി തന്റെ–തിരു
നെറ്റിയിലിട്ട കുറിയോ ?
എന്നുണ്ണിക്കൃഷ്ണൻ ജനിച്ചോ–പാരി
ലിങ്ങനെ വേഷം ധരിച്ചോ ?
പത്മനാഭൻ തൻ കൃപയോ–ഇനി
ഭാഗ്യം വരുന്ന വഴിയോ !

ഒരു പാപിയുടെ വിലാപങ്ങൾ

കെ. ജെ. സലിം
സ്റ്റാൻഡേർഡ് XII

തുടങ്ങേണ്ടിടത്തു നിന്നല്ല തുടരുന്നത്. എങ്കിൽ ഇനിയും വളരെയധികം പുറകോട്ട് പോകേണ്ടിയിരിയ്ക്കുന്നു. അബോധാവസ്ഥയുടെ പരിധികൾക്കപ്പുറം യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ കയ്ക്കുന്ന അർത്ഥങ്ങളും തേടി....... വേണ്ട.

ഇവിടെത്തന്നെ ആരംഭിക്കാം. എങ്കിൽത്തന്നെയും ഓർക്കുന്നത് കാടാണ്. കാട്ടിലെ തടിയൻ മരങ്ങളാണ്. ഒരില പോലും ചലിപ്പിക്കാതെ അവ മരവിച്ചു നിന്നു. മരണത്തിന്റെ രൂക്ഷ ഗന്ധം അവയിൽ ഭീതി ജനിപ്പിച്ചിരിയ്ക്കാം. ജീർണ്ണിച്ച അന്തരീക്ഷത്തിൽ കൊതുകുകൾ ആന വലുപ്പത്തിൽ ചുറ്റും പറന്നു നടന്നു. അവയുടെ സംഗീതം, നഗരത്തെ മയക്കത്തിൽ നിന്നും മോചിപ്പിക്കുന്ന സൈറൺ കണക്കെ കർണ്ണപുടങ്ങളിൽ തുളഞ്ഞു കയറി. അവയുടെ കൂറാൻ കൊമ്പുകളിൽ നിന്നും രക്ഷനേടാൻ ഞാനൊരു പർവ്വതരൂപമെന്ന് സങ്കല്പിക്കുമ്പോഴും ആഞ്ഞുവെട്ടുകയായിരുന്നു. കൈയ്യിലിരുന്ന് മഴു വിറച്ചു.

മരങ്ങൾ മുറിഞ്ഞു വീണു. മുറിപ്പാടിൽ നിന്നും ഒഴുകിപ്പടർന്ന ചുടുരക്തം കുടിച്ച് ദാഹം തീർത്തപ്പോഴും സ്വഗൃഹത്തിൽ അമ്മ തന്ന കടുപ്പം കുറഞ്ഞ ചായയെന്നേ തോന്നിയിരുന്നുള്ളൂ. കൂറ്റൻ മരങ്ങൾ മറിഞ്ഞ് നിലം പതിച്ചിട്ടും ശബ്ദമുണ്ടാകാതിരിയ്ക്കുന്നത് അത്ഭുതമായി തോന്നിയില്ല. നിർവ്വികാരനായി ഞാൻ ആഞ്ഞുവെട്ടുകയായിരുന്നു. ഏകനെങ്കിലും ഭീതി അശേഷമില്ലാതെ വനം വിറ്റ് ധനം സമ്പാദിയ്ക്കണമെന്ന ഏക ലക്ഷ്യത്തോടെ. സിനിമകളിൽക്കൂടെ മുന്നിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട കാട്ടുരാജാക്കൻമാരുടെ അമ്പരിപ്പിക്കുന്ന കഥകളാണോ തന്നിൽ ഇതിനുള്ള പ്രേരണ വളർത്തിയത് ?

എന്തുമായിക്കൊള്ളട്ടെ. പക്ഷേ എപ്പോഴാണ് കുറെ കാക്കി ഉടുപ്പുകൾ കുറ്റിച്ചെടികൾ വകഞ്ഞു മാറ്റി തന്റെ മുന്നിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതെന്നറിയില്ല. കൂടാ, ഒരു ചെറിയ ഉറുമ്പായി മരപ്പൊത്തുകളിൽ അഭയം തേടാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. ഒരു മായയായ് അന്തരീക്ഷത്തിൽ അലിഞ്ഞു ചേരാൻ വെമ്പൽ കൊണ്ടു. പക്ഷേ നടന്നതൊന്നുമായിരുന്നില്ല. പകുതി മുറിച്ച മരം അവരുടെ ശരീരങ്ങളിലേക്ക് തള്ളിയിടാൻ എനിക്കെവിടെ നിന്നു ശക്തി ലഭിച്ചു എന്നന്വേഷിക്കരുത്. കാരണം കഥയിലെ നായകൻ ഞാനാണല്ലോ. വട വൃക്ഷത്തിന്റെ

മാത്തിനടിമപ്പെട്ട് അവർ ചതഞ്ഞരയുന്നതു കണ്ട് ഉറക്കെ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. പക്ഷേ, ശബ്ദം പുറത്തു വന്നോ എന്നൊരു സംശയം. അധികനേരം നീണ്ടു നിന്നില്ല. ചതഞ്ഞരഞ്ഞ ശവങ്ങൾ ഉയർത്തെഴുന്നേററ് എനിക്കു നേരെ നോക്കു ചൂണ്ടുന്നത് കണ്ടപ്പോൾ ഉള്ള് കിടുങ്ങി. അവരുടെ വസ്ത്രങ്ങൾക്കിപ്പോൾ കാക്കി നിറമായിരുന്നില്ല. എല്ലാം ചുവപ്പായിരുന്നു......... ...

കാലുകൾ മണ്ണിൽ വേരുകൾ കണ്ടെത്തിയിരുന്നു. അങ്ങനെ നിന്നു കൊടുക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചിട്ടല്ല. ശ്വസിച്ച വായുവിൽ പോലും കുററബോധത്തിന്റെ അംശമുണ്ടായിരുന്നില്ല എന്ന് ഇപ്പോൾ തോന്നുന്നു. പണ്ട് മുർച്ചില കാട്ടു ക്ഷേത്രത്തിലെ ഉത്സവത്തിന് പൊട്ടാസ് വാങ്ങി ഇടിച്ചു പൊട്ടിച്ചപ്പോളുണ്ടായ ശബ്ദം അപ്പോൾ പുറപ്പെട്ടു. എന്തോ ഒന്ന് ചെന്നിയിൽ തറച്ച് തലയിൽക്കൂടി പാഞ്ഞു പോകുന്നതു പോലെ അനുഭവപ്പെടുകയും ചെയ്തു. തെറിച്ചുപോയ തലച്ചോറിനെ നോക്കി ഞാൻ സങ്കോചത്തോടെ നിന്നു അവയെ അടുക്കളയിൽ കലത്തിനകത്തെ വെന്ത അരിയുടെ രൂപത്തിലാണ് കണ്ടതെന്ന് പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

പിന്നെ ഞാൻ വീടിനുള്ളിലായിരുന്നു. അകത്തെ എന്റെ മുറിയിൽ.... എന്റെ കിടക്കയിൽ...തലപ്പത്ത് വിളക്കെരിഞ്ഞു.

മുറിയിൽ തങ്ങിനിന്ന പ്രാർത്ഥനാഗീതത്തിന് ഇടയ്ക്ക് അമ്മയുടെ അടക്കിപ്പിടിച്ച തേങ്ങലും ശ്രവിച്ചു. അച്ഛനും കണ്ണു നീരൊഴുക്കുന്നത് കണ്ടു. ചെറുപ്പത്തിൽ ഒരു കാറപകടത്തിൽ മരിച്ച പൊന്നനുജനും അടുത്തുണ്ടായിരുന്നു. പിന്നെയും പലരും.... ആരെന്ന് പറയുക വയ്യ. കൂടുതൽ മുഖങ്ങൾ ഓർമ്മയിൽ തങ്ങി നിൽക്കുന്നില്ല. എങ്കിലും പണ്ടെങ്ങോ ഒരു ട്രെയിൻ യാത്രക്കിടയിൽ വെച്ച് പരിചയം സമ്പാദിച്ച തലനരച്ച വ്യക്തിയേയും കണ്ടതായി ഓർമ്മ.

പിന്നീട് മയങ്ങിയത് അമ്മയുടെ താരാട്ട് കേട്ടാണെന്ന് തോന്നുന്നു. ഒരു പിഞ്ചു കുഞ്ഞായി ശൈശവത്തിന്റെ മാധുര്യം നുകർന്ന് ഊഞ്ഞാൽക്കട്ടിലിൽ കരഞ്ഞുറങ്ങി.

മാതൃവാത്സല്യത്തിന്റെ പവിത്രത....

പക്ഷേ മയക്കം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കുഴിയിലായിരുന്നു. ആറടി നീളമുള്ള കുഴിയിൽ....

ആരോ വാരിയിട്ട മണ്ണ് ആയിരം അമ്പുകളായ് ശരീരത്തിൽ പതിച്ചു. സംസാരിക്കാനുള്ള ശ്രമത്തിൽ വികാരത്തള്ളലാൽ നാവു കുഴഞ്ഞുപോയി. മനസ്സും ശരീരവും തളർന്നുപോയി.

ശവങ്ങളുടെ ഗന്ധമുള്ള മണ്ണ് ചുററും വലയം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. താൻ മൂടപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞു എന്ന് മനസ്സിലാക്കിയപ്പോൾ ആകെ ഒരു ശ്വാസംമുട്ടൽ. ശ്വാസനാളങ്ങളിലൂടെ മൺതരികൾ പഴുതാരകളായി ഇഴഞ്ഞു കയറുന്നു. [കമ്പിളിപ്പുതപ്പിനടിയിൽ ചുരുണ്ട് കൂടികിടന്ന് താനേതോ ഭൂമിക്കടിയിലാണെന്ന് സങ്കല്പിക്കുന്നത് എന്റെ കുരുട്ടു ചിന്തകൾ മൂലമാവണം.] രണ്ടു കൈകളുമുപയോഗിച്ച് വേഗം മണ്ണുമാന്തി. അങ്ങനെ എത്ര നേരം തുടർന്നു എന്നറിയില്ല. ചെന്നു

(ശേഷം 9-ാം പേജിൽ

സന്യാസി

എസ്. അരുൺകുമാർ
റോൾ നമ്പർ 1916, പതിനൊന്ന് ബി

അമ്പലത്തിൽ നിന്ന് ഉച്ചഭാഷിണിയിലൂടെ ഭക്തി നിർഭരമായ ഗാനം ഒലിച്ചുവന്നു. അമ്പലത്തിന്റെ ആൽത്തറയിൽ അന്ന് പതിവില്ലാതെ ഒരാൾ ഇരുന്നിരുന്നു. കാവിവേഷം; നീണ്ടുയർന്ന മൂക്ക്, ആരെയും ആകർഷിക്കുന്ന കണ്ണുകൾ, അരോഗദൃഢമായ ശരീരം. ഒററനോട്ടത്തിൽത്തന്നെ അയാൾക്ക് എന്തോ പ്രത്യേകത തോന്നിച്ചു. ധ്യാനനിരതനായിരുന്ന അയാൾ എന്തൊക്കെയോ മന്ത്രങ്ങൾ ഉരുവിട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. അയാളുടെ മുന്നിൽ ഒരു പാത്രവും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഭക്തജനങ്ങളുടെ തിരക്കു വർദ്ധിച്ചു. തിരക്കിട്ട ഗാർഹിക ജോലികളിൽ നിന്ന് മുക്തി തേടി വന്ന വീട്ടമ്മമാരും കൊട്ടും, മേളവും കാണാനെത്തിയ കുട്ടികളും, ഭക്തിഗാനങ്ങളാലപിച്ചു നടക്കുന്ന കാരണവൻമാരും, ഭയഭക്തിബഹുമാനങ്ങളോടെ അയാളെനോക്കി കടന്നുപോയി. നീണ്ട ശംഖുവിളി ശബ്ദം ദീപാരാധനക്ക് സമയമായെന്ന് വിളിച്ചറിയിച്ചു. ധ്യാനത്തിൽനിന്നുണർന്ന അയാൾ പാത്രവുമെടുത്ത് ക്ഷേത്രാങ്കണത്തിലേക്ക് കയറി ദേവീവിഗ്രഹത്തെ നോക്കി അയാൾ ഭക്തിയോടെ കണ്ണുകളടച്ചു. ഒരു ലക്ഷം ദീപങ്ങളുടെ കണ്ണഞ്ചിക്കുന്ന വെളിച്ചത്തിൽ ആ സ്വർണ്ണവിഗ്രഹം ജ്വലിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അയാൾ തന്റെ പാത്രത്തിലുണ്ടായിരുന്ന നാണയത്തുട്ടുകൾ മുഴുവനും ഭണ്ഡാരത്തിലേക്ക് കുടഞ്ഞിട്ടു. ദീപാരാധന കഴിഞ്ഞു. അയാൾ പിന്നെയും ആൽത്തറയിൽ വന്നിരുന്നു. ഭക്തിപുരസ്സരം ജനങ്ങൾ അവരുടെ ദുരിതങ്ങൾ അയാൾക്കു മുന്നിൽ സമർപ്പിച്ച് പരിഹാരം തേടി. കുറച്ചു നേരം ധ്യാനിച്ചിരുന്ന ശേഷം ഭസ്മം എടുത്ത് അവർക്ക് നൽകി ആശീർവ്വദിച്ചു. ഭക്തജനങ്ങൾ നന്ദി പറഞ്ഞ് സംതൃപ്തരായി മടങ്ങി. അയാൾ ആൽത്തറയിൽ കിടക്കാൻ ഒരുക്കങ്ങൾ നടത്തി. രാത്രിയുടെ ഏതോ അന്ത്യയാമത്തിൽ അയാൾ എഴുന്നേററു. കുറുക്കൻമാർ ഓലിയിട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. ചീവീടുകളുടെ ഭയം ജനിപ്പിക്കുന്ന ശബ്ദം എങ്ങും അലയടിച്ചു. അയാൾ പതുക്കെ ക്ഷേത്രത്തിലേക്ക് നടന്നു. അതിപുരാതനകാലത്തെ ഏതോ പ്രഗത്ഭനായ ശില്പി തീർത്ത ദാരുവിഗ്രഹങ്ങൾ നിറഞ്ഞ ക്ഷേത്രാങ്കണത്തിലൂടെ അയാൾ നടന്നു. എങ്ങും ഭീതിജനിപ്പിക്കുന്ന അന്തരീക്ഷം. അപ്പോഴും അയാളുടെ ചുണ്ടുകളിൽ നിന്ന് എന്തൊക്കെയോ ശബ്ദങ്ങൾ ഉയർന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. അടച്ചിട്ട നടക്കുമുൻപിൽ ഒരു നിമിഷം പ്രാർത്ഥിച്ചു നിന്നശേഷം മടിയിൽനിന്ന് ഒരിരുമ്പു ദണ്ഡ്കമ്പിയെടുത്തു.

* * * *

പിറേറ ദിവസം രാവിലെ വന്ന പൂജാരി കണ്ടത് ഒഴിഞ്ഞ ശ്രീകോവിലും ഭണ്ഡാരവുമാണ്.

ഹെൻറി ഡേവിഡ് തോറൊ

പി. മുഹമ്മദ് കുഞ്ഞി

നവംനവങ്ങളായ കണ്ടുപിടുത്തങ്ങളുടെയും അത്ഭുതാവഹമായ വിജ്ഞാനപ്രചാരണത്തിന്റെയും ഫലമായി മാനവലോകം അഭിവൃദ്ധിയുടെ ഉത്തുംഗ ശൃംഗത്തിലെത്തിയിരിക്കയാണ്. ഒരു നൂറുകൊല്ലം മുമ്പ് മരിച്ച് മണ്ണടിഞ്ഞ ഒരു മനുഷ്യൻ ഇന്ന് ശവപ്പറമ്പിൽനിന്നും എഴുന്നേററു വരികയാണെങ്കിൽ അവന് സ്ഥലജലഭ്രാന്തി അനുഭവപ്പെടും, ഒരു മാർഗ്ഗദർശിയില്ലെങ്കിൽ അവന് മാർഗ്ഗഭ്രംശം പററും. ആധുനികലോകം അത്രകണ്ട് പരിവർത്തനവിധേയമായിരിക്കയാണ്. എന്നാൽ പരിഷ്ക്കാരം വർദ്ധിക്കുംതോറും നാം സാംസ്ക്കാരികമായി അധഃപതിച്ചുവരികയാണ്. ഭൗതികമായി നമുക്കനുഭവപ്പെട്ട ഉയർച്ച നമ്മുടെ ഹൃദയത്തിന്റെ അഗാധതലങ്ങളെ ബാധിച്ചിട്ടില്ല; ആത്മീയമായി മനുഷ്യൻ ഒരിക്കലും ഇതുപോലെ അധഃപതിച്ചിട്ടില്ല. "നാം മനുഷ്യപ്പാവകളാണ്; നാം പൊള്ള മനുഷ്യരാണ്"; എന്ന് മഹാകവി ടി. എസ്. എലിയട്ട് പ്രസ്താവിച്ചത് കഴിഞ്ഞുപോയ മറേറത് നൂററാണ്ടിനെക്കാളും ബാധകമായിട്ടുള്ളത് നാമുൾക്കൊള്ളുന്ന ഈ നൂററാണ്ടിനത്രേ. മനുഷ്യന്റെ ധാർമ്മികമായ തകർച്ചകണ്ടറിഞ്ഞ്, അവൻ വിട്ടേച്ചുപോയ ആത്മീയ മൂല്യങ്ങളെ പുനഃപ്രതിഷ്ഠിക്കാൻ, ആധുനികകാലത്ത് അനവരതം ശ്രമിച്ച മഹാവ്യക്തികളാണ് ഇന്ത്യയിൽ ഗാന്ധിജി, റഷ്യയിൽ ടോൾസ്റ്റോയി, അമേരിക്കയിൽ ഹെൻറി ഡേവിഡ് തോറൊ മുതൽപേർ.

മററു രാജ്യങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് അമേരിക്കക്ക് പല പ്രത്യേകതകളുമുണ്ട്. ഇന്ത്യ, ചൈന തുടങ്ങിയ രാജ്യങ്ങളിലെ സാംസ്ക്കാരിക പാരമ്പര്യങ്ങൾക്ക് നൂററാണ്ടുകാലത്തെ പഴക്കമുണ്ട്. എന്നാൽ അമേരിക്കൻ സംസ്കാരമാകട്ടെ ഒരു സമീപകാല സൃഷ്ടിയാണ്; അതിന് അത്രയുള്ള വേരുകളില്ല. എന്നാൽ വ്യാവസായികമായും ശാസ്ത്രീയമായും മററു രാജ്യങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് അമേരിക്ക എത്രയോ കാതം മുമ്പോട്ടു പോയിട്ടുണ്ട്. പരിഷ്ക്കാരത്തിലുണ്ടായ ആധുനിക അഭിവൃദ്ധിയോടൊപ്പം സാംസ്ക്കാരികമായി ഉയർന്നുവരാൻ സാധിക്കാത്തതാണ്, ആഭ്യന്തരമായും അല്ലാതെയും പല കുഴപ്പങ്ങളും അവിടെ ഉണ്ടാവാൻ കാരണം. ഭൗതികമായ സുഖസൗകര്യങ്ങളിൽമാത്രം വ്യാപൃതരായി, ജീവിതത്തിലെ സനാതനമൂല്യങ്ങളെ ചവുട്ടി മെതിക്കുന്ന, മാർഗ്ഗഭ്രംശംവന്ന അമേരിക്കൻ ജനതക്ക് നേർവഴികാണിച്ചുകൊടുത്ത രണ്ടു മഹത്‌വ്യക്തികളത്രേ എമേഴ്സനും തോറോവും.

അല്പം ജീവചരിത്രം

ബോസ്റ്റൺനിന്നടുത്തുള്ള ഒരു ചെറുനഗരത്തിലാണ് തോറൊ ജനിച്ചത്, 1817 ജൂലായ് 17-ന്. പിതാവിന്ന് പെൻസിൽ ഉണ്ടാക്കുകയായിരുന്നു ജോലി. ഇതിൽനിന്നുള്ള തുച്ഛമായ വരുമാനം കൊണ്ടാണ് നാലംഗങ്ങളുള്ള കുടുംബത്തെ പുലർത്തിയിരുന്നത്.

പതിനാറാമത്തെ വയസ്സിൽ അദ്ദേഹം ഹാർവാർഡ് യൂണിവേഴ്സിററിയിൽ ചേർന്നു. അതിനുമുമ്പുതന്നെ ലാററിൻ, ഗ്രീക്ക്, ഫ്രഞ്ച് തുടങ്ങിയ ഭാഷകളിൽ അദ്ദേഹം വ്യുൽപത്തി സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ഹാർവാർഡ് യൂനിവേഴ്സിററിയാണ് അഗാധ പണ്ഡിതനാക്കിമാററിയത്. ഇവിടത്തെ പഠനാനന്തരം അദ്ദേഹം ഒരു ചെറിയ പാഠശാല നടത്തി. സ്വന്തം സഹോദരനോടൊപ്പം പലയിടങ്ങളിലും പ്രസംഗിച്ചു; പത്രമാസികകളിൽ ലേഖനങ്ങളെഴുതി.

എമേഴ്സനുമായുള്ള സന്തത സമ്പർക്കമാണ് തൊറോവിന്റെ തത്ത്വചിന്തകളെ പുറത്തുകൊണ്ടുവന്നത്. എമേഴ്സൻ ആവിഷ്ക്കരിച്ച തത്ത്വശാസ്ത്രത്തിൽ വിശ്വാസമർപ്പിച്ചുവെങ്കിലും അവിടംകൊണ്ടുമാത്രം അദ്ദേഹം തൃപ്തനായില്ല. ശബ്ദായമാനമായ ചുററുപാടുകളിൽനിന്ന് ഒററപ്പെട്ട്, ഏകാന്ത പ്രദേശത്ത് താമസിച്ച്, തന്റെ വിചാരങ്ങൾക്കും വികാരങ്ങൾക്കും പ്രായോഗിക രൂപം നൽകാൻ അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചു. എമേഴ്സൻ തന്റെ ചിന്തകൾക്ക് രൂപം നൽകുക മാത്രമേ ചെയ്തുള്ളൂ; എന്നാൽ തോറൊ അവ പ്രായോഗിക ജീവിതത്തിൽ നടപ്പാക്കി.

1845 ജൂലായ്മാസം തന്റെ മഹത്തായ ലക്ഷ്യം സാധിതപ്രായമാക്കാൻ വേണ്ടി അദ്ദേഹം വാൾഡൻ തടാകതീരത്തേക്കുപോയി. ജനവാസമില്ലാത്ത ആ സ്ഥലത്ത് പത്തടി വീതിയും പതിനഞ്ചടിനീളവുമുള്ള ഒരു ചെറിയകുടിൽ അദ്ദേഹം സ്വയം നിർമ്മിച്ചു. 1847 സെപ്തമ്പർമാസംവരെ, പ്രകൃതിയെക്കുറിച്ചും പ്രകൃതിയും മനുഷ്യനും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെക്കുറിച്ചും മനുഷ്യന്റെ ആത്മീയമായ അധഃപതനത്തെക്കുറിച്ചും ചിന്തിച്ച്, ഒരു തപസ്വിയുടെ മട്ടിൽ അവിടെ കഴിച്ചുകൂട്ടി. ഇത് ജീവിതത്തിൽനിന്നും ജീവിതസൗകര്യങ്ങളിൽനിന്നുമുള്ള ഒരൊളിച്ചോട്ടമായിരുന്നില്ല. പ്രത്യുത ജീവിതത്തിന്റെ തനതായ മൂല്യം മനസ്സിലാക്കാൻവേണ്ടി, ജീവിതസുഖത്തിന്റെ പേരിൽ പണിതീർത്തിട്ടുള്ള മാറാലകളെ തട്ടിനീക്കി, പ്രകൃതി നൽകിയിട്ടുള്ള ജീവിതത്തിന്റെ സാക്ഷാൽ സ്വരൂപം കണ്ടുപിടിക്കാനുള്ള ഒരാത്മീയ സാഹസമായിരുന്നു, ഈ സംരംഭം. ബാഹ്യലോകത്ത് കാണുന്ന ജീവിതമത്സരത്തിൽനിന്നും മാറി, മനുഷ്യനെ വെറുക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിൽനിന്നും വിട്ടുനിന്നു, സ്വന്തം ജീവിതത്തിന്റെ അന്തസ്സത്ത കണ്ടുപിടിക്കാനുള്ള ധീരസാഹസികയത്നമായിരുന്നു ഇത്. തന്റെ താമസക്കാലത്ത് തനിക്കാവശ്യമായ ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ അദ്ദേഹം തന്നെ ഉണ്ടാക്കി. ആവശ്യമായ സസ്യങ്ങളദ്ദേഹം വളർത്തി. ചിലപ്പോൾ സമീപത്തുള്ള അരുവിയിൽനിന്നും മത്സ്യം പിടിച്ചു. അധികമൊന്നും ഉണ്ടാക്കിയില്ല; ആവശ്യത്തിലേറെ ഭക്ഷിച്ചതുമില്ല. അങ്ങിനെ അമിതമായ ആഡംബരമയമായ ജീവിത പ്രലോഭനങ്ങളിൽനിന്നും വ്യതിമാറി, ഏററവും സരള

മായ, ലളിതമായ ജീവിത സമ്പ്രദായത്തിനു അദ്ദേഹം ലോകത്തിനൊരു മാതൃകയായി.

പരിഹസിക്കാനും വിമർശിക്കാനും പലരുമുണ്ടായിരുന്നു; എന്നാൽ ലക്ഷ്യത്തിൽ നിന്നു പിൻമാറുവാൻ തോറോ തയ്യാറായില്ല. നമ്മുടെ ജീവിതത്തെ ബന്ധിച്ചുനിർത്തുന്ന ഭൗതിക സുഖങ്ങളെ ഉപേക്ഷിച്ചാൽ മാത്രമേ നാം ധാർമ്മികമായി പുരോഗമിക്കയുള്ളുവെന്ന് ഉറച്ച് വിശ്വസിച്ചതോടെ, സ്വന്തം ജീവിതം കൊണ്ട് മററുള്ളവർക്ക് മാതൃകയായി. തന്റെ താമസക്കാലത്ത് അദ്ദേഹത്തിന് മററുള്ളവരുമായി സമ്പർക്കമുണ്ടായിരുന്നില്ല. മനുഷ്യസുഹൃത്തുക്കളുടെ സ്ഥാനം ഏറെറടുത്തത് പക്ഷികളും മൃഗങ്ങളുമായിരുന്നു. കർണ്ണകഠോരമായ ശബ്ദങ്ങളിൽ (ഈ നൂററാണ്ടിന്റെ മറെറാരു ശാപം!)നിന്നും അദ്ദേഹത്തിനു അല്പസമയത്തേക്കെങ്കിലും മോചനം ലഭിച്ചു. അകലെ കിടന്ന റെയിൽവേ പാളത്തിൽനിന്നും കേട്ടിരുന്ന തീവണ്ടിയുടെ ചൂളം വിളിയാണ്, ബാഹ്യലോകത്തെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹത്തെ ഓർമ്മിപ്പിച്ചിരുന്നത്. മനുഷ്യന്റെ ധനതൃഷ്ണയിൽ അദ്ദേഹം എന്തെന്നില്ലാത്ത വെറുപ്പ് പ്രകടിപ്പിച്ചു. പൗരസ്ത്യദേശത്തെ സർവ്വഗോപുരങ്ങളെക്കാളും ക്ഷേത്രങ്ങളെക്കാളും തന്നെ ആകർഷിക്കുന്നത് ഇന്ത്യയുടെ ഐതിഹാസിക ഗ്രന്ഥമായ ഗീതയാണെന്നു അദ്ദേഹം ഒരവസരത്തിൽ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

വാൾഡൻ തടാകതീരത്ത് കഴിച്ചുകൂട്ടിയ ഇരുപത്താറുമാസം തന്റെ ജീവിതത്തിലെ അമൂല്യമായ അദ്ധ്യായമാണെന്ന് അദ്ദേഹം അവകാശപ്പെടുന്നു. തന്റെ അനുഭവം മാത്രം ശരിയാണെന്നോ, മററുള്ളവരുടേതെല്ലാം തെററാണെന്നോ അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും അവകാശപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. നീണ്ടു നിവർന്നു കിടക്കുന്ന ജീവിതയാത്രയിൽ പലഘട്ടങ്ങളുണ്ടെന്നും, തന്റേത് അതിൽ ഒന്നുമാത്രമാണെന്നും അദ്ദേഹം അവകാശപ്പെട്ടു.

വാൾഡൻ തടാകതീരത്തെ താമസകാലത്ത് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായ അനുഭവങ്ങളും അഭിപ്രായങ്ങളുമാണ് വാൾഡൻ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുള്ളത്. അമേരിക്കൻ സാഹിത്യത്തിൽ ഇതുപോലെ ശാശ്വതമൂല്യമുള്ള മറെറാരു ഗ്രന്ഥം—എമേഴ്സന്റെ ചില ലേഖനങ്ങളൊഴിച്ചാൽ—ഇല്ലെന്നു തന്നെപറയാം. അവിവാഹിതനായിരുന്ന തോറോ തന്റെ 45-ാം വയസ്സിൽ ക്ഷയരോഗബാധിതനായി മരിച്ചു.

അസാധാരണ വ്യക്തിത്വം

മററുള്ളവരിൽനിന്നും തോറോവിനെ വേർതിരിച്ചുനിർത്തുന്നത്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ സങ്കീർണ്ണമായ വ്യക്തിത്വമാണ്. പ്രപഞ്ചരഹസ്യങ്ങളിലേക്കു തന്റെ സമകാലികരുടെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിച്ചുവെന്നതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏററവും വലിയനേട്ടം. പ്രകൃതിയുടെ സഹജസ്വഭാവത്തിലേക്കു, അതിന്റെ അത്ഭുതാവഹമായ വശീകരണ ശക്തിയിലേക്ക്, ഭൗതികസുഖത്തിൽ മാത്രം ശ്രദ്ധരായ ഒരു ജനതയുടെ താൽപര്യത്തെ ആകർഷിച്ചുവെന്നതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ രണ്ടാമത്തെ നേട്ടം.

സമത്വം, സ്വാതന്ത്ര്യം, സാഹോദര്യം, തുടങ്ങിയവ അദ്ദേഹത്തെ സംബ

ന്ധിച്ചിടത്തോളം അധരസേവമാത്രമായിരുന്നില്ല. പ്രവൃത്തിയും പ്രസ്താവനയും അദ്ദേഹം പൊരുത്തപ്പെടുത്തി. തനിക്ക് തെററാണെന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടതിനെ അദ്ദേഹം വെല്ലുവിളിച്ചു. ജനങ്ങളിൽ നിന്നും തെററായ നികുതി വാങ്ങി, മെക്സിക്കൻ യുദ്ധം നടത്തി ധനദുർവ്യയം ചെയ്ത ഗവൺമെൻറിനെ, അദ്ദേഹം എതിർത്തു. നികുതിയടക്കുന്നതിനുപകരം കരിങ്കൽ ഭിത്തിക്കകത്ത് പോയിരിക്കാൻ ആ സ്വാതന്ത്ര്യ പ്രേമി തയ്യാറായി. തോറോവിന്റെ സിവിൽ നിസ്സഹകരണം എന്ന നിബന്ധം അധികാരകുത്തക അവകാശപ്പെടുന്ന ഗവൺമെൻറിനും തലതിരിഞ്ഞ രാഷ്ട്രീയ വൈതാളികർക്കും ഇന്നൊരു പാഠപുസ്തകമാണ്. രാഷ്ട്രത്തിലെ എല്ലാ പൗരൻമാരോടും തുല്യനീതിയോടെ പെരുമാറണമെന്നും അതിനുകഴിവില്ലാത്ത ഗവൺമെൻറിനു നിലനിൽക്കാൻ അർഹതയില്ലെന്നും അദ്ദേഹംവാദിച്ചു. ബ്രിട്ടീഷ് ഗവൺമെൻറിനെതിരെ ജനങ്ങളെ അണിനിരത്താനും അവരെ സഹനസമരത്തിനു സന്നദ്ധരാക്കാനും ഗാന്ധിജിക്കു പ്രചോദനംലഭിച്ചത് തോറോവിൽ നിന്നാണ്. മഹാനായ ടോൾസ്റ്റോയിക്ക തോറോ ആത്മീയ ഗുരുവായിരുന്നു.

ഒരു തത്വചിന്തകൻ, പ്രകൃതിവാദി, സ്വാതന്ത്ര്യഭടൻ, സാഹിത്യകാരൻ എന്നീനിലകളിൽ മായാത്ത വ്യക്തിമുദ്രപതിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള അസാധാരണ വ്യക്തിയാണ് ഹെൻറിഡേവിഡ് തോറോ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്നേഹിതനും ഗുരുനാഥനുമായിരുന്ന എമേഴ്സൺ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശവസംസ്കാരവേളയിലിങ്ങനെ പറഞ്ഞു. "തോറോവിനെ കവച്ചുവെക്കുന്ന ഒരു യഥാർത്ഥ അമേരിക്കൻ വേറെയില്ല."

(4-ാംപേജിൽ നിന്നും)

കയറിയത് അടുക്കളയിലാണ്. അവിടെ ധൃതിപിടിച്ച് ഓടി നടക്കുന്ന അമ്മയെ കണ്ടു. അമ്മയുടെ മുഖത്ത് അത്ഭുതത്തിന്റെ അടയാളം കാണാതിരുന്നപ്പോൾ എനിക്കും മറിച്ചൊന്നും തോന്നിയില്ല. വികാരങ്ങൾ വെറും കോമാളിയെപ്പോലെ തല കുത്തിമറിഞ്ഞു

ഞാൻ ചത്തില്ല .. എന്നുറക്കെ വിളിച്ചു. പറഞ്ഞപ്പോൾ അമ്മചിരിച്ചു. പിന്നെ കരഞ്ഞു. അത്രമാത്രം.

എനിക്കു വിശക്കുന്നു എന്ന് പറഞ്ഞതായാണ് ഓർമ്മ.

ഓ....അമ്മയിപ്പോ എടുത്തുതരാം....

അമ്മ വീണ്ടും ഓടി നടന്നു.എത്ര പെട്ടെന്നാണ് മുന്നിൽ വിഭവങ്ങൾ നിരന്നത്

എന്റെ ഇഷ്ടപലഹാരങ്ങൾ. പക്ഷേ ഒന്നും കഴിക്കാൻ കഴിയാതിരുന്നതിൽ സങ്കടം തോന്നി.

തല എവിടെയോ നഷ്ടപ്പെട്ടു പോയിരുന്നു....

കണ്ണിനടിയിലെവിടെയോ ..

അതു കഥ. പക്ഷേ ഞാനിന്നും തിരയുകയാണ്

ഓരോ മൺതരികളിലും....

എന്റെ മുഖത്തിനുവേണ്ടി....

ചെറുകഥ :—

മരിക്കാത്ത ഓർമ്മകൾ

ടി. എസ്. ഷാ
ക്ലാസ് XI

സെക്യൂരിററി പരിശോധനയ്ക്ക് പോകാനുള്ള അനൗൺസ്മെൻറ് കേട്ടിട്ടും കണ്ണിൽ മിന്നൽപ്പിണരും നിശബ്ദതയിൽ ഇടിമുഴക്കവും ഒതുക്കി വർഷമേഘം പോലെ അയാൾ നിന്നു. മനസ്സ് ചലനമററ ഒരു ജലനിരപ്പായി മാറി.

ഗ്രാമത്തിൻെറ മടിത്തട്ടിൽ കുറെനാൾ സർവ്വം മറന്ന് കിടന്നുറങ്ങണമെന്ന് കരുതിയാണ് വന്നത്. അസഹ്യമായ ഉണർത്തുപാട്ടിൻെറ പ്രളയത്തിൽ ഉറങ്ങാൻ മറന്നുപോയി. ഓർമ്മകൾക്ക് എന്താണ് വൃദ്ധിക്ഷയം സംഭവിക്കാത്തത്? മനസ്സിൻെറ ഇലകൊഴിഞ്ഞ ശിഖരങ്ങളിലിരുന്ന് ഒരു വണ്ണാത്തിപ്പുള്ളിനെപ്പോലെ അവ ചിലച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആവണിമാസത്തിൻെറ ആഹ്ലാദത്തിമിർപ്പിൽ കോരിത്തരിച്ചു നില്ക്കുന്ന ഗ്രാമത്തിൽ നിന്ന് താൻ ഒളിച്ചോടുകയായിരുന്നല്ലോ. ചോദ്യങ്ങൾ ആയിരം വിമാനങ്ങളുടെ ആരവങ്ങളായി മനസ്സിൻെറ നേർമ്മ കീറിപ്പിളരുന്നു.

വീണ്ടും അനൗൺസ്മെൻറ്. ഇനി പൊയ്ക്കളയാം; സമയമായി.

എവിടെയും ആലിംഗനങ്ങളുടെയും തേങ്ങലുകളുടേയും രംഗങ്ങൾ! സജലങ്ങളായ കണ്ണുകൾ മാത്രം !!

അയാൾ ആർത്തിയോടെ ചുററും നോക്കി. തന്നെ നോക്കി ഒന്നു ചിരിക്കാൻ, ഔപചാരികമായിട്ടെങ്കിലും ഒന്ന് മിഴി നനയ്ക്കാൻ ആരും ഇല്ലല്ലോ. എന്ന് ചിന്തിച്ചപ്പോഴാണ് ആ ചോദ്യം കേട്ടത്.

“സർ, ബോംബെയിലേക്കാണോ?”

ഒരു വൃദ്ധൻ! കൂടെ ഒരു യുവതിയും ഒരു കൊച്ചുപെൺകുട്ടിയും.

“ഇതെൻെറ മകളാണ്. ഭർത്താവിൻെറ അടുക്കലേക്ക് പോവുകയാണ്”.

ധൃതിപിടിച്ചുള്ള വൃദ്ധൻെറ സംസാരം അയാൾക്ക് ഇഷ്ടപ്പെട്ടു.

‘അങ്കിൾ ബോംബെയിലേക്കാണോ?’

“അതെ”.

കുട്ടിയുടെ മുഖത്തേക്ക് നോക്കിയപ്പോൾ, ആ ശബ്ദം കേട്ടപ്പോൾ, മനസ്സിൻെറ ഏതോ ഒരു കോണിൽ. മറന്നുപോയ മോഹങ്ങളുടെ അരിപ്രാവുകൾ കുറുകി............

“മോളുടെ പേരെന്താ ?”

“നിഹ”

“മിടുക്കി”

അയാൾ കുട്ടിയുടെ കൈ പിടിച്ചുകൊണ്ട് നടന്നു.

സെക്യൂരിററി പരിശോധനയ്ക്ക് കുറെനേരം കാത്തിരിക്കേണ്ടിവന്നു. പരിശോധന കഴിഞ്ഞ് ഓരോരുത്തരായി വിമാനത്തിൽ കയറി. കുട്ടിയെ അമ്മയുടെ അടുത്ത് ഇരുത്തിയിട്ട് അയാൾ തൻെറ സീററിൽ പോയിരുന്നു. യാത്രക്കാരൊക്കെ വാതോരാതെ സംസാരിക്കുന്നു. പറഞ്ഞിട്ടും പറഞ്ഞിട്ടും തീരാത്ത നാട്ടുവർത്തമാനങ്ങൾ. പക്ഷേ, അയാളുടെ ശ്രദ്ധ മുഴുവൻ എയർ ഹോസ്ററസ് നന്ദനയുടെ നേർക്കായിരുന്നു. ചിരിക്കാൻ മാത്രമറിയാവുന്ന ചുവന്ന മുഖമുള്ള പെൺകുട്ടി. അതിവിദൂരമായ ഗ്രാമത്തിൻെറ ചിലമ്പുകൾ കിലുങ്ങുന്ന നന്ദന! താൻ യാത്ര ചെയ്തിട്ടുള്ള പല അവസരങ്ങളിലും നന്ദന ഉണ്ടാകാറുള്ള കാര്യം അയാൾ ഓർമ്മിച്ചു. അമ്പതു വർഷത്തെ സ്വകാര്യ ജീവിതത്തിനിടയിൽ മനസ്സ് വ്യക്തിപരമായ അന്വേഷണങ്ങളുടെ സുഗന്ധം ഏററുവാങ്ങിയിട്ടുള്ളത് നന്ദനയുടെ വാക്കുകളിൽ നിന്നുമാത്രമാണ്.

ഒരിക്കൽ വളരെ നാളത്തെ പരിചയത്തിനുശേഷം ഇതുപോലൊരു യാത്രയിൽ അവൾ ചോദിച്ചു.

“സർ, നിങ്ങൾ സ്ത്രീകളെ വെറുക്കുന്നുണ്ടോ ?”

“ഇല്ല, ഒരിക്കലുമില്ല.”

“പിന്നെന്തുകൊണ്ടാണ് നിങ്ങൾ വിവാഹിതനാകാത്തത് ?”

ദീർഘമായ ഒരു നെടുവീർപ്പായിരുന്നു എൻെറ മറുപടി. അറിയില്ല കുട്ടീ, നിൻെറ ചോദ്യത്തിൻെറ ഉത്തരം ഇപ്പോഴും എനിക്ക് അറിയില്ല. അറിയാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോഴെല്ലാം അജ്ഞനായിപ്പോയവനാണ് ഞാൻ. അവളുടെ ചോദ്യത്തിനു ഉത്തരം നൽകാൻ കഴിയാതെ അധ്യാപികയുടെ മുമ്പിൽ ഇളിഭ്യനായി നിൽക്കുന്ന ഒരു സ്കൂൾകുട്ടിയായി ഞാൻ ചുരുങ്ങിപ്പോയി ? ഒപ്പം തൻെറ മനസ്സിൽ ഒരു മിന്നൽപ്പിണർ കടന്നുപോയി.

* * * * *

ആർക്കും വേണ്ടാത്ത നിഷേധിയായ ഒരു ബാലനുണ്ടായിരുന്നു. ഗ്രാമത്തിലുള്ള അമ്പലത്തിലെ പടച്ചോറും തിന്ന്, പൊളിഞ്ഞുവീഴാറായ കളിത്തട്ടിൽകിടന്നുറങ്ങി അവൻ കഴിഞ്ഞുകൂടി. ഒരു ദിവസം അവൻ അപ്രത്യക്ഷനായപ്പോൾ ആരും സഹതപിച്ചില്ല; അന്വേഷിച്ചുമില്ല.

കയ്യിൽ ഒരു പൈസപോലുമില്ലാതെ എങ്ങനെയോ ബോംബെയിൽ എത്തിച്ചേർന്നു. പട്ടിണിയുടേയും അലച്ചിലിൻേറയും ദിവസങ്ങൾ. അന്ന് എന്നോ ഒരു ദിവസം ചർച്ച്ഗേററിൽ വെച്ച് റഷീദിനെ പരിചയപ്പെട്ടു. അവിടം മുതൽ ജീവിതം ആരംഭിക്കുകയായിരുന്നു. റഷീദിൻെറ യോഗേശ്വരിയിലെ ഫാക്ടറി. ആ ഫാക്ടറിയിൽ ഒരു കൊച്ചുപണിയിൽ ചേർന്ന പയ്യൻ! അന്ധേരിയിലുണ്ടായ തീവണ്ടി അപകടത്തിൽ മരിച്ചുപോയ റഷീദ്. പിന്നി

ടുള്ള തന്റെ നാളുകൾ സമ്പന്നതയുടേതായിരുന്നു........

ബോംബെയിൽനിന്നും ഗ്രാമത്തിൽ തിരിച്ചെത്തിയത് ഒരു ജേതാവിനെപ്പോലെയായിരുന്നു. കൈനിറയെ പണം. അപ്പോൾ സ്നേഹിക്കാൻ ആളുണ്ടായി. ബന്ധുക്കളും മിത്രങ്ങളും ധാരാളമായി. ഇടിഞ്ഞു വീഴാറായിരുന്ന പഴയ തറവാട് പുതുക്കി പണിതു. സഹോദരിമാരെയെല്ലാം വിവാഹം കഴിച്ചയച്ചു. എല്ലാവർക്കും വേണ്ടതിലധികം സഹായങ്ങൾ ചെയ്തു, പക്ഷേ, അവരെല്ലാം ഇന്ന് എത്രമാത്രം അകലെയാണ്. തന്നോടൊപ്പം ആരുമില്ല.

“ശരിയാണ് നന്ദന, നീ പറഞ്ഞത് പൂർണ്ണമായും ശരിയാണ്. ഞാൻ ജീവിക്കാൻ മറന്നുപോയി. അതിൽ ഞാൻ പശ്ചാത്തപിക്കുന്നു”. അയാൾ സ്വയം ചിന്തിച്ചുപോയി.

വിമാനം ടേക്ക് ഓഫ് ചെയ്യാൻ പോകുന്നു. അയാൾ സീറ്റ്ബെൽറ്റ് മുറുക്കി. വിമാനം അധികം ഉയർന്നിരുന്നില്ല. അപ്പോൾ വിമാനത്തിനുള്ളിൽ ഒരു ചെറിയ പുക കണ്ടു. അത് വർദ്ധിച്ചുവന്നു. ആളുകൾ പരിഭ്രാന്തരായി. കൂട്ടനിലവിളികൾ ഉയർന്നു.

നന്ദന ഓടി എത്തി.

“ഇത് ധരിക്കൂ”

അവൾ ഓക്സിജൻ മാസ്ക് തന്നിട്ട് ഓടിപ്പോയി. വിമാനം ലാൻഡ് ചെയ്യിക്കാൻ പൈലററ് ശ്രമിക്കുകയാണെന്ന് തോന്നുന്നു. പക്ഷേ, നിമിഷങ്ങൾക്കകം ആടി ഉലഞ്ഞ് അത് എവിടെയോ ചെന്നിടിച്ചതായി ഓർമ്മിക്കുന്നു. പിന്നീടൊന്നും ഓർമ്മയില്ല. ബോധം തെളിഞ്ഞപ്പോൾ തീ അണഞ്ഞു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. കരിഞ്ഞ മാംസത്തിന്റെ ഗന്ധം! ആരോ പറയുന്നതു കേട്ടു “പന്ത്രണ്ടുപേർ മരിച്ചു.” അയാൾ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. താൻ എങ്ങനെ രക്ഷപ്പെട്ടു? ഒരു പക്ഷേ, നന്ദനയല്ലേ തന്നെ രക്ഷിച്ചത്! അയാൾ പെട്ടെന്ന് ആരോടോ അന്വേഷിച്ചു “എയർ ഹോസ്റ്റസ് നന്ദന രക്ഷപ്പെട്ടോ?”

അതിന് മറുപടി പറഞ്ഞത് അടുത്തുനിന്ന അഗ്നിശമന പ്രവർത്തകരിൽ ഒരാളായിരുന്നു.

“ഇല്ല; രക്ഷാപ്രവർത്തനത്തിനിടയിൽ”....ഇനി കേൾക്കേണ്ട. മനസ്സിലെവിടെയോ ഒരു മുറിവിന്റെ വേദന. അതുമൂലം ശരീരത്തിലെ മുറിവുകൾക്ക് വേദന ഇല്ലാതായതായി തോന്നി. നന്ദന തനിക്ക് ആരാണ്? ആരുമല്ല. എങ്കിലും......

“വാക്കുകൾ കൂട്ടി ചൊല്ലാൻ വയ്യാത്ത കിടാങ്ങളേ, ദീർഘദർശനം

ചെയ്യും ദൈവജ്ഞരല്ലോ നിങ്ങൾ.”

ഒരു മകന്റെ ദുഃഖം

അജിത്കുമാർ എസ്.
റോൾ നമ്പർ 2172
ക്ലാസ് **IX C**

ഗോവിന്ദൻ കുട്ടിയുടെ ചായക്കടയിൽനിന്നും ഒററക്കാലിൽ ഒരു സർക്കസ്സ് അഭ്യാസിയെപ്പോലെ തന്റെ പിതാവിന്റെ കൂടെ അടുത്തുള്ള സ്കൂളിലേക്ക് അവൻ ചാടിച്ചാടി പോയി. തന്റെ നഷ്ടപ്പെട്ട ഒരുകാലിനെപ്പററി ഓർത്ത് അവൻ ദുഃഖിച്ചു. അവനെ സ്കൂളിന്റെ വരാന്തയിൽ ഇരുത്തിയശേഷം ആ ദുഷ്ടനായ പിതാവ് ഒരു മുന്നറിയിപ്പ് എന്നതുപോലെ പറഞ്ഞു: “എടാ നീ കുട്ടികളുടെ അടുത്തൊന്നും പോകരുത്, ഞാൻ പറഞ്ഞത് അനുസരിക്കാതിരുന്നാൽ നിന്റെ ഒററക്കാലുണ്ടല്ലോ, അതും ഞാൻ തല്ലിയൊടിക്കും. ഞാൻ പൈസയെല്ലാം പിരിച്ച് ഇപ്പോൾ വരാം.” ഇത്രയും പറഞ്ഞ് അയാൾ സ്റ്റാഫ്റൂമിലേക്ക് കയറിപ്പോയി. അപ്പോൾ ഒരു തീവണ്ടിയുടെ ശബ്ദം അവൻ കേട്ടു. അവൻ സ്കൂൾ ഘടികാരത്തിലേക്കു നോക്കി. സമയം 11.45 തിരുവനന്തപുരത്ത്നിന്ന് ബോംബേയിലേക്കു പോകുന്ന ജയന്തി ജനതാ എക്സ്പ്രസ്സ് കോട്ടയം സ്റ്റേഷനിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ടുവെന്ന് അവനു മനസ്സിലായി. അപ്പോൾ തന്റെ പൂർവ്വകാലസ്മരണ അവന്റെ മനസ്സിൽ ഓടിയെത്തി.

മൂന്ന് വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പ്, അച്ഛന്റെ ആവശ്യപ്രകാരം പഠനം നിർത്തി തീവണ്ടിയിൽ ദിനപ്പത്രം വിററു കൊണ്ട് നിൽക്കുകയായിരുന്നു അവൻ. എന്നും വൈകുന്നേരം അച്ഛന് കള്ള് കുടിക്കാനുള്ള വകയുമായി അവൻ വീട്ടിൽ തിരിച്ചെത്തും. തന്റെ ജീവിതത്തെ തകർത്തു തരിപ്പണമാക്കിയ മഹാസംഭവം അവൻ ഓർമ്മിച്ചു. മാർച്ച്മാസം മൂന്നാം തീയതിയായിരുന്നു അന്ന്. പതിവുപോലെ, തിരുവനന്തപുരത്തു നിന്ന് തിരിച്ച ജയന്തി ജനതയിൽ അവൻ പത്രം വിററുകൊണ്ട് നിൽക്കുകയായിരുന്നു. ഒരു നീണ്ടയാത്രക്ക് ശേഷം ആ തീവണ്ടി ഒരു മൂളലോടെ കോട്ടയത്തുനിർത്തി. അതിൽനിന്നും വെപ്രാളത്തിൽ ഇറങ്ങുന്നവഴി സംഭ്രമം മൂലം കാൽ ചവിട്ടുപടിയുടെ വിടവിൽക്കൂടി ചക്രത്തിന്റെ ഇടയിൽ കുരുങ്ങിപ്പോയി. അവൻ തന്റെ രണ്ടു കയ്യും ഉപയോഗിച്ച് കാൽ വേർപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിച്ചു. അവന്റെ നാവിൽനിന്നും ആർദ്രമായ ഒരു നിലവിളി ഉയർന്നു. ആ നിലവിളി ഭിത്തികളിൽ തട്ടി മാറെറാലി കൊള്ളുകയല്ലാതെ ആ ചെറുജീവിതം രക്ഷിക്കാൻ ആരും തയ്യാറായില്ല. അപ്പോഴേക്കും തീവണ്ടി പുറപ്പെട്ടു തുടങ്ങി.

അവൻ തന്റെ സർവ്വശക്തിയുമെടുത്ത് കാൽ വേർപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിച്ചു. തീവണ്ടിയുടെ വേഗതകൂടി. അത് ഒരു രാക്ഷസനെപ്പോലെ ചീറിപ്പാഞ്ഞു. അതോടൊപ്പം അവന്റെ ഇടതുകാലും. അബോധാവസ്ഥയിലേക്ക് അവൻ വഴുതി വീണു. പിന്നെ അവന് ഒന്നും ഓർമ്മയില്ല. ബോധം തെളിഞ്ഞപ്പോൾ മെഡിക്കൽ കോളേജിലാണ് കിടക്കുന്നതെന്ന് അവന് മനസ്സിലായി. തന്റെ ഇടതുകാല് എന്നന്നേക്കുമായി നഷ്ടപ്പെട്ടെന്ന യാഥാർത്ഥ്യം മനസ്സിലാക്കിയപ്പോൾ അവന്റെ ഹൃദയം വിങ്ങിപ്പൊട്ടി. ക്രമേണ അവൻ സുഖം പ്രാപിച്ചുവന്നു. കൃത്രിമക്കാൽവച്ചു കൊടുക്കാമെന്ന് ദയാലുവായ ഡോക്ടർ പറഞ്ഞിട്ടും സ്വന്തം പിതാവ് അതിനെ എതിർത്തു. ഇതിന്റെ പിന്നിലെ രഹസ്യം മെഡിക്കൽ കോളേജിൽനിന്നും പുറത്തു വന്നപ്പോഴാണ് അവൻ അറിഞ്ഞത്. തന്നെ ഓരോ സ്കൂളുകളിലും കൊണ്ടുപോയി പൈസാ പിരിച്ച് കള്ള് കുടിക്കുവാനുള്ള വകയുണ്ടാക്കുവാനായിരുന്നു അയാൾ അങ്ങനെ ചെയ്തത്.

"ഉം, പോകാം," എന്ന ശബ്ദം അവനെ ചിന്താലോകത്തിൽ നിന്നും ഉണർത്തി. അവൻ അച്ഛന്റെ മുഖത്തേക്ക നോക്കി. ആ പിതാവിന്റെ മുഖത്ത് പൈശാചികമായ ഒരു പുഞ്ചിരിയുടെ മുദ്ര തെളിഞ്ഞു കാണാമായിരുന്നു. കാരണം അന്നത്തേയ്ക്കുള്ള വക അയാൾക്ക് കിട്ടിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

അവനവനാത്മ സുഖത്തിനാചരിക്കുന്നവ

അപരന്നു സുഖത്തിനായ് വരേണം.

മോഹമെന്ന ചിപ്പിക്കുള്ളിൽ.....

ആർ. സുഭാഷ്കുമാർ
റോൾ നമ്പർ 1949

മെഡിക്കൽ കോളേജ്
............10 PM

നീ എന്റെ ആരാണെന്നോ നാം തമ്മിലുള്ള ബന്ധം എന്താണെന്നോ ഇന്നുമെനിക്കറിയില്ല. ഒന്നുമല്ലെങ്കിലും നീ എന്റെ എല്ലാമാണെന്നും ആരുമല്ലെങ്കിലും നീ എന്റെ എന്തൊക്കെയോ ആണെന്നും എനിക്കു തോന്നുന്നു. വിട പറയുന്ന ഈ വേളയിൽ വാക്കുകൾ വിരളമായ എന്റെ ഹൃദയത്തിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ നിന്നും ചിലതു കുറിക്കട്ടെ.

നാം തമ്മിൽ കണ്ടുമുട്ടിയതെന്നാണെന്നോ നിന്നെ എനിക്കിഷ്ടപ്പെടാനുണ്ടായ സന്ദർഭം എന്താണെന്നോ ഇന്നും വ്യക്തമായി ഓർക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ ഒന്നോർമ്മയുണ്ട്. നിന്നെ കണ്ടുമുട്ടും വരെ എന്റെ മനസ്സ് ശാന്തമായിരുന്നു; കൊടുങ്കാറ്റും തിരമാലകളും ഇല്ലാത്ത ശാന്തമായ മനസ്സ് ! കാമാരചാപല്യങ്ങൾ ഒന്നും തന്നെ എന്നെ അലട്ടിയിരുന്നില്ല. പക്ഷേ, നിന്നെ കണ്ടുമുട്ടിയ അന്ന്, പരിചയപ്പെട്ട അന്ന്, ആദ്യമായി ഞാൻ ദുഃഖിച്ചു — നിന്നെ കണ്ടുമുട്ടാൻ വളരെ വൈകിപ്പോയല്ലോ എന്നോർത്ത്. മനസ്സിൽ സംഗീതമുണർത്തുന്ന ഒരു കുഞ്ഞാറ്റക്കിളിയായി, എന്നെ ഞാനാക്കുന്ന ഒരപൂർവ്വ ചൈതന്യമായി, മനസ്സിന്റെ ശ്രീകോവിലിൽ നിന്നെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. സത്യം പറയാമല്ലോ, എന്നും ഞാൻ ഏകനായിരുന്നു. പുഞ്ചിരിപൊഴിക്കുന്ന അനേകം മുഖങ്ങൾ എനിക്കു ചുറ്റും എന്നുമുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, എന്തുകൊണ്ടോ, കറുത്തു തുടുത്ത നിന്റെ കൺതടങ്ങൾ. അവയാണ് എന്നെ ആദ്യമായി ആകർഷിച്ചത്. ആ കണ്ണുകളിൽ എന്റെ ആത്മസുഹൃത്തിനെ കണ്ടെത്തി. നിന്നെ മുഴുവനായി എന്റേതാക്കണമെന്നും നിന്റെ സ്നേഹം മുഴുവനായി പിടിച്ചെടുക്കണമെന്നും സ്വാർത്ഥമായി ഞാൻ മോഹിച്ചു. അതിനുവേണ്ടി കുറെയേറെ തെറ്റുകൾ ചെയ്തു. എന്നിട്ടും ഞാൻ മുഴുവനായി വിജയിച്ചില്ല എന്ന് ഇന്നും ദുഃഖത്തോടെ ഓർമ്മിക്കുന്നു.

നിന്റെ സ്നേഹവും ബഹുമാനവും പിടിച്ചെടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞ ആ ആദ്യകാലങ്ങൾ ലോകം മുഴുവൻ പിടിച്ചടക്കാൻ കഴിഞ്ഞ ഒരു യോദ്ധാവിനെപ്പോലെയായിരുന്നു ഞാൻ. മനസ്സിന്റെ നെരിപ്പോടിൽ കുളിരു കോരിയിട്ട ആ നിമിഷങ്ങൾ അവ അവസാനിക്കാതിരുന്നെങ്കിൽ എന്നു ഞാൻ പ്രാർത്ഥിച്ചു. വ്യർത്ഥമാണെന്നുറപ്പായിരുന്നെങ്കിലും.

ആദ്യമായി നാം പിടിക്കപ്പെട്ട ദിവസം! തെറ്റിദ്ധാരണ കൊണ്ട് നമ്മുടെ

ബന്ധത്തെ കരിതേച്ച അനേകം വ്യക്തികൾ!! അതിലെ അവസാനത്തെ കണ്ണി നിൻെറ അച്ഛനായിരുന്നു എന്നു വരെ ഞാൻ ഇന്നുമോർക്കുന്നു.

എത്രപെട്ടെന്നാണ് നീ മാറിയത്. അപവാദങ്ങൾ നിൻെറ മനസ്സിൽ ഇത്രയേറെ ആഘാതമേൽപ്പിക്കുമെന്ന് ഞാൻ ഒരിക്കലും പ്രതീക്ഷിച്ചില്ല. ആദ്യമായി സ്ത്രീ ചപലയാണെന്നും നീയും അവരിലൊരാൾ മാത്രമാണെന്നും ഞാൻ മനസ്സിലാക്കി. ആ യാഥാർത്ഥ്യം എന്നെ തളർത്തി. എന്നെ മനസ്സിലാക്കാൻ നിനക്കു കഴിഞ്ഞില്ലല്ലോ എന്ന് ഞാൻ നിരാശയോടെ ഓർക്കുന്നു. നിൻെറ നോട്ടത്തിൽ കണ്ടെത്താവുന്നതിലേറെ അകലെയായിരുന്നു ഞാൻ എന്നും. അതുകൊണ്ടു തന്നെ മറ്റുള്ളവരെപ്പോലെ നീയും എന്നെ തെറ്റിദ്ധരിച്ചു. അതെൻെറ മനസ്സിലുണ്ടാക്കിയ വേദന സഹിക്കാവുന്നതിലേറെയായിരുന്നു. നിൻെറ അപരിചിതത്വം എൻെറ മനസ്സിലൊരു തീരാദുഃഖമായി എന്നും അലട്ടിയിരുന്നു. ഒരു ദുഃഖസ്മരണയായി അവശേഷിച്ചു. എന്നിട്ടും നിന്നെ ഞാൻ വെറുത്തില്ല.

ആൾക്കൂട്ടത്തിൽ നിന്നെ തെരഞ്ഞു കണ്ടുപിടിക്കാൻ, നിൻെറ മുഖമൊന്നു കാണാൻ ഞാൻ വീർപ്പുമുട്ടി. ഒന്നു നിൽക്കൂ! എന്നുപറയാൻ മനംതുടിച്ചു. മനസ്സാക്ഷി വിലക്കി, അരുത്, ആത്മനൊമ്പരങ്ങളുടെ നെരിപ്പോടിൽ മനസ്സു വിങ്ങുമ്പോൾ ഒരേയൊരു പ്രതീക്ഷ മാത്രമാണുണ്ടായിരുന്നത്. എന്നെങ്കിലും, ഒരിക്കലെങ്കിലും, നീയെന്നെ മനസ്സിലാക്കാതിരിക്കില്ല. ആ സുദിനത്തിനു വേണ്ടി നിറകണ്ണുകളും ഒട്ടേറെ മോഹങ്ങളുമായി ഞാൻ കാത്തിരുന്നു.

വിഫലമായ കാത്തിരിപ്പ്. ഇന്നിപ്പോൾ നാലു വർഷങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു. ശൂന്യമായ എൻെറ മനസ്സിൽ ഒരു നെയ്ത്തിരിനാളവുമായി കടന്നുവന്ന നീ, വൈകിയാണ് കണ്ടുമുട്ടിയതെങ്കിലും, മറക്കാനാവാത്ത ഒട്ടനേകം ഓർമ്മകൾ എനിക്കു സമ്മാനിച്ച് കടന്നുപോയ നീ. നാളെഞാൻ ജീവിത വീഥിയിലേക്കിറങ്ങുന്നു. മറക്കാനാവാത്ത ഒട്ടനേകം ഓർമ്മകൾ സമ്മാനിച്ച ഈ കാമ്പസ്സിനേയും നിന്നേയും പിരിഞ്ഞ് ഒന്നും നേടാനാവാത്ത ഈ അഞ്ചു വർഷങ്ങൾ.

ഇന്നു നിനക്കു ഞാൻ ആരുമല്ലായിരിക്കാം. അത്രയേറെ നാം തമ്മിൽ അകന്നിരിക്കുന്നു. മോഹമെന്ന ചിപ്പിക്കുള്ളിൽ സ്നേഹമെന്ന പവിഴമുണ്ടെന്നു ധരിച്ച് അതിനുവേണ്ടി കാവലിരുന്ന ഒരു വിഡ്ഢിയാണ് ഞാൻ. പവിഴമില്ലെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ നിരാശയല്ല തോന്നുന്നത്, എന്നോടുതന്നെ അടക്കാനാവാത്ത വെറുപ്പാണ്.

വേർപാടിൻെറ ദുഃഖം മനസ്സിനെ തളർത്തുമ്പോൾ മനസ്സിൻെറ വിങ്ങൽ കണ്ണുനീരായി പുറത്തേക്കൊഴുകുമ്പോൾ എല്ലാം മറന്നൊന്ന് പൊട്ടിച്ചിരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞെങ്കിൽ എന്നറിയാതെ ആഗ്രഹിച്ചു പോകുന്നു — കഴിയില്ലെന്നുറപ്പുണ്ടെങ്കിലും.

സ്നേഹിക്കാനും താലോലിക്കാനും നീ സമ്മാനിച്ച ഒരു പിടി ഓർമ്മകളും ഉള്ളിൻെറയുള്ളിൽ നൊമ്പരമുണർത്തുന്ന കൊച്ചുദുഃഖങ്ങളും മനസ്സിൽ താലോലിച്ചുകൊണ്ട് ഞാൻ വിട പറയട്ടെ.

എന്ന്
സ്നേഹപൂർവ്വം............

ഒരു പിപീലികയുടെ കഥ

ശ്രീലാൽ വി. ബി.
സ്റ്റാൻഡേർഡ് IX C
റോൾ നമ്പർ 2047

എങ്ങനെ തുടങ്ങണം, എവിടെ തുടങ്ങണം എന്നറിയില്ല. പക്ഷേ ഒന്നറിയാം ആ എറുമ്പ് വീണുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഒരിക്കൽ വീണ കുഴിയിൽ നിന്നും മറ്റൊരു കുഴിയിലേക്ക്........ അല്ല മറ്റൊരു കൊക്കയിലേക്ക്. അതെ അവൻ താഴുകയാണ്, അല്ല അതിനെ പിടിച്ചുവലിക്കുകയാണ്. സാരോപദേശങ്ങൾക്കൊന്നും ആ ജീവിയെ വലിച്ചു കയറ്റുവാൻ കഴിയുന്നില്ല........ കുറച്ചുയരുന്നു. പക്ഷേ ആരോ താഴോട്ടു വലിക്കുന്നു. ഉപദേശങ്ങൾ അതിന് കൂടുതൽ ശക്തി നൽകുന്നു.

അവനെ വലിച്ചുകയറ്റുന്ന, രക്ഷിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നവരെയും വലിച്ചു പറിച്ചുകൊണ്ട് അവൻ താഴേക്ക് കുതിക്കുകയാണ്........ ഇപ്പോഴിതാ കൊക്കയുടെ അടിത്തട്ടിൽ എത്താറായിരിക്കുന്നു. താഴെ വീഴുമ്പോൾ അനുഭവിക്കുവാൻ പോകുന്ന നൊമ്പരത്തെ കുറിച്ച് ഇപ്പോഴാണ് അവൻ ബോധവാനാകുന്നത്. അപ്പോൾ അവൻ കരകാണാൻ കൊതിക്കുന്നു.

കുന്നുകയറുവാൻ ശ്രമിച്ചിരുന്ന അവനെ, അല്ല കുന്നുകയറിക്കൊണ്ടിരുന്ന അവനെ കൊടുമുടിയുടെ അടിഭാഗത്ത് കൊണ്ടിരുത്തി, കയറാൻ, ഉയരാൻ. പക്ഷേ ആ കുരുന്നുജീവി അറിയാതെ ആരോരുമറിയാതെ ആ പീഠത്തിൻെറ പുറകിൽ, ഒരു കിടങ്ങ് അവസരം പാർത്തിരുന്നു. സ്വാഭാവികമായി അവൻ അതിൽ വീണു. പിന്നെയും കയറി പകുതിയായപ്പോൾ താഴെ വീണു. പിന്നെ കയറാൻ ശ്രമിച്ചില്ല. ഒന്നും നോക്കാതെ പുറകോട്ടു നടന്നു. കുണ്ടുകളും, കുഴികളും ആ ചെറു ശരീരത്തെ തടഞ്ഞു, അവൻ വകവെച്ചില്ല. വീണ്ടും........ വീണ്ടും പുറകോട്ടു തന്നെ. അവസാനം ഇവിടെ.

അവന് കരകയറുവാൻ പറ്റുമോ? അതിപ്പോഴും ഒരു ചോദ്യചിഹ്നമായി മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞു കിടക്കുന്നു. രക്ഷകൻമാർ അവനെ സഹായിക്കുമോ? അവരുടെ സഹായമില്ലാതെ കയറണം അതാണ് അവൻെറ ഇപ്പോഴത്തെ ശ്രമം.

ഈ ഗർത്തത്തിൽ അവൻ മാത്രമാണ് എന്ന് ധരിക്കരുത്. അവനോടൊപ്പം അനേകം സഹജീവികളുമുണ്ട്. ചിലർ അവൻെറ മുന്നിൽ, ചിലർ ഒപ്പം, മറ്റുചിലർ പുറകിൽ, ചിലർ വീഴാനും വട്ടം കൂട്ടുന്നു. അവരിൽ വളരെ ചുരുക്കം പേർ ഉത്സാഹത്തോടെ ഇറങ്ങുന്നു. അവർ അടിത്തട്ടുകാണുവാൻ കൊതിക്കുന്നു, അവൻ കരയും. ഒരു പാഠം, യാതൊരു കൂസലും കൂടാതെ, മുകളിൽ നിന്ന് എടുത്തുചാടുന്നു. ഒരു

പക്ഷേ അവർക്ക് നൊമ്പരങ്ങളില്ലായിരിക്കാം.

നീണ്ട പരിശ്രമങ്ങൾക്കുശേഷം വളരെ കുറച്ചു ജീവികൾ ആ കൊടുമുടി കീഴടക്കുന്നു. അവർക്കിനിയും രണ്ടു ചുവടുകൾ കൂടിമാത്രം. അവരുടെ വിജയപതാക ഉയർത്തുവാൻ വെമ്പൽ കൊള്ളുന്നു. അങ്ങനെ എത്രയെത്ര ജീവികൾ ഉയർന്നിരിക്കുന്നു. അവയിൽ ചിലത് വളരെ പ്രസന്നതയോടെ ഇപ്പോഴും പാറിക്കളിക്കുന്നു. പക്ഷേ അവൻ........ ആ പതാകകൾ അവന്റെ കണ്ണിൽ നിന്നും വളരെ അകലെയാണെന്ന് തോന്നുന്നു. അതു പോലെ ഒന്ന് അവനും നാട്ടണമെന്ന് ആശിക്കുന്നു.

പക്ഷേ അവനത് സാധിക്കുമോ ? സാധിക്കും എന്ന ഉറപ്പോടെ അത് ശ്രമിക്കുന്നു. പുതിയ, പുതിയ പ്രതീക്ഷകളോടെ അതാ ഇനിയും യോദ്ധാക്കൾ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കയറുവാൻ, ഉന്നതപദവിയിൽ എത്തുവാൻ. അവരിൽ പലർക്കും അതിനു യോഗ്യത ഇല്ലാതെ വന്നേക്കാം. ചിലർ അവനെപ്പോലെ കിടങ്ങുകളിൽ വീഴാനും സാധ്യത ഇല്ലാതില്ല. പക്ഷേ അങ്ങനെ ഒരിക്കലും സംഭവിക്കരുതേ എന്ന് അവൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

അതാ അവൻ പിടിച്ചിരുന്ന മരക്കുററി ഇളകുന്നു, സർവശക്തിയുമെടുത്ത് അവൻ അതിന്റെ മുകളിലുള്ള കൊമ്പിൽ പിടിച്ചു. ഭാഗ്യം അവൻ കുറച്ചു കൂടി ഉയർന്നു എന്നു തോന്നുന്നു. അവൻ ഇനിയും വീഴല്ലേ എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു, അതോടൊപ്പം അവന്റെ സഹജീവികൾക്കുവേണ്ടിയും.

നെല്ലിൻ ചുവട്ടിൽ മുളയ്ക്കും കാട്ടു

പുല്ലല്ല സാധു പുലയൻ.

* * * *

ഒരു വേള പഴക്കമേറിയാലിരുളും

മെല്ലെ വെളിച്ചമായ് വരാം

വിനോദം

ഒരു പൈങ്കിളിക്കഥ

ടി. ഡി. സാബു
1934 XI A. 16'' yrs.

ഗോപാലൻ നായർ വക്കീലിനെ കാണാനാണ് നഗരത്തിലെത്തിയത്. പണ്ടത്തെ രണ്ടുമൂന്നു കേസുകെട്ടൊക്കെ ചർച്ചചെയ്ത് മടങ്ങുന്ന വഴിക്കാണ് അങ്ങേരു കുറുപ്പാശാനെ കണ്ടുമുട്ടിയത്. കുറുപ്പാശാൻ അവരുടെ ഗ്രാമത്തിലെ ഒരു സാദാ അധോമണ്ഡല ഗുമസ്തനായിരുന്നു. എന്നാൽ ആശാന്റെ പ്രശസ്തിക്കു കാരണം അയാളുടെ സൈഡ് - ബിസിനസ്സായ [illegible] പണിയാണ്. ഗോപാലൻ നായരുടെ പ്രീഡിഗ്രി വിദ്യാർത്ഥിനിയായ വിലാസിനിക്കു വേണ്ടി, പല ആലോചനകളും ആശാൻ കൊണ്ടുവരികയും അവയെല്ലാം അതേപടി അലസിപ്പോവുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ആശാന്റെ ഇളയമകൾ ഭൈരവിയും, പുരപൊട്ടിച്ചു ചാടാൻ വെമ്പുകയാണെന്ന വസ്തുത പ്രത്യേകം പ്രസ്താവ്യമാണ്. നാട്ടുകാരുടെ ചോദ്യങ്ങൾക്കു മുമ്പിലൊക്കെ ആശാൻ 'ഒക്കെ ഒരു യോഗമാണ്'' എന്നു പറഞ്ഞ് ഒഴിഞ്ഞു മാറുകയാണ് പതിവ്.

''അല്ല, ഇതാര് ഗോപാലൻ നായരോ ? കണ്ടിട്ടെത്ര കാലമായി !'' ഒഴിഞ്ഞുമാറാൻ തുനിഞ്ഞ ഗോപാലൻ നായരെ പിടിച്ചുനിറുത്തി . കുറുപ്പാശാൻ ചോദിച്ചു. ''എന്താ ഇതിലെയൊക്കെ ? ഏതായാലും നമുക്കൊരു ചായ കുടിക്കാം.''

'കുടുങ്ങി' ഗോപാലൻ നായർ മനസിലോർത്തു. ആശാന്റെ 'ഓസി'ലുള്ള ചായകുടി നാട്ടിലാകെ (കു) പ്രസിദ്ധമാണ്. അന്നു കണികണ്ടവനെ ശപിച്ചുകൊണ്ട് നായരും പ്രയാസപ്പെട്ട് ഒന്നു ചിരിച്ചു. 'അല്ല, ഇതാര്? നമ്മുടെ ആശാനല്ലേ? ഞാൻ കണ്ടില്ലായിരുന്നു, കേട്ടോ?''

അവർ നഗരത്തിലെ ഒരു ഇടത്തരം ഹോട്ടലിൽ കയറി. നൂൺഷോവിട്ട സമയമായതിനാൽ, ആശാന്റെ ഭാഷയിൽ, 'ആണും പെണ്ണും കെട്ട യുവതീ'-യുവാക്കളുടെ തിരക്കായിരുന്നു ഹോട്ടലിലെങ്ങും. കുറച്ചുനേരത്തെ കാത്തുനിൽപിനുശേഷം 'ഫാമിലി റൂം' എന്ന ബോർഡ്‌വച്ച സ്വകാര്യ റൂമിനു സമീപം രണ്ടു സീററു തരപ്പെടുത്തി. 'സ്വകാര്യ'റൂമിലെ, പാറിപ്പറക്കുന്ന കർട്ടനുകളിടയിലൂടെ 'സ്വകാര്യ' സംഭാഷണ ശകലങ്ങൾ അവരുടെ കാതുകളിൽ വന്നു പതിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

''പിന്നെ നമ്മുടെ വല്യേടത്തെ കാർന്നോര് മരിച്ചതറിഞ്ഞില്ലേ?'' ആശാൻ നാട്ടുവിശേഷങ്ങളുടെ കെട്ടഴിച്ചതോടെ ഗോപാലൻ നായർ രണ്ടുരണ്ടര മണി

ക്കുർ നേരത്തെ സുഖനിദ്രയ്ക്കും തയ്യാറെടുത്തു. പക്ഷേ, വിധിവിഹിതമെന്നു പറയട്ടെ,തക്ക സമയത്ത്,ഒരു പൈങ്കിളി സംഭാഷണ ശകലം അവരുടെ കാതുകളിൽ വന്നലച്ചു.

“ശ്ശോ നേരം ഒരുപാടായി.ഞാൻ പോകുവാ. ഞാൻ സിനിമക്കു വന്നതറിഞ്ഞാൽ അച്ഛനെന്നെ കൊല്ലും.

“ച്ഛെ, നോൺസെൻസ്”. തന്തപ്പടി പോയി തൂങ്ങിച്ചാകട്ടെ. നമുക്കു മാറ്റിനി കൂടെ കണ്ടിട്ടു പോകാമെന്നേ.” ആൺകിളിയുടെ ഡയലോഗാണ്.

കുറുപ്പാശാന്റെ ശ്രദ്ധതിരിഞ്ഞു, നായരുടെയും. “ശ്ശെടാ, പാർട്ടി കൊള്ളാമല്ലോ.” ആശാൻ ബാക്കി സംഭാഷണവും കൂടെ കേൾക്കാൻ തയ്യാറെടുത്തു. കുറച്ചുനേരം ഈ ഇണക്കിളികളുടെ ചിലക്കൽ കേട്ടശേഷം ആശാനൊരു സംശയം.

“ശ്ശെടാ ഈ ശബ്ദം പരിചയമുണ്ടല്ലോ.” നായർക്കും അതു തോന്നാതിരുന്നില്ല.

“ഛ്ഹാ, അങ്ങിനെ വരട്ടെ.” അൽപനേരത്തിനുശേഷം ആശാൻ പ്രഖ്യാപിച്ചു. “ഇതു നമ്മടെ ശിവരാമന്റെ മോള് സുഭാഷിണീടെ ശബ്ദമല്ലേ!”

ശിവരാമൻ അവരുടെ നാട്ടിലെ ഒരു പുത്തൻപണക്കാരനാണ്. അയാളുടെ മോൾക്കാലോചനയും കൊണ്ടുവന്ന ആശാനെ ആട്ടിയോട്ടിച്ചതിനുശേഷം, ആശാൻ ശിവരാമന്റെയും കുടുംബത്തിന്റെയും ബദ്ധശത്രുവായി മാറിയിരിക്കയാണ്.

“ഹും, ആ എരപ്പാളീടല്ലേ, മോള്” ആശാൻ ശിവരാമന്റെയും മോളുടെയും ജീവചരിത്രവും കുടുംബചരിത്രവും രഹസ്യമായി പ്രതിപാദിക്കാൻ തുടങ്ങി.

ഉള്ളിൽ നിന്നുയരുന്ന പരിചിതമായ കിളിനാദം ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന നായർക്ക് പെട്ടന്നൊരു സംശയം. ‘ങേ, ഈ ശബ്ദം ആശാന്റെ മകൻ രവിയുടേതല്ലേ?’ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിക്കുന്തോറും ഈ സംശയം നായരിൽ രൂഢമൂലമായി കൊണ്ടിരുന്നു.

‘ആശാനേ, നമുക്കു പോവാം.’ ശിവരാമചരിതം വിസ്തരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആശാനെ ഒരു ഷോക്കിൽനിന്നു രക്ഷിക്കാമെന്നു കരുതി നായർ പറഞ്ഞു.

നിർഭാഗ്യമെന്നു പറയട്ടെ. അപ്പോഴാണ് സ്വകാര്യ റൂമിൽനിന്നും ഒരു കസേര നിരക്കുന്ന ശബ്ദം കേട്ടത്.

‘അതാ അവരു പോവ്വാ എനിക്കു അവളുടെ മുഖത്തുനോക്കി നാലുവർത്തമാനം പറയണം’ ആശാൻ പൂർവ്വാധികം ഉൽസാഹഭരിതനായി.

നായർ വീണ്ടും ആശാനെ നിരുൽസാഹപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിച്ചു. പക്ഷേ ആശാനുണ്ടോ കുലുക്കം? എന്നാൽ ശരി കാണാൻ പോകുന്ന പൂരം പറഞ്ഞറിയിക്കണ്ടല്ലോ എന്നു കരുതി നായരും ഇരുന്നു.

ഇണക്കിളികൾ സ്വകാര്യ റൂമിന്റെ വാതിൽക്കൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു. പെൺകിളിയുടെ ‘ലേറ്റസ്റ്റ് ഫാഷൻ’ ചെരിപ്പ് പുറത്ത് വച്ചു കഴിഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ ആളിനെ കാണാം. അതാ—

‘ങ്ഹേ!!’ കുറുപ്പാശാൻ കസേരയുമായി പുറകോട്ട് മലച്ചുപോയി.

***

മിഥ്യയെന്ന സത്യം

കുര്യൻ ആന്റണി
റോൾ നമ്പർ 1849
സ്ക്കൂൾ ക്യാപ്റ്റൻ

മുന്നിലെ വീഥി ശൂന്യമായിരുന്നു. ഇരുട്ടുപരന്ന ഭീതിപ്പെടുത്തുന്ന ശൂന്യത. ഭയം തോന്നിയില്ല. എനിക്ക് തുണക്ക് ദൈവങ്ങളുണ്ടല്ലോ. എന്നിലുറങ്ങുന്ന അനേകം ദൈവങ്ങൾ ! അങ്ങു ദൂരെ എന്റെ ലക്ഷ്യത്തിൽ ഒരു ദീപം കത്തിനിന്നിരുന്നു. ലക്ഷ്യം പ്രാപിക്കാനുള്ള ത്വര എനിക്ക് ആവേശം നൽകി. വേഗതയും. എന്റെ മുന്നിലെ പാത ഒരു പൂനിലാവിലെന്ന പോലെ എനിക്ക് കാണാമായിരുന്നു. ലക്ഷ്യത്തിലേക്കുള്ള പാത നിശ്ചയമില്ലാത്തവൻ മനുഷ്യനല്ലല്ലോ. ആ പാതയിലൂടെ കാലുകൾ വലിച്ചുവച്ച് ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് മാത്രം ഉററുനോക്കി ഞാൻ നീങ്ങുകയായിരുന്നു. എന്നെത്തന്നെ മറന്ന്.

അവിചാരിതമായി അത് സംഭവിച്ചു. എന്റെ മുമ്പിൽ ദീപവുമേന്തിക്കൊണ്ട് ഒരാൾ കടന്നുവന്നു. ആ ദീപം എവിടെ നിന്നുവന്നു എന്നു വ്യക്തമായില്ല. ആ ദീപം തീക്ഷ്ണമായിരുന്നു. ആരെയും ആകർഷിക്കത്തക്കത്. അതെന്നെ ആകർഷിച്ചു. അതിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ ഞാൻ സപ്തവർണ്ണങ്ങൾ കണ്ടു. അതിനെ കൈയെത്തിപ്പിടിക്കാൻ ഞാൻ മുന്നോട്ടോടി. എങ്ങിനെയും അത് നേടുക. അതു മാത്രമായി എന്റെ ലക്ഷ്യം. കുറെ ചെന്നപ്പോൾ അയാൾ മററൊരു വഴിക്കു തിരിഞ്ഞു. എനിക്കറിയാമായിരുന്നു, എന്റെവഴി മറെറാന്നാണെന്ന്. എങ്കിലും ആ വെളിച്ചത്തെ ഉപേക്ഷിക്കാൻ എനിക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. അതെന്റെ മനസ്സിൽ മോഹങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു. ഒരു സ്വപ്നത്തിലെന്നപോലെ ഞാൻ അതിനെ പിൻതുടർന്നു. അതിനെ സമീപിക്കാനും കൈയെത്തിപ്പിടിക്കാനും എനിക്കാവേശമേറി. പിന്നെ ഞാൻ ഓടുകയായിരുന്നു. ഇരുട്ടിൽ കല്ലും മുള്ളും നിറഞ്ഞ പാതയിലൂടെ.

അടുക്കുന്തോറും അകലുന്ന ഒരു മരീചികയായി, ഒരു ചോദ്യചിഹ്നമായി അതെന്റെ മുമ്പിൽ കത്തിനിന്നു. എനിക്കു വാശിയേറി, വേഗതയും. ഫലം നിരാശയായിരുന്നു.

എങ്കിലും ഞാൻ പ്രതീക്ഷ വിട്ടില്ല. എന്നെങ്കിലും ഒരു തിരിവിൽ വെച്ച് അയാളെ സമീപിക്കാൻ കഴിയുമെന്നും ആ ദീപം എത്തിപ്പിടിക്കാനാവുമെന്നും എനിക്കുറപ്പുണ്ടായിരുന്നു.

'ഒന്നു നിൽക്കൂ.' ഞാൻ വിളിച്ചു കൂവി. 'ഇല്ല അയാളത് കേട്ടിട്ടുണ്ടാവില്ല' അയാളിലത് പ്രതികരണമുണ്ടാക്കിയില്ലല്ലോ ! എപ്പോഴെങ്കിലും അയാളും അതുമെന്നും എനിക്കുവേണ്ടി കാത്തു നിൽക്കുമെന്നും ഞാനാശിച്ചു എന്നെ തന്നെ മറന്ന്, അയാളുടെ നിഴലിനെ എത്തിപ്പിടിക്കാൻ. അയാളുടെ കൈയ്യിലെ ദീപത്തിൽനിന്ന് എനിക്കുമൊരു നിഴൽ സൃഷ്ടിക്കാൻ. ഞാൻ മുന്നോട്ടോടി. എന്റെ നിഴൽ എന്നെ പിൻതുടരുന്നവെന്ന സത്യം മറന്ന്.

'ഹേ മനുഷ്യാ, നീ എങ്ങോട്ട് ?'' ആരോ പിറകിൽ നിന്നും വിളിച്ചു. എന്റെ മനസാക്ഷിയായിരുന്നു അത്. എന്റെ വഴി മറ്റൊന്നാണെന്നും ഈ വഴി എങ്ങുമെത്തിക്കില്ലെന്നും ഞാൻ ആദ്യമായി ചിന്തിച്ചു. ആ ചിന്ത തീക്ഷ്ണമായൊരു നാളമായി എന്റെ പിന്നിൽ കത്തിനിന്നു. എന്റെ നിഴലിനെ വിഴുങ്ങിക്കൊണ്ട്. ഇപ്പോഴും ഞാൻ നിഴലുകളില്ലാത്തവനായിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ഉരുകി ഇല്ലാതാകുമോ എന്ന് ഭയക്കുന്നു. കാരണം അത്രക്കു തീക്ഷ്ണമായിരുന്നു ആ നാളം.

പെട്ടെന്ന് ഞാൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. ആ നാളം എങ്ങോ മറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എന്റെ നിഴൽ എന്നെനോക്കി ഒരു വിഡ്ഢിച്ചിരി ചിരിച്ചു. ഞാൻ തുടങ്ങിയടത്തുതന്നെ എത്തിയിരിക്കുന്നുവെന്ന്.

വീണ്ടും തിരിഞ്ഞുനോക്കുമ്പോഴും അയാളും വെളിച്ചവും അപ്രത്യക്ഷമായിരുന്നു. അങ്ങകലെ എന്റെ ലക്ഷ്യത്തിലെ ദീപം കത്തിനിന്നിരുന്നു. എന്റേതെന്നഭിമാനിക്കാൻ അവ്യക്തമായ ഒരു നിഴൽ എനിക്ക് സമ്മാനിച്ചുകൊണ്ട്.

അനുബന്ധം:

യാഥാർത്ഥ്യത്തിനു നേരെ കണ്ണടച്ചുകൊണ്ട് മിഥ്യയുടെ പുറകെ പായുന്ന മനുഷ്യൻ യാഥാർത്ഥ്യം അങ്ങകലെയാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കുമ്പോഴേക്കും ഒന്നുമല്ലാതായിത്തീർന്നിരിക്കും.

വിരയുന്നു മനുഷ്യനെന്തിനോ

തിരിയാ ലോക രഹസ്യമാർക്കുമേ

* * * * * *

ഒരോരോ മതമുണ്ടുലകിന്നുയിരാം

പ്രേമമതൊന്നല്ലോ

★ संस्कृत विभाग: ★

विषय-सूचि:

१.	वेदसूक्तय :	के. दिनकर प्रसाद : (अष्टम कक्षा)
२.	परमवीरचक्र विजेतारौ	राजेश: भानु: (एकादश कक्षा)
३.	मम सैनिकशाला	कु. सर्वप्रीत (अष्टमकक्षा)
४.	नेहरूमहोदया: संस्कृत च	कु. देवता पी. नायर (सप्तम कक्षा)
५.	१९८८ वर्षम्	अविनेश (अष्टम कक्षा)
६.	भारतरत्न: रामचन्द्र:	मेहुन: महेश: (सप्तम कक्षा)
७.	श्रीमद्भगवद् गीता	अभिषेक: बाबक: (अष्टम कक्षा)
८.	मा - नी - पी - चक्रम्	एम श्रीजित (षट् कक्षा)

वेदसूक्तयः

के. दिनकरप्रसादः,
अष्टम कक्षा

१. विश्वानिदेव सवितुर्दुरितानि परासुव ।
यद्भद्रन्तन्न आसुव ॥ यजुः 30.3

२. ओ३म् भूर्भुवः स्वः । तत्सवितुर्वरेण्यम्भर्गो देवस्य धीमहि ।
धियो यो नः प्रचोदयात् ॥
यजुः 3.36

३. अग्ने नय सुपथा राये अस्मान् विश्वानि देव वयुनानि विद्वान् ।
युयोध्यस्मज्जुहुराणमेनो भूयिष्ठान्ते नम उक्तिं विधेम ॥
यजुः 40.16

४. चित्रं देवानामुदगादनीकं चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याग्नेः ।
आप्रा द्यावा पृथिवी अन्तरिक्षं सूर्य आत्मा
जगतस्तस्थुषश्च स्वाहा ॥ 7.42

५. अग्निमीळे पुरोहितं
यज्ञस्य देवमृत्विजम् ।
होतारं रत्नधातमम् ॥
ऋक् 1.1

*
**

परमवीरचक्रविजेतारौ

राजेशः भानुः
एकादशकक्षा

अस्मिन् गणतंत्रदिने द्वौ वीरौ परमवीरचक्रेण सम्मानितौ। तौ स्तः—मेजर रामस्वामी परमेश्वरः नायब सुबेदार बाणसिंहः च। मेजर परमेश्वरः तु मरणोपरांत एतेन सर्वोच्चवीरतापुरस्कारेण पुरस्कृतः। मेजर परमेश्वरेण श्रीलंकायां तमिल-उग्रवादीनां सम्मुखे स्वशौर्यं प्रदर्शितम्। नायबसुबेदारबाणसिंहेन जम्मूकश्मीर-प्रदेशे स्वशौर्यं प्रकटितम्।

राष्ट्रपतिना श्री रामस्वामीवेंकटरमणेन एतौ वीरौ परमवीरचक्रेण गणतंत्रदिवस समारोहे अलंकृतौ। राष्ट्रपतिः भारतीयसेनायाः सर्वोच्चः सेनापति अपि वर्तते। स्वतन्त्रता-पूर्वानंतर एतत् अलंकरणं दीयते इति ज्ञापनीयम्। 'चराति चरतो भगः' अर्थात् वीरश्रीः वीराणां एव कंठे स्वमालां अर्पयति। अद्यपर्यंतं कतिपयवीरपुरुषाः एव परमवीरचक्रेण अलंकृताः संति। एतस्यां मालिकायां मेजर परमेश्वरः ना-सु-बाणसिंहः विराजेते। ताभ्यां नमः।

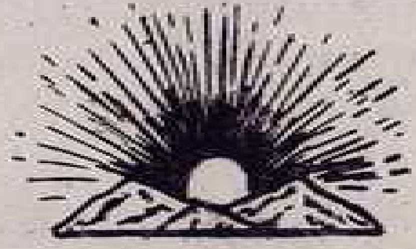

मम सैनिकशाला

कु. सर्वप्रीत. अष्टमकक्षा

मम सैनिकशाला कषकूटमनामकस्थले वर्तते। एषा शाला एकशत हेक्टरभूमौ विराजते। एतस्मात् विद्यालयात् अरबसमुद्रः प्रेक्षणीयः। अस्माकं विद्यालये गृहपद्धति अस्ति। अशोक, नेहरू, प्रसाद, शिवाजी इति तु गृहाणां नामानि। वेलुतंपी वल्लतोल इति नवागतेभ्यः तथा विस्तारगृहं अपि एतेषां कृते विद्यते।

अस्माकं विद्यालयेन गतषट्विंशतिवर्षेषु पुरोगतिः कृता। अस्माकं भूतपूर्वछात्राः ले कर्नल इति पदवीं स्थल-सेनायां वायुसेनायां नौसेनायां विंगकमांडर कमांडर च इति समकक्षविरुदं धारयन्ति। एतस्मिन् भूतपूर्वछात्रेण कर्नल श्रीकुमारेण विद्यालयं दृष्ट्वा संतोषः प्रकटितः। अस्माकं विद्यालयः केरलप्रदेशस्य प्राचीनतमं सैनिकस्कूल वर्तते। विद्यालयस्य रमणीयं परिसरं दृष्ट्वा कोपि जनः प्रसीदति। उक्तं च

"एषा मदीया खलु पाठशाला यत्र नित्यं अहं पठामि।
वसामि धावामि क्रीडामि तुर्णं च सदैव लभे अहम्॥

नेहरुमहोदया—संस्कृतं च

कु. देवता पी. नायर
सप्तम कक्षा

पं. जवाहरलाल नेहरुमहोदयानां जन्मशताब्दिः आगामीवर्षे संपत्स्यते । संस्कृतविषये ते कथयंति—'यदि कश्चन पुरुषो मां पृच्छेत् , भारतस्य का विशाला संपदिति तथा च भारते श्रेष्ठतमं धनं किमस्तीति अस्य प्रश्नस्य उत्तरं अहं ददामि ।

भारतस्य अद्वितीया संपत् संस्कृता भाषा एव अस्ति । तथा संस्कृत भाषायां यदपूर्वं साहित्यं वर्तते, तत्सर्वं भारतस्य अतुलनीया महामूल्या संपदस्ति । अत्र च आध्यात्मिकः प्रवाहो वर्तते, स एव भारतस्य उत्तराधिकारो वर्तते । एष यावत्कालपर्यंतं भारते प्रवहिष्यति, तावत्काल-पर्यंतमेव भारतस्य प्रतिष्ठा सर्वेषु लोकेषु सुप्रतिष्ठिता भविष्यति इति ज्ञातव्यम् । अतोऽहमिच्छामि संस्कृतभाषाया अध्ययनाय अस्माकं भारते यथा उत्तमं प्रोत्साहनं मिलिष्यति तथा सर्वैः करणीयम् ।

१९८८ वर्षम्

अविनेशः
अष्टम कक्षा

एतत् वर्षमसाधारणं वर्तते । अस्मिन् वर्षे अमेरिकायां राष्ट्रपतेः निर्वाचनं ऑलिंपिक क्रीडा च । अमेरिकायां सत्ताधारीपक्षस्य रिपब्लिकन प्रत्याशी उपराष्ट्रपति जॉर्जबुशमहोदयः भवेत् इति अपेक्ष्यते । विपक्षः डेमोक्रेटिक एकपक्षः तु गैरी हार्ट, रेव्हरंडजेसी जॅक्सन इतरेभ्यश्च स्वपक्षप्रत्याशी नेतुं शक्नोति । राष्ट्रपतिरेगन-महोदयेन गोर्बचेव्हमहोदयेन सह संधिं कृत्वा लोकप्रियता प्राप्ता ।

अन्यः विषयः ऑलिंपिक क्रीडा वर्तते । शीतकालीन-ऑलिंपिक कॅनडादेशे समाप्ता किंतु ग्रीष्म-ऑलिंपिकस्पर्धा तु दक्षिणकोरियायाः राजधान्यां सेऊलनगर्यां सप्टेंबरमासस्य सप्तदश दिनांकतः ऑक्टोबरमासस्य द्वितीय दिनांकपर्यंतं भविता । पॅलेस्टिनसमस्या, इराण-इराकयुद्धं श्रीलंकायां तमिलप्रश्नाश्च गतवर्षसमानमेव वर्तते ।

भारतरत्नः रामचंद्रः

मेहुलः महेशः
सप्तामकक्षा

दिवंगताय मरुतुरगोपालरामचंद्राय भारत-शासनेन सर्वोच्चपुरस्कारेण भारतरत्नेन अलंकृतः इति उचितमेव वर्तते । एम. जी आर. इति ख्यातेन एतेन नेत्रा दरिद्रेभ्यः पतितेभ्यश्च महत् कार्यं कृतम् । तमिलनाडराज्यस्य मुख्यमंत्रित्वेन दशवर्षपर्यंतं मार्गदर्शनं कृतम् । स चलचित्राणां लोकप्रियः अभिनेता आसीत् ।

तेन मातातेरेसानाम्ना महिलाविश्वविद्यालयः अपि स्थापितः । अण्णाद्र. मु. क. इति दलस्य स निर्माता आसीत् । भारतीयराजधान्यां तेन स्वस्थानं निर्मितम् । तस्य निधनेन एकस्य युगस्य समाप्तिः अभवत् । आजीवनं तेन दुर्बलवर्गीयाणां कल्याणाय कार्यं कृतम् । कथितं च—

"मरुतुरगोपालरामचंद्राय तमिलनेत्रे नमो नमः ।
येन निर्धनसेवायां स्वजीवनं समर्पितम् ॥"

श्रीमद् भगवद्गीता

अभिषेकः बालकः
अष्टमकक्षा

"गीता सुगीता कर्तव्या किमन्यैः
शास्त्रविस्तरैः"
इति उक्तिः सार्था प्रतीयते श्रीमद्
भगवद्गीता

महाभारतस्य अविभाज्यं अंगं वर्तते । अष्टादशाध्यायेषु भगवता श्रीकृष्णेन अर्जुनाय दत्तः उपदेशः गीतायां संकलितः । 'निमित्तमात्रं भव सव्यसाचिन्' इति उक्त्वा श्रीकृष्णेन अर्जुनः उपदिष्टः

"कर्मण्येवाधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन"
निष्कामकर्म, सर्वधर्मसमन्वयः च इति गीतायाः सदुपदेशः । अस्मिन् युगे अपि गीतोपदेशः अनुकरणीयः ।

"परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम् ।
धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे" ।

इति श्रीकृष्णेन अर्जुनः आश्वासितः । महात्मा गांधी, लोकमान्य-तिलकः, ज्ञानेश्वरः, योगि अरविन्दः, श्रीशंकराचार्यः इति महापुरुषैः गीतोपदेशः स्वस्वभाषाया टीकाटिप्पणिभि - परिचर्चिता ।

—•—

भा-नौ-पो-चक्रम्

एस. श्रीजित्
षट् कक्षा

अस्मिन् वर्षे भारतीयनौसेनायां नवजलमग्ननौका प्राप्ता । तस्याः नाम भा. नौ. पो. चक्रम् इति वर्तते । एषा नौका तु अणुशक्त्या चलिता । रूसनौसेनया अयं पोतः भारतीयनौसेनायै प्रदत्तः ।

एशियाखंडे भारतं द्वितीयो देशः यत् जलमग्ननौका अणुशक्त्या संचालिता । चीनदेशः तु प्रथमदेशः वर्तते । सहस्रवर्षानेकटनजलप्रसरणेन एषानौका लेनिनग्राडप्रांगणे निर्मिता । चतुर्विंशत् टार्पेडो प्रक्षेपणं एषा नौका कर्तुं शक्नोति ।

किन्तु इयं नौका अणुअस्त्रान् नैव वहति । अमेरिका, ब्रिटन, फ्रान्स रूस इति देशः एव अणुशक्ति संचालित नौकानां स्वामित्वं कुर्वन्ति । अत एवं भारतीयनौसेना अधुना शक्तिशालिनी भवति । उक्तं च—

"सैन्यबलं एव देशं दृढीकरोति, तस्मात् शक्तिः ।
सामर्थ्यं च तस्मात् महत्ता राष्ट्रेषु सैन्यं
प्राप्तव्यम् ॥"

—•—

With best compliments from:

ASIAN BAKERS (INDIA)

Pangappara, Trivandrum 695 581

Phone: Office 60154 Res: 70516

ടൂറിസ വികസനത്തിൽ നമുക്കിനിയും ബഹുദൂരം സഞ്ചരിക്കേണ്ടതുണ്ട്

നമുക്കഭിമാനിക്കാം—

വിശ്വവിഖ്യാതമായ കോവളം കടൽത്തീരമുണ്ട്.
തേക്കടി വന്യമൃഗസങ്കേതമുണ്ട്.
മൂന്നാറും പൊൻമുടിയും പീരുമേടും ഉണ്ട്.
നമ്മുടെ പ്രകൃതി ദൃശ്യങ്ങൾ അതുല്യമനോഹരങ്ങളാണ്.
നമ്മുടെ നാട്ടുകാർ വിദ്യാസമ്പന്നരും ആതിഥ്യമര്യാദയുള്ളവരും ആണ്.

എന്നിട്ടും

ആഗോള വിനോദസഞ്ചാരികളിൽ ചെറിയൊരു ശതമാനം മാത്രം ഇന്ത്യയിലെത്തുന്നു. അതിൽ കേരളത്തിന്റെ പങ്കും കുറവാണ്.

കേരളത്തിന്റെ സാമ്പത്തികോന്നമനത്തിൽ ടൂറിസത്തിനു മുഖ്യമായ പങ്കു വഹിക്കാൻ കഴിയും. കേരള സർക്കാരിന്റെ ടൂറിസ വികസനശ്രമങ്ങൾക്ക് ബഹുജനങ്ങളുടെ അനുഭാവപൂർണ്ണമായ—പങ്കാളിത്തം ആവശ്യമാണ്.

"നമ്മുടെ രാജ്യം സന്ദർശിക്കുന്ന ഓരോ അതിഥിയെയും
ബഹുമാന്യനായ അതിഥിയായി മാനിച്ചാദരിക്കുക".

ISSUED BY THE DEPARTMENT OF TOURISM
GOVERNMENT OF KERALA

With best compliments from

TRINITARIAN PRINTERS

(*Defence Contractor*)

TRIVANDRUM-695 001

Phone: 73756

With the best compliments from

NOORI VIDEO VISION

PETTAH
TRIVANDRUM

With the best compliments from

K. MOHAN

Eggs Contractor

TRIVANDRUM

WHEN THE TIMES MOVE SKYWARDS
CHART YOUR DREAMS ACROSS THE SKY

AIRTRAVEL ENTERPRISES (KERALA) PVT. LTD.
GROUND FLOOR, NEW CORPORATION BUILDING
M. G. ROAD, PALAYAM, TRIVANDRUM-695 033
Phone: 63872, 67627, 60690, 60270, 64604
Telex 0435 295 ATE IN Cable: ROUGHRIDER

Branches:

RUKIYABAGH
RAVIPURAM
M. G. ROAD
COCHIN: 682 016
Phone 369246, 362082
Telex: 0885 6255 ATE IN

No. 18 First Floor
Thiru Vi Ka Road
Near Sathyam Theatre
MADRAS: 600 014
P.P 27208/28387

E 6/505 FIRST FLOOR
CHEROOTTY ROAD
CALICUT: 673 023
Phone: 63658, 65249
Telex: 0804 253 ATE IN

With the best compliments from

C. KRISHNAN
Vegetable Contractor
PALAYAM, TRIVANDRUM

With best compliments from

UNION BANK OF INDIA
KAZHAKOOTAM

With best compliments from

A
WELL WISHER

KANIYAPURAM

With best compliments from

MINERVA STUDIO

Station Road

TRIVANDRUM 695 001

Phone : Studio 75575 Res. 72673

KELTRON

Electronics has made our life what it is today.
Keltron
has brought electronics
to your life to make it
what it is today

The list of wonderful things which electronics has done to our life, making it interesting, comfortable and useful, is endless.
In our country, particularly to Kerala, the one Company which has brought the benefits of electronics within the reach of the common man is KELTRON. And, every thing that KELTRON does today is bringing the fruits of high-tech electronics to the home front- making your life more enjoyable and worth living.

Consumer Electronic Products
Communication Systems
Electronic Components
Industrial Electronic Systems
Process Control
Instrumentation
Cybernetics Systems
Special Products For Defence

Kerala State Electronics Development Corporation Limited
Keltron House, Vellayambalam, Trivandrum-695 033
Telephone: 60621 Telex: 0884-273 KEDC IN Telegram: ELECTRONIC
Bombay, Delhi, Calcutta, Madras, Bangalore, Trivandrum, Ahmedabad, Hyderabad

THE STRENGTH & SECURITY OF THE NATION IS MOULDED BY YOUR HANDS AND ITS HEALTH BY OURS.....

MILMA – BECAUSE YOUR HEALTH IS OUR CONCERN

WISHING SAINIK SCHOOL THE VERY BEST

KERALA CO-OPERATIVE MILK MARKETING FEDERATION LTD.

Acknowledgements

The Sainik School, Kazhakootam
gratefully acknowledges the receipt of
magazines and periodicals from all
the other sister institutions in the country.

The business houses for readily agreeing
to advertise in the present number
of the magazine.

The Valsa Printers, Trivandrum
for the help rendered in bringing
out the issue at a juncture when it almost
semed an uphill task.

The Pious Creed

"The safety, honour and welfare
of your country come first
always and every time.

The honour, welfare and comfort
of the men you command come next.

Your own ease, comfort and
safety come last, always and every time"

GEN. PHILIP CHETWODE